

การสร้างบทเรียนสื่อประสมในวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมใจ สุริยะกุล

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

29 ส.ย. 2524

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างบทเรียนสื่อประสมในวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
สมใจ สิริยะกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
เมษายน 2523

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างบทเรียนสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยแห่งตนในวิชาจริยศึกษาก่อนการเรียน และหลังการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนวิชาจริยศึกษาด้วยบทเรียนสื่อประสม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2522 โรงเรียนสุโสะ อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 49 คน เป็นนักเรียนไทยพุทธ 24 คน นักเรียนไทยมุสลิม 25 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา ใช้เวลาทดลอง 16 ชั่วโมง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างเอง และแบบทดสอบถามความมีวินัยแห่งตน ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ กรุณา กิจขยัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. บทเรียนสื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานดังนี้ เรื่องการไม่ลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษ 70.48/83.18 เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต 92.85/81.35 เรื่องความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 93.67/81.81 และเรื่องความรับผิดชอบ 81.49/77.67

2. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม และนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาสูงขึ้นหลังจากได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม และนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม มีคะแนนความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

DEVELOPMENT OF MULTIMEDIA LESSONS FOR TEACHING
ETHICS IN PRATOM SUKSA 5, ALPHOE PALIAN,
CHANGWAD TRANG

AN ABSTRACT
BY
SOMCHAI SURİYAKUN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
April 1980

~

The purposes of this study were to construct the efficiency multimedia lessons of standardized ratio 80/80 and to use those lessons for comparing learning achievement and self-discipline scores between pretest and posttest of Pratom Suksa 5 students learning Ethics.

The subjects were forty-nine Pratom Suksa 5 students from Su So School, Amphoe Palian, Changwad Trang during academic year 1979. Of those students twenty-four of them were Thai Buddhist and twenty-five were Thai Muslim. All of them studied multimedia lessons in Ethics for sixteen periods. The achievement test in Ethics constructed by the student researcher and the attitude scales in self-discipline adapted from Karuna Kitcayan's were used as the instruments.

The results of the study showed that

1. The constructed multimedia lessons were in accordance with standardized efficiency by the following degrees

1.1 Avoidance of habit-forming drugs lessons at the ratio of 70.48/83.18

1.2 Honesty lessons at the ratio of 92.85/81.35

1.3 Self-discipline and punctuality lessons at the ratio of 93.67/81.81

1.4 The forming of responsibility habit lessons at the ratio of 81.43/77.67

2. The learning achievement scores from the posttest of the Thai Buddhist student group, the Thai Muslim student group and the mixed group were significantly higher than those from the pretest ($p < .01$)

3. The self-discipline posttest scores of the Thai Buddhist student group, the Thai Muslim student group and the mixed group were significantly higher than those from the pretest ($p < .01$)

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

ศาสตราจารย์ ดร. ประชาน

ประธาน

ศาสตราจารย์ ดร. กรรมการ

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศีดา จายนัยโยธิน อาจารย์สุนันท์ คัลโกสุ่ม และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปฐม นิคมานนท์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณครูใหญ่ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลงด้วยดี

สมใจ สิริยะกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ .	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า .	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ .	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .	7
โครงสร้างเนื้อหาจริยศึกษา	7
วิธีการส่งเสริมจริยธรรม .	9
การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยศึกษา .	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ .	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยแห่งตน .	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสื่อประสม .	34
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	36
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า .	37
การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง .	37
การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง .	38
การดำเนินการทดลอง	45
การจัดกระทำข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .	47

4	ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51
	ค่าสถิติพื้นฐานของควมมีวินัยแห่งตน	52
	คะแนนบทเรียนสื่อประสมวิชาจรรยาวิชาตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80	53
	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนเรียน	
	และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้	
	นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	53
	นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	54
	นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	55
	เปรียบเทียบควมมีวินัยแห่งตนจากการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสม	
	ก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ	
	ดังต่อไปนี้	
	นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	56
	นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	57
	นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	58
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	59
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	59
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	59
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
	กลุ่มตัวอย่าง	60
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	60
	การดำเนินการทดลอง	61
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	62
	อภิปรายผล	63

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะทั่วไป	67
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก.	
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
ภาคผนวก ข.	
บทเรียนสื่อประสม	102
ภาคผนวก ค.	
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
แบบสอบถามความมีวินัยตนเอง	197

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตารางวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน	43
2	แบบแผนการวิจัย	45
3	ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาก่อนการ เรียน	51
4	ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาหลังการ เรียน	51
5	ค่าสถิติพื้นฐานของควมมีวินัยแห่งตนก่อนการ เรียน	52
6	ค่าสถิติพื้นฐานของควมมีวินัยแห่งตนหลังการ เรียน	52
7	คะแนนประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา	53
8	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียน กลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน	53
9	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ ที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน	54
10	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่ม ไทยมุสลิมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน	55
11	เปรียบเทียบควมมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม หลังเรียนและก่อนเรียน	56
12	เปรียบเทียบควมมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธหลังเรียน และก่อนเรียน	57
13	เปรียบเทียบควมมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมหลังเรียน และก่อนเรียน	58

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

๘ การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

24

ภูมิหลัง

คนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะคนในชาติเป็นทั้งอุปกรณ^๑ ขึ้นพื้นฐาน และเป้าหมายของการพัฒนา ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปจึงควรมุ่งพัฒนาคนก่อน การพัฒนาคนจะต้องคำนึงถึงทุกด้านโดยเฉพาะทางด้านจิตใจ การได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจจะเป็นพื้นฐานอันสำคัญในการพัฒนาคน กังพระราชหัตถเลขาของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึง สมเด็จพระสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส มีข้อความตอนหนึ่งว่า "ต่อไปภายหน้าคนที่ได้เล่าเรียนคงจะประพฤติตัวดีกว่าคนที่ไม่ได้เล่าเรียนนั้นหาถูกไม^๒ คนที่ไม่มีความเป็นเครื่องดำเนินตามจะหันไปทางทุจริต คนรู้อย^๓ ก็โกงไม่คอยคลองคือโกงไม่สนธิ ถ้ารู้มากก็โกงคลองขึ้นและโกงพิสดารขึ้น การที่หักใ้^๔ อานอักษรวิธีไม่เป็นเครื่องฝึกหัดให้คนดีและชั่ว เป็นแต่ได้วิธีสำหรับที่จะเรียนความดีความชั่ว ได้คลองขึ้น" (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 2472 : 72) จากพระราช - หัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่อัญเชิญมานี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนในทางพุทธศึกษาหรือหัตถศึกษานั้นไม่เป็นการเพียงพอ ต้องเน้นหนักไปในทางด้าน จริยศึกษา เพราะจริยศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยพัฒนาจิตใจ

การจัดการศึกษาจึงได้เน้นทางด้านจริยศึกษาเป็นอันดับแรก เพื่อบุคคลจะได้เกิด ความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป การที่ประเทศญี่ปุ่นได้พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจและ อุตสาหกรรมนั้น เป็นผลจากการอบรมเยาวชนทางด้านจริยศึกษาอย่างจริงจัง เป็นการปลูกฝังให้คนเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ มีความ ซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ ฯลฯ (มนัส รัตนคิลก ณ ภูเก็ต 2521 : 37)

การสอนจริยศึกษาที่ผ่านมาในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จัดได้ว่าต้องพบกับความล้มเหลว อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการสอนเน้นการจดจำเนื้อหาเป็นสำคัญ การวัดผลมุ่งวัดความจำมากกว่าส่งเสริมสติปัญญา และ การปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม การขาดบุคลากรและครูสอนที่มีความรู้ความเข้าใจในจริยศึกษาอย่างแท้จริง ขาดความรู้เกี่ยวกับกลวิธีสอน ขาดอุปกรณ์ และประการที่สำคัญครูสอนจริยศึกษาและครูสอนศีลธรรมมิได้รับการยกย่องเหมือนครูสอนวิชาอื่น (บุญยัง เจริญยิ่ง 2520 : ไม่มีเลขหน้า) นอกจากนี้ลักษณะของเนื้อหาวิชาทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย มองไม่เห็นประโยชน์จากการเรียนเพราะไม่ทราบว่า จะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดความมีวินัยแห่งตน ก่อให้เกิดความแตกแยกอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สร้างปัญหาสังคม การแก้ปัญหาดังกล่าวดังกล่าวจะต้องแก้ที่จุดสำคัญที่สุดคือการสร้างเสริมคุณธรรมตั้งแต่เด็กเล็กเป็นต้นไป โดยการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาจริยศึกษา (เย็นใจ เลขาวิช 2521 : 145)

มีผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหการเรียนการสอนไว้หลายทาง เช่น โดยการเพิ่มครูตำราเรียน และอุปกรณ์การสอน อันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพของการศึกษาได้ แต่การจัดการแก้ปัญหาเช่นนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอีก เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ การที่จะจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการศึกษาแต่เพียงด้านเดียวย่อมกระทำไม่ได้ งบประมาณส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันประเทศ และการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การเกษตร การคมนาคมขนส่ง การแพทย์ และการอนามัย (ปรีชา บุญคมรัตน์ 2517 : 52) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะจัดการศึกษาค้นคว้าวิธีประหยัดทั้งกำลังคน และเงินทุน รายงานของยูเนสโก(UNESCO) กล่าวว่า การเพิ่มปริมาณครู โรงเรียนและสิ่งอื่น ๆ ให้เพียงพอ นั้นเป็นการสิ้นเปลืองสูงมาก จนคิดว่าประเทศที่กำลังพัฒนาทำไม่สำเร็จ จึงได้เสนอแนะให้หาทางเลือกที่มีอยู่ และมีทางเป็นไปได้ด้วย ทางเลือกทางหนึ่งคือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (เป็รื่อง กุญท์ 2517 : 149) วงการศึกษาได้พยายามนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้มากขึ้น เช่น บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) การสอนแบบศูนย์การเรียน (Learning Center) การสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method Instruction) การใช้โมดูล (Module) ฯลฯ การจัดสื่อการเรียนการสอน

ตามวิธีการแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ทั้งนี้เพราะบางอย่างอาจจะไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน โรงเรียน ตลอดจนเนื้อหาวิชาก็ได้ การใช้สื่อการเรียนในรูปแบบของสื่อประสมซึ่งมีระบบการผลิตและการนำเสนอการเรียนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมกัน สื่อประสมนี้จะช่วยให้ครูมีความสะดวกสบาย ความคล่องตัว มีความมั่นใจในการสอนเด็กให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2521 : 129)

ทำให้นาคิดว่าปัญหาการเรียนการสอนวิจัยศึกษาในระดับประถมศึกษาที่กล่าวมาแล้ว บทเรียนสื่อประสมควรจะเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาในบางเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชานี้ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาค้นคว้าหาวิธีสอนที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ในค่านจริยธรรมและมีการพัฒนาความมีวินัยแห่งตน ตลอดจนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนน้อยที่สุด อันเป็นผลให้การเรียนการสอนวิจัยศึกษาในระดับประถมศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. สร้างบทเรียนสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพในการสอนวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม

2.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

2.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

3. เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนจากการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม

3.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

3.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เมื่อได้ตั้งความมุ่งหมายแล้ว ผู้วิจัยจึงได้เล็งประโยชน์หรือความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยมุ่งให้ครูทั่วไปที่จะสอนในระดับประถมศึกษาได้ประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้จะผลิตบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการสอนจริยศึกษาได้
2. ผลจากการวิจัยจะเป็นการช่วยแนะแนวทางแก่ครูในการผลิต และนำวิธีการสอนด้วยบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการให้ครูได้เลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2522 ของโรงเรียนบ้านสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 49 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ วิธีสอนโดยการใช้บทเรียนสื่อประสม
 - 2.2 ตัวแปรตามได้แก่
 - 2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2.2 ความมีวินัยแห่งตน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จริยศึกษา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของความประพฤติที่ปฏิบัติถูกต้องตามมาตรฐานที่ทุกคนยอมรับ เช่น ไม่ลักขโมย ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ไม่เล่นการพนัน และการเลือกอาชีพที่สุจริต ตลอดจนเป็นการทำให้คนมีวินัยและระเบียบของการปฏิบัติที่ดีขึ้น

2. บทเรียนสื่อประสม หมายถึง บทเรียนโปรแกรมที่ใช้ประกอบกับสื่อการเรียน และวัสดุอุปกรณ์หลายชนิด อุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการสอนในครั้งนี้เป็นวัสดุประเภทของจริง ได้แก่ ตัวอย่างยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เช่น มึน กัญชา แอมเฟตามีน นิทาน ได้แก่ เรื่องความซื่อสัตย์ ไกรจะช่วยคุณเธอ การทำงานอย่างมีระเบียบ การทุนประกอบ นิทานเรื่องทองรวบ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีแผนภูมิ บัตรคำ แถบคำอธิบาย และสไลด์เกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 49 ภาพ มีการจัดห้องเรียนโดยให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่ม 7 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยจัดโต๊ะพิเศษไว้สำหรับจัดและวางวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบบทเรียน และบทเรียนแต่ละบทมีจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียน มีการประเมินผลการเรียนโดยมีครูเป็นผู้คอยควบคุมดูแลให้ความช่วยเหลือ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม วิชาจริยศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และการไต่ถามและแสวงหาสิ่งเสพติดให้โทษ หลังการทดลองแล้วโดยใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 5 ตัวเลือก ซึ่งเป็นชุดเกี่ยวกับการทดสอบก่อนทดลอง

4. ความมีวินัยแห่งตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไปในทางที่ดี อันเป็นที่ยอมรับของสังคม แม้จะมีอุปสรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ ความมีวินัยแห่งตนวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ กรุณา กิจขยัน เป็นการวัดความมีวินัยแห่งตนทางด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และระเบียบวินัย

5. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2522

บิคารามารคามิเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนก็นับถือศาสนาพุทธ

6. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2522 บิคารามารคามิเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาอิสลาม และนักเรียนก็นับถือศาสนาอิสลาม

7. ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่แสดงถึงความจริงใจ ซื่อตรง พูดจริง ทำจริง ไม่เหลวและหลอกลวง

8. ความรับผิดชอบ คือ ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้กระทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไป ทั้งในค่านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกมาในรูปของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง อย่างมีจุดหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา

9. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ข้อบังคับ คำสั่ง กฎ กติกา ที่สังคมวางไว้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. โครงสร้างเนื้อหาจริยศึกษา
2. วิธีการส่งเสริมจริยธรรม
3. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยศึกษา
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยแห่งตน
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสื่อประสม

โครงสร้างเนื้อหาวิชาจริยศึกษา

จริยศึกษาเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยมีจุดประสงค์เฉพาะวิชาดังนี้

1. สามารถควบคุมกาย วาจา ใจ อยู่ในขอบเขตที่ถึงงาม ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น ทั้งสามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้
2. ให้สามารถรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และปฏิบัติได้จนเป็นนิสัยจากจุดประสงค์ดังกล่าว จริยศึกษามุ่งที่จะให้ผู้เรียนสามารถควบคุมความประพฤติของตนให้อยู่ในขอบเขตที่ถึงงาม มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมฝึกฝนคุณธรรมเสมอ ๆ จนเป็นนิสัย

เนื้อหาหลักสูตรจริยศึกษา 2521 ได้กำหนดคุณธรรมไว้ 30 ข้อ ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 264 - 305)

1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของบุคคลและสัตว์
2. ความเมตตากรุณา
3. การไม่โลภ และไมขโมย
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
5. การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
6. การรู้จักความพอดี
7. การไม่พูดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุ่งให้เกิด

การแตกแยกและไม่พูดคำหยาบ

8. การมีสัจจะ และความจริงใจ
9. การไม่ดองเงิน และเสพสิ่งเสพติดให้โทษ
10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้จักฝึกชอบชั่วดี
11. ความเป็นผู้มีเหตุผล
12. ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
13. ความขยันหมั่นเพียร
14. ความอดทนอดกลั้น
15. ความกล้าหาญ และความเชื่อมั่นในตนเอง
16. ความกตัญญูกตเวที
17. ความซื่อสัตย์สุจริต
18. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และมีอารมณ์แจ่มใส
19. ความไม่เห็นแก่ตัว
20. ความประณีต ละเอียดยึดถ่วง
21. ความรับผิดชอบ
22. ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง
23. ความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา

24. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง

25. มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการเดิน นอน ขับถ่าย แต่งกาย และสังคมระหว่างเพศ

26. มารยาทในการแสดง การแสดงความเคารพ การขออภัย การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ

27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน (สหธรรม) ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ

28. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และปฏิบัติตามประเพณีนิยม

29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

30. การแก้ไข ข้อบกพร่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ได้แก่ ผิดศีลธรรม ระเบียบกฎหมาย และจารีตประเพณี

จากคุณธรรมทั้ง 30 ข้อนี้ จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด บรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ โดยที่การสอนจรรยาบรรณนั้นควรจะสอนเน้นในเชิงปฏิบัติ จะต้องกระทำโดยฝึกอย่างสม่ำเสมอ และสอนในทุกโอกาส ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และนำไปสอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มอื่น หรือวิชาอื่นให้มากที่สุด ซึ่งการสอนจริยศึกษาหรือศีลธรรมแต่เดิมนั้นเน้นในเนื้อหาวิชาที่ว้าวกวายน ประวัติศาสตร์ พิธีกรรม และคำสอน อันเป็นค่านิยมในเนื้อหาวิชามากกว่าการฝึกหัดในค่านิยมปฏิบัติ จึงทำให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ฉะนั้นการปรับปรุงหลักสูตรใหม่และการสอนใหม่จึงมุ่งเพื่อให้มีผลทางค่านิยมปฏิบัติมากขึ้น (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ 2521 : 21)

วิธีการส่งเสริมจรรยาบรรณ

สังคมใดก็ตามถ้าบุคคลในสังคมมีความเห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีต่อการกระทำของตน อันหมายถึงการมีจรรยาบรรณในระดับสูงย่อมจะ

ทำให้สังคมนั้นดำรงอยู่ได้ด้วยความสันติสุข สภาพเช่นนี้ย่อมเป็นที่ปรารถนาของทุก ๆ คน ในสังคม มีวิธีการหลายวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมจริยธรรม ซึ่ง สู่เชษฐ์ มาเหรัมย์ (สู่เชษฐ์ มาเหรัมย์ 2519 : 5) ได้อธิบายไว้ 2 แบบ ได้แก่การฝึกซ้อมแสดงบทบาท และการให้มีตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบดังนี้

1. การแสดงบทบาท การแสดงบทบาทคือการฝึกให้บุคคลได้กระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกาลเทศะและเหตุผล โดยการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่แปลกและใหม่สำหรับบุคคลนั้น ส่วนสถานการณ์ที่สร้างขึ้นนั้นเป็นสถานการณ์ที่บุคคลเคยประสบมาก่อน ฉะนั้นวิธีการฝึกซ้อมแสดงบทบาทคือการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมมากกว่าในผู้ถูกฝึก เพื่อที่พฤติกรรมนี้จะได้ทดแทนพฤติกรรมเดิมซึ่งอาจไม่เหมาะสม ในการวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมจริยธรรมนั้น วิธีการแสดงบทบาทเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ได้ผลในการส่งเสริมให้บุคคลมีพัฒนาการทางจริยธรรม เช่น การวิจัยของ ทูเรียล (Turlel. 1966 : 611 - 618) ได้วัดระดับจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้น แล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาและไปขอคำแนะนำจากเพื่อน 2 คน เพื่อน 2 คนนี้จะแนะนำเด็กไปคนละทาง โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นเดียวกัน เด็กบางคนจะได้รับฟังคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนเพียง 1 ชั้น บางคนได้รับเหตุผลที่สูงกว่าระดับจริยธรรมของตนถึง 2 ชั้น บางคนได้รับเหตุผลต่ำกว่าระดับจริยธรรมของตน 1 ชั้น เด็กบางคนมิได้รับประสบการณ์ที่กล่าวนี้แล้ว หลังจากนั้น 1 สัปดาห์เด็กทุกคนจะถูกวัดระดับจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนนั้นก่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด และเป็นลักษณะพัฒนาการที่สามารถจะแผ่ขยายไปยังปัญหาอื่น ๆ ด้วย

นอกจากนี้ เทรซี่ และครอสส์ (Tracy and Cross. 1973 : 238 - 244) ได้ศึกษาพัฒนาการจริยธรรมทำนองเดียวกับทูเรียล โดยศึกษาแก่นักเรียนชายที่กำลังเรียนอยู่ชั้น 7 อายุระหว่าง 12 ปี ถึง 14 ปี 8 เดือน จำนวน 76 คน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ชั้น ชั้นแรกเป็นการวัดระดับจริยธรรมของผู้ถูกทดลองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การตัดสินใจจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งประกอบด้วยเรื่องที่เป็นสถานการณ์ขัดแย้งกัน เมื่อผู้ถูกทดลองตอบคำถามเรื่องเหล่านั้นแล้ว ก็นำคำตอบนั้นมาพิจารณาว่ามีการพัฒนาจริยธรรมใน

ระดับใด หลังจากนั้นก็เป็นขั้นตอน ซึ่งผู้ถูกทดลองถูกมอบหมายให้แสดงบทบาทเป็นผู้มี ปัญหา และไปขอคำแนะนำจากเพื่อน 2 คน ซึ่งแสดงโดยผู้สมรู้กับผู้ทำการทดลอง ผู้สมรู้ ทั้งสองได้แนะนำให้ผู้ถูกทดลองกระทำการที่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า ระดับจริยธรรมของผู้ถูกทดลอง 1 ชั้นเหมือน ๆ กัน ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการวัดระดับ จริยธรรมของผู้ถูกทดลองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลการทดลอง ปรากฏว่าผู้ถูกทดลองที่มีจริยธรรมในระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) มีการ พัฒนาจริยธรรมมากกว่าผู้ถูกทดลองที่มีระดับการพัฒนาทางจริยธรรมที่สูงกว่า คือ ในระดับ ตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

2. การใช้ตัวแบบ และการเลียนแบบ แบนดูรา (สเชษฐ์ มาเห็ม 2519 : 6 อ้างอิงมาจาก Bandura. 1973) พฤติกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในบุคคลซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นขบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการได้เห็นแบบอย่าง และอิทธิพลของรางวัลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเป็น ตัวแบบ (Modeling) และการเสริมแรง (Reinforcement) เป็นเทคนิคที่สำคัญในขบวนการ สังคมประกิต (Socialization) ในการสร้างพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก มิคิลสกี และคณะ (Midlarsky, Bryan and Brickman. 1973 : 321 - 328) โดยศึกษาผลของตัวแบบและรางวัลต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ (Altruistic Behavior) โดยศึกษาเด็กหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 72 คน โดยเห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลางและตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้าง สถานการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งแต่ละเกมเป็นการแสดงถึงตัวแบบ 3 ชนิด เมื่อชนะจะได้รับ รางวัลเป็นสิ่งของซึ่งมีค่าเท่ากับเงิน 4 เซนต์ (เงินสหรัฐอเมริกา) ภายนั้น พฤติกรรม เอื้อเฟื้อวัดได้จากการที่เด็กเหล่านั้นได้เห็นพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของตัวแบบมาก่อน เมื่อเด็กมี พฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามที่ต้องการ ผู้ทดลองก็จะให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ผลการทดลอง ปรากฏว่าตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดชมเชยมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เกิด พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

ดอร์ และเฟย์ (Door and Fey. 1974 : 335 - 341) ได้ศึกษาเด็กอายุ 5 - 11 ปี เป็นเด็กชาย 50 คน และเด็กหญิง 49 คน ในชั้นก่อนทำการทดลอง (Pretest) ได้ให้ผู้ถูกทดลองตัดสินจริยธรรมในเรื่องเล่า 2 เรื่องเป็นคู่ ๆ ไป เพื่อต้องการทราบว่าเด็กจะมีการตัดสินแบบคำนึงถึงเหตุผล (Subjective) หรือไม่คำนึงถึงเหตุผล (Objective) สำหรับในชั้นทดลองได้แบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ กลุ่มที่มีตัวแบบเป็นเด็กวัยเดียวกับตน และกลุ่มที่ไม่มีตัวแบบ ผู้ทดลองแสดงตัวแบบให้เห็นโดยการใช้อิทธิพลจูงใจ ในระหว่างทำการทดลองเขาจัดให้เด็กที่ตัดสินจริยธรรมแบบไม่คำนึงถึงเหตุผลได้เห็นตัวแบบที่ตัดสินแบบคำนึงถึงเหตุผล ส่วนเด็กที่ตัดสินแบบคำนึงถึงเหตุผลได้เห็นตัวแบบที่ตัดสินแบบไม่คำนึงถึงเหตุผล ส่วนในขั้นสุดท้าย (Posttest) ใช้วิธีดำเนินการแบบเดียวกับชั้นก่อนการทดลอง เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทดลองนี้ สรุปได้ว่า ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่มีอิทธิพลมากกว่าตัวแบบที่เป็นเด็กวัยเดียวกัน ทั้งกลุ่มที่ตัดสินจริยธรรมแบบคำนึงถึงเหตุผลและไม่คำนึงถึงเหตุผล

กล่าวได้ว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนได้ แต่ครูผู้รับผิดชอบต้องรู้จักประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และตัวบุคคล จึงจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยศึกษา

การวิจัยในประเทศ

เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ (เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ 2516 : 68 - 69) ได้สำรวจความรู้และทัศนคติด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า ความรู้เกี่ยวกับศีลธรรมและวัฒนธรรมของนักเรียนคิดเฉลี่ยทั้งหน่วยแล้ว ปรากฏว่า เด็กมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศีลธรรม และวัฒนธรรมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนวิชาศีลธรรมระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน

ชาลี ลัทธิ (ชาลี ลัทธิ 2507 : 57) ได้สร้างแบบสอบถามคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยได้สร้างสถานการณ์ขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้เลือกหาทางออกในการแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์จะมีคุณธรรมแฝงอยู่ 1 อย่าง เมื่อนำสถานการณ์ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 45 สถานการณ์ไปทดสอบกับนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่า นักเรียนเลือกคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับหนึ่ง และเลือกคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่ออำนาจและกฎข้อบังคับ คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ และชนบประเพณี คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญรอง ๆ ลงมาตามลำดับ

ชูชีพ อ่อนโกกสูง (ชูชีพ อ่อนโกกสูง 2516 : 89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2515 ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านต่าง ๆ ไว้ตามลำดับดังนี้

1. คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. คุณธรรมด้านเกี่ยวกับการเรียน
3. คุณธรรมด้านที่มีต่อศาสนา และมนุษยธรรม
4. คุณธรรมที่มีต่อชุมชน
5. คุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจและกฎข้อบังคับ
6. คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น ต่อประเทศชาติ และชนบประเพณี
7. คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
8. คุณธรรมที่มีต่อตนเอง

ในการเปรียบเทียบคุณธรรมระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงพบว่ามีความคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน เด็กที่มีผู้ปกครองรับราชการ ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ มีความคุณธรรมแห่งพลเมืองดีไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีผลทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภาพรรณ พวงจันเพชร (สุภาพรรณ พวงจันเพชร 2520 : ง, จ, ฉ)
ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรมหน่วย "คุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย" โดยวิธี

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนแบบธรรมชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนทั้ง 2 แบบ มีพัฒนาการทางด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้สูงขึ้น แต่นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมชาติ นอกจากนี้ยังพบอีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทั้ง 2 แบบไม่สามารถลงมือเรียนที่ใคร่ใจได้เท่าเดิม กล่าวคือมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เกี่ยวกับทัศนคติค่านิยมสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมชาติ และยังสามารถที่จะงัดทัศนคตินั้นไว้ได้หลังจากจบการเรียนไปแล้ว 1 เดือน ในขณะที่นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมชาติไม่มีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลง

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ 2521 : 153 - 154) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับร่างครั้งที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบกับคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้มีความสัมพันธ์กันในทางลบ ($r = -.0067$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามตัวแปรได้แก่ ขนาดของโรงเรียน วุฒิชของครูที่สอน และประสบการณ์ในการสอนของครู พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนในกรุงเทพมหานคร นักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนที่เรียนกับครูวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่า นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มา 11 ปีขึ้นไป และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง ตรงกันข้ามกับนักเรียนในภาคกลาง นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนที่เรียนกับครูวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. นักเรียนที่เรียนกับครู

ที่ไม่เคยสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาก่อน และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพการเกษตร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบทางเพศนักเรียนหญิงมีคะแนนทดสอบสูงกว่านักเรียนชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนกลับกันในการสังเกตพฤติกรรม

การวิจัยในทางประไทย

โจนส์ และมอริส (Jones and Morris. 1954 : 781 - 783)

ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และความรู้เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็ก พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมาก จึงสรุปว่าความรู้ทางศีลธรรมไม่ได้เป็นเครื่องประกันความประพฤติ เพราะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลในการชักจูงใจเด็กให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ความกดดันทางสังคม ความรู้สึกของเด็กต่อตัวเอง ท่าทีที่ครอบครัวและเพื่อนแสดงต่อเด็ก ความต้องการของเด็กในขณะนั้น และองค์ประกอบอื่น ๆ อีก

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1964 : 392 - 405) ได้ประมวลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพัฒนาการทางจริยธรรมไว้ดังนี้คือ ทางด้านความรู้เชิงจริยธรรมนั้นได้มีผู้พบว่าความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของจริยธรรมขั้นรากฐานของสังคมนั้นเด็กจะทราบอย่างครบถ้วนตั้งแต่อายุยังน้อย มีผู้พบว่าตั้งแต่ ก.ศ. 1930 ว่า เด็กชายอังกฤษมีความรู้เชิงจริยธรรมนี้ตั้งแต่เข้าเรียนชั้นเกรด 1 ส่วนการศึกษาความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคลที่มีอายุมากกว่านี้ก็มีไขว่ไขว่ให้เข้าใจทางด้านนี้มากขึ้น แม้ว่าความรู้เชิงจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอยู่บ้างก็ตาม

โดนัลด์ (Donald. 1971 : 5866 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบแผนของกานิยมของครูประถมที่สัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อศาสนาในชั้นเรียน Patterns of Elementary Teachers in Relation to Attitudes Expressed Toward Religions Issues in the Classroom) มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจกานิยมทางศาสนาของครูในระดับประถมศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่แสดงให้ปรากฏในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 3 ชุด คือ แบบสำรวจเกี่ยวกับการประพฤติตัวตามศาสนาและศีลธรรม แบบสำรวจปัญหาในห้องเรียน และเอกสารเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Inventory of

Religions and Ethical Ways, Classroom Problems Inventory and A Personal Data Sheet) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูระดับประถมศึกษา จำนวน 207 คน จากโรงเรียนที่สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตตะวันตกเฉียงใต้ของ อาแคนซอว์ (Southwest Arkansas) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าครูซึ่งมีการแสดงทัศนคติเกี่ยวกับศาสนาตามแบบแผนเดิม มีการแสดงออกตามกานิยมทางศาสนาแตกต่างจากครูที่มีทัศนคติเกี่ยวกับศาสนาต่างกับแบบแผนเดิมอย่างเห็นได้ชัด ในด้านความมุ่งหมายทางศาสนานั้น ครูทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การฝึกหัดครู (Teacher Education) ควรมุ่งความสนใจไปในการสร้างหลักสูตรที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับผู้ที่จะเป็นครูในอนาคต ให้ตระหนักถึงการสร้างกานิยมให้เกิดขึ้นกับตนเอง อันเป็นการให้ความรู้ด้านทัศนคติและกานิยม (Affective Domain) และมีประโยชน์ในการที่จะนำเอาความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการตัดสินใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ปัจจุบันได้ดีขึ้น

ไรท์ (ทวงเคื่อน พันธมนาวิน 2520 : 17 อ้างอิงมาจาก Wright, 1971:57,145) ได้มีการวิจัยเปรียบเทียบจริยธรรมในด้านพฤติกรรมการโกง และพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของ ชาย-หญิง ผลการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมการโกงหรือพฤติกรรมเอื้อเฟื้อก็ตาม จะไม่พบความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง แสดงว่าการวิจัยโดยการทดลองเกี่ยวกับจริยศึกษานั้นความแตกต่างระหว่างเพศทำให้ผลที่ได้จากการวิจัยไม่แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม

เปรี๊อง กุมุท (เปรี๊อง กุมุท 2516 : 1) ได้นิยามความหมายของบทเรียนโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า "หมายถึงลำดับประสบการณ์ที่จัดวางไว้สำหรับนำผู้เรียนไปสู่ความสามารถ โดยอาศัยหลักความสัมพันธ์กับสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่า มีประสิทธิภาพ"

ไพโรจน์ เบาลี (ไพโรจน์ เบาลี 2520 : 1) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมไว้ว่า บทเรียนโปรแกรมเป็นสื่อการเรียนแบบหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วย

ตนเอง และเรียนได้เร็วช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลารอคอยกัน การเรียนนั้นผู้เรียนต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของบทเรียนนั้นอย่างเคร่งครัดและด้วยความซื่อสัตย์

ลักษณะของบทเรียนโปรแกรม

สํอองคํ สํงซ้เงิน (สํอองคํ สํงซ้เงิน 2519 : 10) ไค้กลาวถึงบทเรียนโปรแกรมไว้ถึงนี้

1. เนื้อหาที่เรียนประกอบคํวยซึ้นยอย ๆ ที่คํอเนืองกันไปอยํางมีเหตุผล
 2. ผู้เรียนจะคํองคํอบสนองคํอสิ่งเร้าที่เสนอให้ในแบบเรียน
 3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไค้ตามความสามารถของตนเอง
 4. ผู้เรียนสามารถทราบผลการคํอบสนองของตนเองทันที
 5. การคํอบสนองที่ถูกคํองจะกลั้ให้เกิถึแรงเสริมในการคํอบสนองครั้งคํองไป
- จากอบสํ เมเออร์ และสํโกลูโรว (Jacobs, Maier and Stolurrow.

1966 : 11 - 18) กลาวไว้ถึงนี้

1. การจํกวางเนื้อหาให้สํอคคํล้องกับจุดมุ่งหมายทําให้ผู้เรียนไค้เรียนรู้อยํางเหมาะสม
2. การเสนอบทเรียนโดยเรียบเรียงเนื้อหาเป็นซึ้น ๆ ตามลําคับนั้น เป็นการเปิถึโอกาสให้ผู้เรียนไค้ศึกษาด้วยตนเองอยํางมีประสิทธิภาพ
3. การเรียงลําคับหัวข้อเรื่องอยํางมีระเบียบแบบแผนทําให้ผู้เรียนเกิถึการเรียนรู้ไค้อยํางรวคเร็ว และไค้ผลคุมคํ
4. สงเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนเขารวมบทเรียนอยํางกระตือรือร้น
5. ในการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาสก้าวไปซํางหนําอยํางอิสระตามอํตราความสามารถและความถึนคํของตน
6. ซํวยให้ผู้เรียนไค้รับการเสริมแรงทึ้นที่จากคําคอบที่ถูกคํอง และไค้เรียนรู้จากจุดบกพรองที่ตนเองเข้าใจผิด ซึ้สามารถแก้ซึ้ไค้ทึ้นทวงที่

7. ในปัจจุบันการใช้บทเรียนโปรแกรมมีความนิยมดังนี้

- 7.1 ใช้สำหรับสอนในห้องเรียนหรือเรียนที่บ้าน
- 7.2 ใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนหรือบทเรียน
- 7.3 ใช้ในการสอนซ่อมเสริมหรือช่วยฝึกเด็กที่อ่อนในเนื้อหาบางตอน
- 7.4 ใช้เป็นคู่มือช่วยฝึกวิชาชีพบางอย่าง
- 7.5 ใช้กับการเรียนการสอนของการศึกษาผู้ใหญ่

ดังนั้นจึงพอจะสรุปลักษณะบทเรียนโปรแกรมได้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีโอกาสรวมกิจกรรมในการเรียนอย่างเข้มข้น กล่าวคือนักเรียนได้อ่านได้ตอบคำถาม ได้ทดลอง หรือได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่บทเรียนกำหนดให้
2. ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้ทราบว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นถูกหรือผิดในทันที ซึ่งจะจัดอยู่ในลักษณะของคำตอบ พร้อมทั้งคำอธิบายเพิ่มเติมไว้ให้ด้วย
3. เมื่อผู้เรียนได้ทราบผลที่ตนตอบจากข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่บทเรียนให้ไว้ว่าถูกต้อง จะเกิดความรู้สึกภูมิใจ สบายใจ และอยากที่จะเรียนต่อไป

สื่อที่ใช้กับบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมจะใช้กับสื่อ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เครื่องสอน บทเรียนที่ใช้สำหรับเครื่องสอนนี้เขียนขึ้นในรูปของแบบทดสอบประเภทให้เลือกคำตอบ (Multiple Choice) โดยกำหนดให้มีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ เครื่องสอนจะมีปุ่ม 4 ปุ่ม ถ้าผู้เรียนกดปุ่มที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ปัญหาใหม่ของบทเรียนก็จะเลื่อนขึ้นมาแทนปัญหาเดิมโดยอัตโนมัติ แต่คำตอบผิดบทเรียนก็จะไม่เลื่อน ผู้เรียนก็ต้องพยายามต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้อง วิธีการเป็นเช่นนี้ตลอดไปจนกระทั่งจบบทเรียนหนึ่ง ๆ

2. หนังสือเรียนสำเร็จรูป คือ แบบเรียนโปรแกรมที่เป็นรูปเล่มหนังสือ คือ การนำบทเรียนมาย่อเป็นหน่วย ข้อ หรือกรอบ เริ่มต้นจากง่ายไปหายาก นักเรียน

ทราบคำตอบทันที แล้วข้ามไปเรียนหน่วยหรือกรอบต่อไป บทเรียนที่ใช้กับหนังสืออาจจะใช้เรียงกันตามลำดับหน่วย หรืออาจจะเป็นหนังสือสลับหน้าก็ได้ คือ เมื่ออ่านไปถึงหน่วยใดหน่วยหนึ่งแล้ว หนังสือก็มีคำสั่งให้ผู้เรียนข้ามไปเรียนหน้าใดหน้าหนึ่งโดยไม่ต้องเรียงหน้ากัน

หลักการสร้างบทเรียนโปรแกรม

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ 2519 : 17) กล่าวว่า ในการเขียนบทเรียนโปรแกรมมีขั้นตอนที่ควรปฏิบัติอยู่ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการหรือวางแผน
2. ขั้นตอนการเขียนบทเรียน
3. ขั้นตอนทดลองและแก้ไขปรับปรุง

ขั้นตอนเตรียมการหรือวางแผน จะต้องคำนึงเรื่องต่อไปนี้

1. เลือกบทเรียน ควรพิจารณาบทเรียนหรือวิชาที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ไขแล้วได้ผลคุ้มค่ากับเวลาและแรงงานที่จัดทำ ต้องเลือกบทเรียนที่คิดว่าผู้เรียนมีความฉันทะพอจะทำได้ไม่ยากเกินไป และต้องคำนึงถึงความสิ้นยาวด้วย
2. เตรียมเอกสาร หนังสือกันคว้า ประกอบการเรียน ผู้เขียนจะต้องอ่านคนควรรวบรวมข้อมูล หลักวิชา แล้วนำมาเรียบเรียงต่อเนื่อง
3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ นิยามกำหนดไว้ในแบบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) เพราะเป็นจุดมุ่งหมายที่เด่นชัดมองเห็นการกระทำของผู้เรียนได้งายกว่า
4. สร้างข้อทดสอบเพื่อวัดพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียน ผู้เขียนบทเรียนจะต้องเขียนข้อทดสอบขึ้นมาสักหนึ่ง เพื่อเป็นการวัดภูมิหลังความรู้เบื้องต้นของผู้เรียน
5. สร้างข้อทดสอบเพื่อวัดพฤติกรรมที่คาดหวัง เมื่อเรียนจบเป็นข้อทดสอบที่เขียนขึ้นเพื่อจะวัดว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ตั้งไว้หรือไม่ อาจจะใช้ข้อทดสอบชุดเดียวกันกับตอนทดสอบครั้งแรกก่อนเรียนบทเรียนก็ได้

ชั้นการเขียนบทเรียน

ต้องกำหนดไว้แน่นอนว่าบทเรียนนั้นต้องแบ่งออกเป็นกี่หน่วย แต่ละหน่วยสอนเรื่องอะไร สิ่งที่สำคัญในการเขียนบทเรียนแต่ละหน่วยมีดังนี้

1. ต้องคำนึงเสมอว่าบทเรียนแต่ละหน่วยมุ่งที่จะสอน ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
2. การเขียนบทเรียนต้องคำนึงถึงความยากง่ายของการใช้ภาษา ต้องเขียนให้อ่านง่าย คำอธิบายแจ่มแจ้ง
3. การเขียนบทเรียนที่ผู้เรียนจะต้องให้ผู้เรียนทำฝึกตนเอง
4. บทเรียนแต่ละหน่วยจะต้องมีการชี้แนะคำตอบไว้ในตัว
5. ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อหาในแต่ละหน่วย

การวิจัยในประเทศ

วรรณ เจริญทรวงษ์ (วรรณ เจริญทรวงษ์ 2515 : 40) ได้ทดลองใช้แบบเรียนโปรแกรมวิชาเลขคณิตสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เปรียบเทียบกับการสอนโดยปกติ ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ และความทรงจำไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าการใช้แบบเรียนโปรแกรมจะย่นย่อการควบคุมชั้นเรียน

จิตติมา เหมกิตติวัฒน์ (จิตติมา เหมกิตติวัฒน์ 2519 : 34) ได้ทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาวิทยาศาสตร์ สอนเรื่องพืช และการขยายพันธุ์พืช กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบกับการสอนของครู ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สูงกว่า กลุ่มที่เรียนจากการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภา อุนสกุล (สุภา อุนสกุล 2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และทัศนคติวิทยาศาสตร์ในการสอนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนของครู กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน สอนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน สอนโดยครู ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียน

ที่เรียนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม มีทัศนคติที่ดีต่อแบบเรียนโปรแกรม

โสภณ วงศ์เพ็ญ (โสภณ วงศ์เพ็ญ 2520 : 35) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนของการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรีทางการศึกษา ระหว่างการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติในวิชาเทคโนโลยีทางการสอน ผลปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ในช่วง 1 สัปดาห์ ภายหลังการเรียน กลุ่มที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีความคงทนของการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วง 2 สัปดาห์ภายหลังการเรียน กลุ่มที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีความคงทนของการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรเพ็ญ ตุลารัตนพงษ์ (พรเพ็ญ ตุลารัตนพงษ์ 2521 : 53) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความตั้งใจเรียนวิชาเคมี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ และมุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความตั้งใจเรียน ปรากฏผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากแบบเรียนโปรแกรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. คะแนนความตั้งใจเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากแบบเรียนโปรแกรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. คะแนนความตั้งใจเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากแบบเรียนโปรแกรมหลังจากเรียนแล้ว สูงกว่าก่อนเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนความตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิจัยในต่างประเทศ

แบงฮาร์ท และคณะ (Bankhart and others. 1963 : 199 - 204) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามปกติในระดับประถมศึกษา โดยใช้นักเรียนเกรด 4 ในปีการศึกษา 1961 - 1962 ของโรงเรียนประจำบาลใน เมืองนอร์ฟอล์ก รัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 195 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมสอนด้วยแบบเรียนมาตรฐาน (Standard Textbook) ให้ครูในโรงเรียนนั้นเป็นผู้สอน ใช้เวลาวันละ 30 - 40 นาที ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดัทตัน (Duttun. 1963 : 2882 - A) ทำการทดลองสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปในวิชาวิทยาศาสตร์กับนักเรียนเกรด 4 ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง จำนวน 111 คน ให้กลุ่มทดลองเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ ทั้งสองกลุ่มเรียนในเนื้อหาเดียวกันเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สตรีกแลนค์ (Strickland. 1971 : 2510 - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับวิธีสอนแบบบรรยาย (The Traditional Lecture Method) ในวิชาชีววิทยาทั่วไป ที่วิทยาลัยโคเพียร์-ลินคอล์น จูเนียร์ (Copiah-Lincoln Junior) โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกใช้แบบเรียนโปรแกรม กลุ่มที่ 2 ใช้แบบเรียนมาตรฐาน ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ใช้แบบเรียนโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บาร์ค (Bard. 1975 : 5947 - A) ได้ทำการศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางด้านการสติปัญญาโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนแบบปกติ (The Traditional Textbook - Lecture Technique) ในการสอนวิทยาศาสตร์กายภาพ 100 ที่วิทยาลัยของเซาเทิร์นโคโลราโด สเตท (Southern Colorado State) โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมในกลุ่มทดลอง จำนวน 22 คน และใช้วิธีสอนตามปกติในกลุ่มควบคุม

จำนวน 48 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางด้านสติปัญญาของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

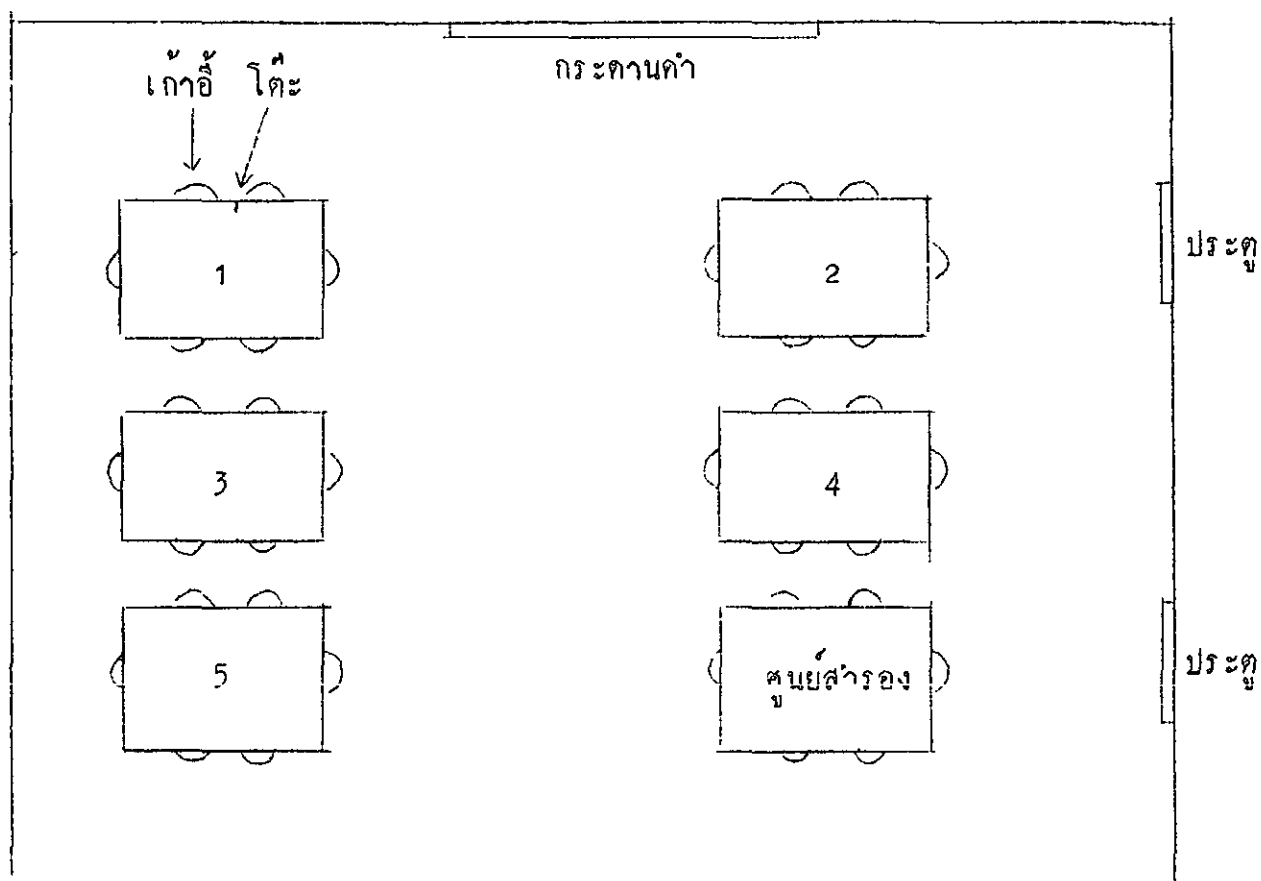
แทมมินเนน (Tammunen. 1976 : 7320 - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้วิชาเคมีทั่วไปของนักศึกษาที่มีวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ซึ่งแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมในกลุ่มทดลองจำนวน 97 คน กับการสอนโดยวิธีปกติ ในกลุ่มควบคุมจำนวน 120 คน ใช้เวลาในการทดลอง 14 สัปดาห์ ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนที่ใช้แบบเรียนโปรแกรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีทั้งแตกต่างและไม่แตกต่างจากการสอนตามปกติของครู แสดงว่าเนื้อหาบทเรียนบางตอนก็สามารถสอนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมได้ และพบว่าการสอนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น ทำให้ง่ายต่อการควบคุมชั้น ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของครู รวมทั้งสามารถใช้สอนกับผู้เรียนจำนวน มาก ๆ ได้เป็นต้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียน

พจนานุกรมศัพท์ -

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนนั้นกระทำได้โดยจัดโต๊ะและเก้าอี้ออกเป็นกลุ่ม ๆ เท่าจำนวนศูนย์การเรียนที่ปรากฏในชุดการสอน แต่ละกลุ่มไม่ควรมีสมาชิกเกิน 12 คน ที่เหมาะสมที่สุดคือ 5 - 8 คน โดยให้มีเก้าอี้ในแต่ละศูนย์ครบตามจำนวนนักเรียนแต่ละกลุ่มที่เข้ามาใช้ เสร็จแล้วเขียนหมายเลขประจำศูนย์ เช่น ศูนย์การเรียนที่ 1 ตั้งไว้กลางศูนย์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนกลุ่ม และมีศูนย์สำรองอย่างน้อย 1 ศูนย์ มีไว้สำหรับกลุ่มที่ประกอบ กิจกรรมเสร็จก่อนกลุ่มอื่น โดยมีกิจกรรมสำรองไว้เพื่อป้องกันการสับสน

ภาพ 1 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

จากภาพ 1 หมายเลข 1 – 5 หมายถึงศูนย์กิจกรรมที่ 1 – 5 ส่วนหมายเลข 6 หมายถึงศูนย์สำรวจ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2518 : 30)

ในการจัดศูนย์กิจกรรมนั้นจะประกอบไปด้วย

1. เนื้อหาของบทเรียน ซึ่งเนื้อหาในแต่ละศูนย์กิจกรรมจะแตกต่างกันออกไป
2. วัสดุอุปกรณ์ เมื่อกำหนดเนื้อหาแล้วในการถ่ายทอดเนื้อหาสู่ผู้เรียน จะต้องเลือกวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ตามความเหมาะสม
3. บัตรคำสั่ง บัตรคำสั่งจะต้องทำหน้าที่แทนครูในการอธิบายและสั่งนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้เข้าใจถึงวิธีการเรียนในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับขั้น รวมทั้งหัวข้ออภิปราย

ควย กล่าวอธิบายสั้น ๆ คำสั่งให้นักเรียนทำเนื่งกิจกรรมและตัวข้ออภิปรายหรือคำถาม

4. เครื่องเขียนเพื่อใช้ในการตอบคำถาม หรือจกรายการ ส่วนศูนย์สำรวจเป็น ศูนย์กิจกรรมที่มีไว้สำหรับกลุ่มที่ประกอบกิจกรรมเสร็จก่อนกลุ่มอื่น ครูจะมีกิจกรรมสำรวจไว้ เพื่อป้องกันการสับสน

ในการดำเนินการสอนในศูนย์การเรียนเป็นห้องเรียนปกติขึ้นขึ้นอยู่กับเทคนิคของครู แต่ละคน พอไปนี้เป็นวิธีหนึ่งซึ่ง ไชยยศ เรื่องสุวรรณ และเริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ และเริงลักษณ์ โรจนพันธ์ 2518 : 123) ได้เสนอไว้คือ

1. การนำเข้าสู่บทเรียน เมื่อเริ่มชั่วโมง หลังจากนักเรียนนั่งเรียบร้อยแล้ว ครูอาจเรียกชื่อ และใช้เวลา 2 - 3 นาที ชี้แจงเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ค้างมาจากคราวก่อน เสร็จแล้ว นำเข้าสู่เนื้อหาประมาณ 5 - 10 นาที และชี้แจงถึงลักษณะของศูนย์กิจกรรม ต่าง ๆ แล้วอาจให้นักเรียนกลุ่มซึ่งจักไว้แล้วเลือกไปยังศูนย์ที่ตนสนใจ อยางไรก็ตามครูต้อง ชี้แจงว่านักเรียนทุกคนมีโอกาสงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยเท่าเทียมกันโดยการหมุนเวียนกัน

2. การดำเนินกิจกรรม เมื่อครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจนแจ่มแจ้ง ครูจะให้ เวล่านักเรียนประมาณ 20 - 30 นาที สำหรับประกอบกิจกรรมในแต่ละศูนย์สำหรับกิจกรรม ที่ใช้เวลานานอาจทำการหมุนเวียนในชั่วโมงต่อไป ถ้าจัดการวางสอนคราวละ 2 ชั่วโมง การหมุนเวียนก็อาจเสร็จสิ้นในคราวนั้น ๆ ทั้งนี้แล้วแต่ปริมาณของเนื้อหาวิชา ในขณะที่ กลุ่มหนึ่งกำลังดำเนินกิจกรรม ครูอาจจะรวมกลุ่มอภิปรายกับอีกกลุ่มหนึ่งหากมีเวลาก็ดูแลความ เรียบร้อยทั่วไปในชั้น

3. การอภิปรายก่อนเลิกเรียน ครูควรพูดหรืออภิปรายกับนักเรียนทั้งชั้นประมาณ 10 - 15 นาที เกี่ยวกับการเรียนในศูนย์ต่าง ๆ จนนักเรียนหายข้องใจ หรือให้การบ้าน หรือชี้แจงเรื่องทั่ว ๆ ไป

ในการเปลี่ยนชั่วโมงของห้องเรียนแบบนี้ หลังจากเปลี่ยนชั่วโมง ครูเพียงแต่จัด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เข้าที่ จัดหาคั่นสอ กระดาษให้พร้อมเพื่อรอรับนักเรียนกลุ่มใหม่ ถ้าหากเป็นนักเรียนต่างระดับชั้นกัน ครูควรมีเวลาระหว่างชั่วโมงมากพอที่จะจัดห้องเรียน

ให้ทันโดยจัดทำตารางสอนให้ตัวเองเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ถ้าสามารถจัดชั่วโมงสอนครั้งละ 2 ชั่วโมงได้ก็ควรทำ เพื่อประหยัดเวลาในการเตรียมห้องเรียนดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการดำเนินการสอนของครูในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนนั้น พอจะสรุปได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 เตรียมตัวครู ครูจะต้องอ่านคู่มือครู บันทึกการสอน และเนื้อหาวิชา
- 1.2 เตรียมเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง ที่จะใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ

ของการเรียน

- 1.3 เตรียมสถานที่ให้พร้อม

2. ขั้นเข้าสู่กิจกรรม

- 2.1 ชี้แจงกระบวนการเรียนให้นักเรียนทราบ
- 2.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน
- 2.3 นำเข้าสู่บทเรียนโดยบอกเนื้อหาคร่าว ๆ
- 2.4 ให้นักเรียนลงมือศึกษาตามศูนย์กิจกรรมที่กำหนดไว้

3. ขั้นประเมินผล

- 3.1 ทำการทดสอบหลังเรียน
- 3.2 สรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง
- 3.3 เปรียบเทียบผลของการสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงต่อไป

(ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2517 : 30)

ข้อดีของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

1. สร้างบรรยากาศการเรียนตามความสนใจของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ฝึกการทำงานเป็นหมู่ การฟังในสิทธิ และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ส่งเสริมเสรีภาพของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น

5. เปิดโอกาสให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียนทุกกลุ่มให้ครูได้สังเกตพัฒนาการ ของนักเรียนดียิ่งขึ้น

6. ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีใบครูบังคับให้นักเรียนท่องจำเพียงอย่างเดียว

7. ให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นหาความรู้ในวิชาที่สอนเพิ่มเติม สรรวจแหล่งวัสดุอุปกรณ์ และของคนประจักษ์รู้อุปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้นเอง

นอกจากนี้ศูนย์การเรียนจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลสมบูรณ์ขึ้น เพราะได้มีโอกาสศึกษาคุณค่า ทดลอง และปฏิบัติงานด้วยตนเองประกอบการเรียนในชั้น

การวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2516 วนิกา นิมฺมเสมอ (วนิกา นิมฺมเสมอ 2516 : 54) ได้ทดลองสอนวิชาชีววิทยาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนกับการเรียนจากการสอนแบบบรรยายในห้องเรียนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบศูนย์การเรียนไม่แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ แต่นักเรียนที่เรียนแบบศูนย์การเรียนมีความคงทนในการจำในสิ่งที่เรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ แสงอรุณ โปร่งชูระ (แสงอรุณ โปร่งชูระ 2517 : 45) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และห้องเรียนธรรมดาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งเรียนจากสื่อการสอนในชุดการสอนไม่แตกต่างจากการสอนแบบบรรยายที่ใช้สื่อการสอนธรรมดา ได้แก่ แผนที่ ลูกโลก รูปภาพ ฯลฯ แต่การเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนทำให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ยาวนานกว่านักเรียนที่เรียนจากห้องเรียนแบบปกติ

ในปี พ.ศ. 2518 เสริมแสง พันธมสุต (เสริมแสง พันธมสุต 2518:268) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำจากการสอนแบบศูนย์การเรียน

และแบบครูเป็นศูนย์กลางวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบศูนย์การเรียนมีผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ผลการวิจัยของเสริมแสง พันธุมสุต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไร วันดี (อุไร วันดี 2519 : จ) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาในห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบศูนย์การเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบศูนย์การเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การเรียนแบบศูนย์การเรียนทำให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ยาวนานกว่าการเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ อ่อนไสว (สุเทพ อ่อนไสว 2520 : 41 – 42) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และแบบครูเป็นศูนย์กลางในวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ .01 และยังพบว่าการเรียนแบบศูนย์การเรียนทำให้นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ในปี พ.ศ. 2521 อารี เจริญพจน์ (อารี เจริญพจน์ 2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และผลการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนกับวิธีสอนแบบปกติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 72 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 37 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วนความรับผิดชอบของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเรียนแบบศูนย์การเรียนและการเรียนจากห้องเรียนปกติ ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในด้านแตกต่างกันและไม่

แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบศูนย์การเรียนมีความคงทนในการจำสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบปกติ

นอกจากการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์การเรียนดังกล่าวมาแล้ว ในปี พ.ศ. 2519 มีการศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนในวิชาต่าง ๆ สำหรับหลักสูตรหลายระดับ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยตั้งเกณฑ์ 90/90 ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

พงษ์ศักดิ์ สอนสังข์ (พงษ์ศักดิ์ สอนสังข์ 2519 : บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาการศึกษา 4 : หลักการสอน 1 จำนวน 4 ชุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนอีก 3 ชุด มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ผลเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

สุทใจ เห่งาสีไพร (สุทใจ เห่งาสีไพร 2519 : บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาหัตถศึกษา ปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 4 ชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

อชิพร ศรียมก (อชิพร ศรียมก 2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องยาเสพติด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผลการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

สุภา สิ้นสกุล (สุภา สิ้นสกุล 2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 2 ชุด ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงว่า นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าชุดการสอนบางชุดจะมีประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์ - มาตรฐานที่กำหนดไว้ก็ตาม

การวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1973 เลนซาค (Lenzak. 1973 : 54 - 57) ได้เขียนบทความเรื่องศูนย์การเรียน วิธีสอนซึ่งทำให้โรงเรียนเก่ากลายเป็นโรงเรียนใหม่ สรุปความได้ว่าโรงเรียนลาเนิร์ช (Lancrch) ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาได้ทำการปรับปรุงห้องเรียนของโรงเรียนที่สร้างตั้งแต่ ค.ศ. 1913 มาเป็นห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนโดยไม่ต้องใช้งบประมาณสร้างอาคารเรียนใหม่ โครงการทดลองเริ่มขึ้นเมื่อปลายปี ค.ศ. 1967 จนถึง 1972 จึงสามารถจัดศูนย์การเรียนทั่วทั้งโรงเรียน

ผลการทดลองนักเรียนมีปัญหาทางอารมณ์และวินัยน้อยกว่าการเรียนในห้องเรียนธรรมดา บรรยายภาคในโรงเรียนไม่ตึงเครียด นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน ประกอบกิจกรรมร่วมกันโดยไม่มีเสียงรบกวนห้องข้างเคียงเลย ครูมีความเห็นว่าการสอนเช่นนี้เห็นอเนกกว่าการสอนแบบเดิม โรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนไปพบปะชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการเรียนแบบศูนย์การเรียน มีความเห็นว่าเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้น และได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี

ในปีเดียวกันนี้ สเปียร์ส (Spears. 1973 : 4680 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากการเรียนแบบศูนย์การเรียน และการเรียนแบบปกติในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษา และทักษะในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ในรัฐหลุยเซียนา ผลการวิจัยพบว่าการเรียนจากศูนย์การเรียนให้ความก้าวหน้าสูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และความคงทนในการจำจากการเรียนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

✓ ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 บูดรอกซ์ (Boudreaux. 1975 : 2119-A) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนวิทยาศาสตร์ระดับ 9 ระหว่างการสอนแบบบรรยาย แบบสื่อประสม และแบบชุดการสอน การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการศึกษาแบบบรรยายกับการศึกษาแบบใหม่ คือ แบบใช้สื่อประสม และแบบใช้ชุดการสอน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบการใช้สื่อประสม และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้ชุดการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อประสมและการใช้ชุดการสอนดีกว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย แต่เมื่อมีการทบทวนความรู้อีกครั้ง ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยายประสบผลสำเร็จมากกว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้สื่อประสม ส่วนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มที่ใช้ชุดการสอนไม่เพิ่มขึ้น ในปีเดียวกันนี้ กิลส์ (Giles. 1975 : 3383A) ได้วิจัยเรื่องศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณค่าของศูนย์การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าศูนย์การเรียนรู้เปิดโอกาสให้ครูได้สังเกตพฤติกรรม และสนองความต้องการของนักเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ส่วนประสิทธิภาพของศูนย์การเรียนนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาที่รู้ทางจิตวิทยา มาใช้ได้มากน้อยเพียงใด

✓ ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 แมคโคเลแมน (Maccoleman. 1975 : 109 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มในการสอนวิชาสังคมศึกษา จากนักเรียนระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนออกเป็นห้องละสามกลุ่มรวม 72 กลุ่ม การแบ่งกลุ่มนี้คำนึงถึงสติปัญญา อายุ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อโรงเรียนโดยทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนรวมกับการอภิปรายกลุ่มเล็ก ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว และนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามปกติ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจาก ศูนย์การเรียนมีทั้งแตกต่างและไม่แตกต่างจากการสอนปกติ แต่ศูนย์การเรียนช่วยให้เด็ก สนใจการเรียนเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยลดปัญหาในด้านการปกครอง และยังเป็นสื่อช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับ โรงเรียนอีกด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยแห่งตน

ระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องมีเพราะระเบียบวินัยนั้นเป็นแรงบังคับหรือกฎเกณฑ์ มาตรฐานที่จะควบคุมการกระทำของบุคคลให้เป็นที่พอใจโดยถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ความจำเป็นของระเบียบวินัยนั้นอาจจำแนกได้เป็น 4 ข้อคือ

1. จำเป็นเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม
2. จำเป็นสำหรับการที่จะทำใหบุคคลบรรลุถึงวุฒิภาวะ
3. จำเป็นต่อการที่จะทำให้คนรู้ผิดชอบชั่วดี
4. จำเป็นสำหรับความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก

เหตุผลดังกล่าวคือความจำเป็นในการที่เราใช้ระเบียบวินัยในการเรียนการสอน ในการศึกษาจะต้องมีระเบียบวินัย เพราะระเบียบวินัยจะเป็นเครื่องนำไปสู่วินัยแห่งตน (ชาณุชัย อินทรประวัติ 2518 : 20) ความมีวินัยแห่งตนหรือการควบคุมตนเองถือเป็น ส่วนสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน เพราะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัย ของนักเรียน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สุชา จันทน์เอม 2511 : 49 - 53)

ความมีวินัยแห่งตนเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้งสังคมที่ สังเกตด้วย วินัยเป็นคุณลักษณะของการจัดระบบภายในตนเอง หรือการควบคุมจากภายใน ตนเอง แต่ละคนจะพัฒนาไปตามการรับรู้ของตน การควบคุมภายในตนเองสำคัญกว่าความ ต้องการการมองเห็น และการยอมรับของบุคคลอื่นที่มีต่อการแสดงออกของเด็ก วินัยใน

ตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน เนื่องจากมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่น พยายาม (วรรณวิภา ทองงอก 2517 : 9) เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge) อธิการศึกษาของสโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และ เพจ (Page) ซึ่งพบว่าการได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่ง ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะสามารถควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย (อาจอิงมาจาก กรุณา กิจขยัน 2517 : 11)

กล่าวโดยสรุปความมีวินัยแห่งตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไปในที่อื่นเป็นที่ยอมรับของสังคม แม้จะมีอุปสรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 79) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออาณาจภายใน-ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคศึกษา 1 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และ กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 300 คน เป็นนักเรียนชาย 173 คน และนักเรียนหญิง 127 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกันมีวินัยแห่งตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 52) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ ความมีวินัยแห่งตน ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับนักศึกษาคณะระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2516 จำนวน 336 คน เป็นชาย 219 คน หญิง 117 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า ทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ ความมีวินัยแห่งตน ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศุภพร นิมิทกุล (ศุภพร นิมิทกุล 2521 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผล การเรียนวิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องโรคติดต่อ โดยใช้บทเรียนโมดูลกับ การสอนแบบปกติ โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยานตาขาว อำเภอยานตาขาว จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนโมดูล มีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นเมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโมดูล และนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียน การสอนแบบปกติมีความมีวินัยแห่งตนไม่แตกต่างกัน

จากรายงานการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วินัยแห่งตนเป็นสิ่งที่ฝึกฝนให้เกิดขึ้นใน ตัวเด็กนักเรียนได้ และเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกเด็กนักเรียนทุกคน เพราะ ระเบียบวินัยจะเป็นมาตรฐานที่ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้ถูกต้องตามท่วงท่าของ คลองธรรม อันจะทำให้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสื่อประสม

✓ เอกรินทร์ นิมรัตนสิงห์ (เอกรินทร์ นิมรัตนสิงห์ 2520 : บทคัดย่อ) ได้สร้าง บทเรียนโปรแกรมสื่อประสมเรื่องเครื่องบิน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการ ศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนสไลด์เทปเสียงแบบโปรแกรม และเพื่อเปรียบเทียบผล การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปเรื่องเครื่องบินเป็นรายบุคคล โดยใช้สไลด์เทปเสียงกับผล การสอนแบบบรรยายในชั้นเรียนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชา การศึกษา วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2519 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองสอน เป็นรายบุคคล ใช้สไลด์เทปเสียง กลุ่มควบคุมสอนแบบบรรยายตามปกติ ต่อมาอีก 4 สัปดาห์ หลังจากการทดสอบครั้งแรกมีการทดสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อวัดความคงทนในการจดจำ และความ เข้าใจในเนื้อหาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของความมีนัยสำคัญ ผลการ วิจัยปรากฏว่า การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปเรื่องเครื่องบินเป็นรายบุคคล โดยใช้สไลด์ เทปเสียงเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งสอนแบบบรรยายไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

แต่สไลด์เทปเสียงมีส่วนใหญ่เรียนเข้าใจและจดจำเนื้อหาอย่างเป็นระบบมากกว่า

ประกาศวี วัฒนพันธุ์ (ประกาศวี วัฒนพันธุ์ 2518 : 61) ได้ทำการทดลอง ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผนและใช้สื่อประสม แบบอิสระในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้สื่อการสอนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 7 โรงเรียนวัดทองศาลางาม กรุงเทพมหานคร กลุ่มทดลองสอนโดยใช้บทเรียน สื่อประสมอย่างมีแบบแผน กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมอย่างอิสระใช้เวลาสอน กลุ่มละ 18 ชั่วโมง ในเนื้อหาเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ข้อทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสม อย่างมีแบบแผน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียน สื่อประสมอย่างอิสระอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บัณฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์ (บัณฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์ 2514 : 142) ได้ศึกษาผลการสอน วิธีสร้างความคิดรวบยอดด้วยสื่อหลายชนิด (Multimedia) ในระดับอนุบาล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมที่มีสื่อหลายชนิด ทำการสอน 16 ครั้ง ส่วนกลุ่ม ควบคุมสอนแบบปกติ แล้วใช้แบบทดสอบวัดการสร้างความคิดรวบยอดชนิดรูปภาพสอบนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทั้งก่อนและหลังการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่สอนโดยใช้กิจกรรมที่มีสื่อหลายชนิด สามารถเรียนรู้วิธีสร้างความคิดรวบยอดได้ และสอบได้ คะแนนดีขึ้น แสดงว่าการสอนด้วยสื่อหลายชนิดมีผลต่อการสร้างความคิดรวบยอดและมีผลต่อ การเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวอ้างมาแล่นั้น ชี้ให้เห็นว่าวิธี การเรียนการสอนด้วยสื่อการเรียนแต่ละแบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า ถ้าหากนำเอาส่วนดีหรือปรับปรุงส่วนบกพร่องของสื่อการเรียน

แต่ละแบบมาสร้างเป็นบทเรียนแบบใหม่ โดยใช้สื่อการเรียนหลาย ๆ ชนิดมารวมกันอย่างมีระบบเรียกว่า "บทเรียนสื่อประสม" และบทเรียนสื่อประสมที่สร้างขึ้นนี้เป็นบทเรียนที่มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่มุ่งจะให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ดีขึ้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทดลองสร้างและใช้บทเรียนสื่อประสมในการเรียนการสอนวิชาจริยศึกษาขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

จากการศึกษาครั้งนี้กล่าวไว้ในเอกสารและงานวิจัยทั้งหมดทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม
2. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม
3. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม
4. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม
5. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม
6. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง
3. การดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) จากโรงเรียนที่มีนักเรียนไทยพุทธ และไทยมุสลิม จำนวนพอ ๆ กันทั้งหมด 4 โรงเรียน ของอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทำการสุ่มมาเพียง 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบ้านสุโสะ ทำการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นนักเรียนไทยพุทธ จำนวน 24 คน นักเรียนไทยมุสลิม 25 คน

ลักษณะและสภาพของโรงเรียนบ้านสุโสะ ตั้งอยู่ที่ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีลักษณะพอที่จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอปะเหลียนได้ เนื่องจากตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอพอสมควร สภาพของชุมชนเป็นหมู่บ้านชนบทกลาง ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรมคือ ทำสวนยางพารา ทำนา และทำไร่ สภาพของโรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาชนบทกลาง มีนักเรียนจำนวน 300 คน ครูจำนวน 15 คน นักเรียนและครูนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามจำนวนพอ ๆ กัน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนกับชุมชนมีความร่วมมือกัน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษา และคณะครูในโรงเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะให้การศึกษาแก่เด็ก มีความสนใจในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาพอสมควร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

1. บทเรียนสื่อประสม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา
3. แบบสอบถามวัดความมีวินัยแห่งตน

บทเรียนสื่อประสม

ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสื่อประสมตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดหลักการและวิธีการสร้างบทเรียนที่ใช้สื่อประสม จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน การใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนต่าง ๆ รวมทั้งปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างสื่อการเรียน

2. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาวิชาจริยศึกษาที่กำหนดไว้จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 รวมทั้งศึกษาลักษณะของแบบเรียนและคู่มือครูโดยละเอียดแล้วจึงกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน และสร้างบทเรียนสื่อประสมขึ้นมาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

เรื่องที่สอนมีดังนี้

- การไม่ลอง และเสพลั้งเสพลัดให้โทษ
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
- ความรับผิดชอบ

การสร้างบทเรียนสื่อประสมแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. บทเรียนที่ใช้สื่อประสมเป็นรายบุคคล เป็นบทเรียนโปรแกรมที่นักเรียนเรียนด้วยตัวเอง โดยมีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนอื่น ๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ คำอธิบาย เป็นต้น ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับบทเรียนโปรแกรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เนื้อหาแต่ละตอนจะมีวัสดุ และเอกสารประกอบการเรียนการสอนดังนี้คือ

1.1 คู่มือครูประกอบด้วย

1.1.1 หลักการและความคิดรวบยอด

1.1.2 จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1.3 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1.1.4 เนื้อหา

1.1.5 กิจกรรมการเรียน

1.1.6 สื่อการเรียน

1.2 บทเรียนสำหรับนักเรียน

บทเรียนสำหรับนักเรียนเป็นบทเรียนโปรแกรมที่ควบคู่ไปกับกิจกรรมนักเรียนที่ครูจัดให้ในเนื้อหาแต่ละตอน บทเรียนสำหรับนักเรียนประกอบด้วย

1.2.1 บัตร คำสั่ง

1.2.2 บทเรียนโปรแกรมที่ใช้ประกอบกิจกรรม

1.2.3 แบบฝึกหัดประจำบทเรียน

1.3 สื่อการเรียน

สื่อการเรียนคือ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบบทเรียนให้นักเรียนได้มีกิจกรรมเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สื่อการเรียนประกอบด้วย

1.3.1 ของจริง

1.3.2 ของจำลอง

1.3.3 รูปภาพ

1.3.4 แผนภูมิ

1.3.5 บัตรคำ

1.3.6 คำอธิบาย

2. การจัดกลุ่มเพื่อศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย นักเรียนไทยพุทธ 24 คน นักเรียนไทยมุสลิม 25 คน ทางโรงเรียนจัดนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มคละกัน แล้วแยกออกเป็น 2 ห้องเรียนคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก จำนวน 25 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ข จำนวน 24 คน ผู้วิจัยจัดให้นักเรียน 2 ห้องมาเรียนกลุ่มเดียวกัน โดยจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละคน จับฉลากเข้ากลุ่ม 7 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน ในแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้ากลุ่ม 1 คน เลขประจำกลุ่ม 1 คน ในห้องเรียนมีศูนย์อุปกรณ์อยู่หนึ่งศูนย์เป็นที่รวมอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าประกอบบทเรียน สื่อการเรียนรู้ทุกอย่างที่ใช้ในบทเรียนแต่ละบทจัดไว้ในศูนย์นี้ แต่ละกลุ่มเรียนเนื้อหาและบทเรียนเดียวกันโดยไม่ต้องย้ายกลุ่ม นักเรียนเรียนควบบทเรียนสื่อประสมและทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละตอนของบทเรียนร่วมกัน ตลอดจนนักเรียนสามารถอภิปรายและช่วยเหลือในระหว่างเวลาเรียนได้

การทดลองบทเรียน หลังจากสร้างบทเรียนสื่อประสมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำบทเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสามแยก อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ขั้นตอนของการปรับปรุงบทเรียนมีดังนี้

ครั้งที่ 1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one try out) ผู้วิจัยได้นำบทเรียนสื่อประสมให้นักเรียน 1 คน ทดลองเรียนเพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียน ได้ผลการทดลองดังนี้

1.1 เวลาที่ใช้ในการทำบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมตรงตามที่กำหนดแบบฝึกหัดประจำบทเรียนเวลาที่กำหนดไว้ 10 นาที ใบพอ ต้องขยายเวลาต่ออีก 5 นาที

1.2 พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการทำกิจกรรม นักเรียนกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมด้วยความเต็มอกเต็มใจ

1.3 คำถามและข้อสงสัยของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม ผู้ถูกทดลองไม่มีข้อสงสัย

1.4 ภาษาที่ใช้ในบทเรียน นักเรียนเกิดความสงสัย และขอให้ครูอธิบายให้ฟังในบางตอน เช่น คำว่า "อภิปราย" หมายความว่าอะไร

ครั้งที่ 2 เมื่อได้ทำการปรับปรุงบทเรียนหลังจากการทดลองครั้งที่หนึ่งแล้ว ผู้วิจัยได้นำบทเรียนนี้ไปทดลองกับกลุ่มย่อย (Small group try out) จำนวน 10 คน ได้ผลการทดลองดังนี้

2.1 เวลาที่ใช้ในการทำบทเรียนโปรแกรมสื่อประสม นักเรียน 10 คน ซึ่งแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน นักเรียนกลุ่มแรกทำบทเรียนและกิจกรรมของตนเสร็จแล้ว ครูให้เข้าศูนย์พิเศษที่จัดสำรองไว้ นักเรียนแย่งกันทำกิจกรรมในศูนย์สำรองซึ่งรบกวนสมาธิและการทำงานของอีกกลุ่มหนึ่งมาก จนต้องย้ายศูนย์สำรองออกไปไว้นอกห้องเรียน ปัญหาคือนักเรียนกลุ่มหลังทำกิจกรรมช้ามาก และต่างคนต่างทำไม่คอยช่วยเหลือและร่วมมือกัน หลังจากกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้พยายามแก้ปัญหานี้ของนักเรียนโดยอธิบายให้เห็นถึงโทษของการขาดความร่วมมือ และชี้ให้เห็นประโยชน์ของการร่วมมือในการทำงาน โดยครูใช้เกมความร่วมมือโดยการต่อรูปสี่เหลี่ยม (ทิสนา แชมมณี 2522 : 64 - 68) มาแก้ปัญหาเพื่อให้นักเรียนเกิดความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการทำกิจกรรม นักเรียนมีความสนุกสนาน แต่มีนักเรียนบางคนในกลุ่มที่ไม่คอยให้ความร่วมมือ และไม่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และในขณะทำบทเรียนโปรแกรมสื่อประสม มีนักเรียนบางคนแอบเปิดดูเฉลยก่อนทำบทเรียนและแบบฝึกหัด ครูแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือจากประธานกลุ่มให้คอยควบคุมดูแล และขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันสร้างกติกาในการเรียน ทุกคนสัญญาว่าจะทำตามข้อตกลง นักเรียนคนใดทำผิดกติกาให้เพื่อน ๆ ลงโทษกันเองตามความเหมาะสม โดยครูคอยควบคุมดูแล

2.3 คำถามบางคำถามในบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมที่นักเรียนตอบไปแล้ว มาเปิดดูเฉลย ปรากฏว่าไม่ตรงกับเฉลย ตัวอย่างเช่น

	1 กรอบที่ 10 คนที่ไล่เล พู่วไปแล้วแต่ทำตามที่ได้ เป็นคน.....
ไม่มีวินัย แห่งคน	กรอบที่ 11

นักเรียนบางคนตอบว่า เป็นคนไม่ดี บางคนตอบว่าเป็นคนไม่น่าคบค้า
สมาคม ซึ่งคำตอบ 2 คำตอบนี้ถูกต้องแต่ไม่ตรงกับในเฉลย ดังนั้นครูจึงต้องเฉลยเพิ่มเติม

2.4 ข้อสงสัยเกี่ยวกับภาษาไม่มี

ครั้งที่ 3 การทดลองภาคสนาม (Field try out) หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ปรับปรุง
แก้ไขบทเรียนครั้งที่ 2 แล้ว ได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนหนึ่งห้องเรียน จำนวน 30 คน
การทดลองครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย เพื่อ
พิจารณาว่าบทเรียนสื่อประสมที่สร้างขึ้นนี้สามารถให้ทดลองเกี่ยวกับการสอนได้ ผลการทดลอง
ในครั้งที่ 3 นี้ ปรากฏว่าศูนย์พิเศษที่จัดสำรองไว้เพียง 1 ศูนย์นั้นไม่พอที่จะให้นักเรียนเข้า
ไปทำกิจกรรม จึงต้องจัดศูนย์เพิ่มอีก 1 ศูนย์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา ในการสร้างแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ 5 ตัวเลือกโดยให้
ครอบคลุมเนื้อหาที่สอนจำนวน 116 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์ของ ขวาล แพรัตกุล
(ขวาล แพรัตกุล 2518 : 110 - 283)

2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 116 ข้อนี้ไปทดลอง
ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งยาว อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง
จำนวน 60 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน
65 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 125 คน

2.3 นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน
ข้อถูกข้อละ 1 คะแนน ส่วนข้อผิดหรือไม่ได้ทำ ให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจและรวมคะแนน

แบบทดสอบเรียบร้อยแล้วจึงทำการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อทดสอบแต่ละข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เท ฟาน (Chung Teh Fan. 1952 : 3 - 32) แล้วเลือกเฉพาะข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

2.4 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรากฏว่า ได้ข้อทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 67 ข้อ ผู้วิจัยปรับปรุงเพิ่มเติมอีก 3 ข้อ จึงได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องกรั้เซจริงจำนวน 70 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) เฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ .61 และค่าอำนาจจำแนก (r) เฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ .40

2.5 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา โดยสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

เนื้อหา \ โครงสร้าง	ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินผล	รวม
การไม่ลองและเสพลั้งเสพลัดให้โทษ	4	6	7	2	2	21
ความซื่อสัตย์สุจริต	4	7	7	2	2	22
ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา	3	3	4	1	—	11
ความรับผิดชอบ	3	4	5	3	1	16
รวม	14	20	23	8	5	70

2.6 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kudor Richardson. 20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 ซึ่งแสดงตรวจสอบความเชื่อมั่นไว้ในภาคผนวก ก

3. รูปแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตนของกรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 103 - 105) จำนวน 36 ข้อมาปรับปรุงเพิ่มเติม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของนักเรียนในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ ให้ตอบตามความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ หรือข้อความในแบบสอบถาม โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าความเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองเพียงความเห็นเดียว

ตัวอย่างแบบสอบถาม

o) เราไม่ทำผิดกฎจราจร

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
✓			

แต่ละข้อความกำหนดให้คะแนนเต็มข้อความละ 4 คะแนน ในกรณีที่ข้อความมีความหมายเป็นทางบวก (Positive) กำหนดให้คะแนนแต่ละข้อความดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน

ส่วนข้อความที่มีความหมายเป็นเชิงลบ (Negative) ก็ให้คะแนนกลับกัน เป็น 1 2 3 4 ในความเห็นที่ว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

การทดลองใช้และการวิเคราะห์แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 50 คน และโรงเรียนวัดท่าพญา อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 50 คน รวมเป็น 100 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ตามหลักการตัดกลุ่ม 25 เบอร์เซนส์ เป็นกลุ่มมีวินัยแห่งตนสูง และกลุ่มมีวินัยแห่งตนต่ำ โดยใช้ค่าอัตราส่วนวิกฤต (t -test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อของทั้ง 2 กลุ่ม เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t (t -test) ตั้งแต่ 2.02 ขึ้นไป (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) ไว้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงตามเกณฑ์ที่ต้องการได้จำนวน 50 ข้อ

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความมีวินัยแห่งตน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design (Koringer. 1973 : 319) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T_{E_1}	X	T_{E_2}

E แทน กลุ่มทดลอง

T_{E_1} แทน Pretest กลุ่มทดลอง

X แทน การจัดการท่ากลุ่มทดลอง

T_{E_2} แทน Posttest กลุ่มทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียน นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา และแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ไปทดสอบกับนักเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานในเนื้อหาที่จะเรียน และวัดความมีวินัยแห่งตนก่อนการเรียน

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยอธิบายถึงวิธีการเรียนให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสม แล้วแบ่งนักเรียน 49 คน ออกเป็นกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน แล้วให้นักเรียนเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสม และทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำชี้แจงในบัตรสั่งงานของแต่ละบทเรียน เมื่อจบบทเรียนแล้วให้ทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน และถ้าหมดเวลาก่อนนักเรียนสามารถที่จะนำบทเรียนและแบบฝึกหัดไปเรียนด้วยตนเองที่บ้านได้ แคตต้องมาทำแบบทดสอบที่โรงเรียน โดยครูเป็นผู้ควบคุม ส่วนนักเรียนที่สามารถเรียนและทำแบบฝึกหัดเสร็จก่อนเวลาไปทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ศูนย์สำรวจในการทดลองใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

3. หลังการทดลอง ทำการทดสอบหลังการเรียน (Posttest) กับกลุ่มทดลอง เพื่อ

3.1 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

3.2 วัดความมีวินัยแห่งตนของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามวัดความมีวินัยแห่งตนชุดเดียวกันกับแบบสอบถามวัดความมีวินัยแห่งตนก่อนการเรียน (Pretest)

การจัดกระทำข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสื่อประสมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน โดยใช้สถิติค่า t (t -test) (Ferguson. 1966 : 170)
3. เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสื่อประสมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน โดยใช้สถิติค่า t (t -test) (Ferguson. 1966 : 170)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองทั้งหมดเพื่อเสนอผลการวิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1. คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{ล่วน สายยศ 2515 : 51})$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. ความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร

$$S^2 = \frac{N \sum X - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{ล่วน สายยศ 2515 : 100})$$

เมื่อ S^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

ΣX^2 = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน และเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มเดียวกัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}} \quad (\text{Ferguson, 1966 : 170})$$

เมื่อ ΣD = ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนการ เรียนและหลังการ เรียนที่นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล

ΣD^2 = ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนการ เรียนและหลังการ เรียนที่นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลและแต่ละตัวยกกำลังสอง

N = จำนวนของนักเรียนในกลุ่ม

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) ใช้สูตรคูเคอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson Formula, 20)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\Sigma pq}{S_x^2} \right\} \quad (\text{อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 150})$$

r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

N = จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

p = สัดส่วนของคนที่ยกตอบถูกต้องว่าจำนวนคนทั้งหมด

q = สัดส่วนของคนที่ยกตอบผิด $(1-p)$

pq = ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

5. หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม โดยใช้อัตราส่วนวิกฤต (t) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{\sum (X_H - \bar{X}_H)^2 + \sum (X_L - \bar{X}_L)^2}{n(n-1)}}} \quad (\text{Edwards. 1957 : 153})$$

t = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มสูง
และกลุ่มต่ำ

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$ = คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบแต่ละข้อในกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ = คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบแต่ละข้อในกลุ่มต่ำ

6. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ Coefficient Alpha) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right] \quad (\text{อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 55})$$

α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามทั้งหมด

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

บทที่ 4

ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

- N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย
- S^2 = ความแปรปรวนของคะแนน
- t = ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
- p = ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 80/80 = 80 ตัวแรก หมายถึง นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80
- 80 ตัวหลัง หมายถึง นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังจากเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสม ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีวินัยแห่งตน
2. คะแนนบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม
 - 3.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ
 - 3.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

4. เปรียบเทียบความมีวินัยของคนจากการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม

4.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

4.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาก่อนการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	$\bar{X}$	S^2
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	49	11	56	27.20	109.45
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	24	11	56	29.04	168.38
นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	25	14	42	25.44	50.92

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาหลังการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	$\bar{X}$	S^2
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	49	39	67	56.91	60.65
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	24	39	67	55.91	83.73
นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	25	49	66	57.88	39.11

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของควมมีวินัยแห่งตนก่อนการ เรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	$\bar{X}$	S^2
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	49	114	195	155.97	441.68
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	24	117	194	158.08	466.86
นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	25	114	195	153.96	427.29

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของควมมีวินัยแห่งตนหลังการ เรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	$\bar{X}$	S^2
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	49	116	200	168.06	370.01
นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ	24	124	200	170.70	308.73
นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม	25	116	197	165.52	430.42

คะแนนประสิทธิภาพพบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

หลังจากนักเรียนได้เรียนวิชาจริยศึกษาจากบทเรียนสื่อประสมจบไปแล้วละเรื่อง
ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน แล้วนำคะแนนมาคิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ
ดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา

เรื่อง	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
การไม่ลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษ	70.49	83.18
ความซื่อสัตย์สุจริต	92.85	81.35
ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา	93.67	81.81
ความรับผิดชอบ	81.49	77.67

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และก่อนเรียน

ก่อนและหลังการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม จำนวน 49 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจริยศึกษา แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	49	27.20	109.45	6.62 ^{**}
หลังเรียน	49	56.91	60.65	

$**p < .01$

$t_{.01} = 2.42$

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในวิชาจริยศึกษา หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยพุทธจำนวน 24 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจริยศึกษา แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	24	29.04	168.38	7.85**
หลังเรียน	24	55.91	83.73	

**p < .01 t .01 = 2.50

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในวิชาจริยศึกษาหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ก่อนและหลังการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม จำนวน 25 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจริยศึกษา แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	25	25.44	50.92	18.94**
หลังเรียน	25	57.88	39.11	

$$**p < .01 \quad t .01 = 2.49$$

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในวิชาจริยศึกษาหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนไทยมุสลิมที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนและก่อนเรียน

ก่อนและหลังการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม จำนวน 49 คน ทำแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมทั้งหลังเรียนและก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	49	155.97	441.68	5.06 **
หลังเรียน	49	168.06	370.01	

**p < .01

t .01 = 2.42

ตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

ก่อนและหลังการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยพุทธจำนวน 24 คน ทำแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธหลังเรียนและก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	24	158.08	466.86	3.11 **
หลังเรียน	24	170.70	308.73	

**p < .01

t .01 = 2.50

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสม สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5

ก่อนและหลังการทดลองผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมจำนวน 25 คน ทำแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมหลังเรียน และ ก่อนเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนเรียน	25	153.96	427.29	4.24 ^{**}
หลังเรียน	25	165.52	430.42	

$$**p < .01 \quad t_{.01} = 2.492$$

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตน หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยในเรื่องความมีวินัยแห่งตนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อสร้างบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ ความมีวินัยแห่งตนจากบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งพอสรุปลำดับขั้นและผลของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างบทเรียนสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพในการสอนวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนการเรียน และหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม
 - 2.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ
 - 2.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม
3. เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนจากการเรียนโดยบทเรียนสื่อประสมก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม
 - 3.2 นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ
 - 3.3 นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

2. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

3. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

4. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

5. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

6. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่ได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียนจากบทเรียนสื่อประสม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากโรงเรียนที่มีนักเรียนไทยพุทธและไทยมุสลิมจำนวนพอ ๆ กัน ซึ่งมีทั้งหมด 4 โรงเรียน ของอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทำการสุ่มมาเพียง 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านสุโสะ ทำการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นนักเรียนไทยพุทธ 24 คน นักเรียนไทยมุสลิม 25 คน ทำการทดลองใช้บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 16 ชั่วโมง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1. บทเรียนสื่อประสม สร้างบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 โดยได้ศึกษาวิธีการสร้างบทเรียนที่ใช้สื่อประสมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและศึกษารายละเอียดของเนื้อหาวิชาจริยศึกษาจากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 รวมทั้งศึกษาแบบเรียนและคู่มือครูโดยละเอียด

นำมาสร้างเป็นบทเรียนได้ 4 ชุดคือ

- 2.1.1 เรื่องการไม่ลองและเสพลั้งเสพลิดให้โทษ
- 2.1.2 เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.1.3 เรื่องความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
- 2.1.4 เรื่องความรับผิดชอบ

เกณฑ์ที่ตั้งขึ้นสำหรับบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ 80/80 ซึ่งผู้วิจัยได้นำบทเรียนทั้ง 4 ชุดไปหาประสิทธิภาพ ซึ่งปรากฏว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพ 70.48/83.18 92.85/81.35 93.67/81.81 และ 81.49/77.67 ตามลำดับ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา เป็นแบบทดสอบวัดพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ เป็นข้อสอบประเภทปรนัยเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาตามตารางวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรครุเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson.20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

2.3 แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของนักเรียนในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ จำนวน 50 ข้อ เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t-test) ตั้งแต่ 2.02 ขึ้นไป ตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .89

3. การดำเนินการทดลอง กระทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 โดยมีลำดับขั้นดังนี้

3.1 ให้นักเรียน 49 คน จับฉลากแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 7 คน ได้ 7 กลุ่ม

3.2 ก่อนทดลองใช้บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาได้ให้นักเรียนทำ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจริยศึกษา และแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

3.3 ทดลองใช้บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาโดยผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเองทีละ 1 เรื่อง ๆ ละ 4 ชั่วโมง

3.4 เมื่อสอนจนจบทั้ง 4 เรื่อง ก็ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจริยศึกษา และแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตนอีกครั้ง

4. การจัดการหาข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน และหลังการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มโดยใช้ t -test

4.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามก่อนการเรียน และหลังการเรียนโดยใช้ t -test

4.3 หาประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้อัตราส่วนร้อยละระหว่างแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการทดลองการใช้บทเรียนสื่อประสมกับนักเรียน จำนวน 49 คน เป็นเวลา 16 ชั่วโมง ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมที่เรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธที่เรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมที่เรียนจากบทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิมมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนกลุ่มไทยพุทธมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. บทเรียนสื่อประสมวิชาจริยศึกษามีประสิทธิภาพ 70.48/83.18 92.85/81.35 93.67/81.81 และ 81.49/77.67 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม ปรากฏว่าหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมแล้วนักเรียนทั้งหมดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อนำมาแยกพิจารณาโดยแบ่งออกเป็นนักเรียนกลุ่มไทยพุทธกลุ่มหนึ่ง นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมอีกกลุ่มหนึ่ง ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และบทเรียนสื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพดังนี้ เรื่อง การไม่ลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษ 70.49/83.18 เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต 92.85/81.35 เรื่องความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 93.67/81.81 และเรื่องความรับผิดชอบ 81.49/77.67 ตามลำดับ ได้เคยมีผู้วิจัยในทำนองเดียวกันนี้คือ อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง 2521 : ง, จ) ได้สร้างชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนโรงเรียนที่พระเป็น ผู้สอนในกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 82.78/82.22 79.33/81.67 80/85.28 86.77/80.28 และทรงกลด รัตนกุสุมภ์ (ทรงกลด รัตนกุสุมภ์ 2521 : ง, จ) ได้สร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับโรงเรียนครูคนเดียวในจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 88.67/82.22 95.56/92.17 88.89/82.22 86.67/79.17 ตามลำดับ กล่าวได้ว่าการหาประสิทธิภาพของบทเรียนไม่ว่าจะเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการใดก็ตาม ถ้าบทเรียนนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ถือว่าบทเรียนนั้นสามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้

จากการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่ากระบวนการเรียนการสอนด้วยบทเรียนสื่อประสมช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง มีโอกาสแก้ปัญหาและตัดสินใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนได้เต็มที่ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน มีทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการทำกิจกรรม เพราะนักเรียนสามารถรู้ผลการเรียนของตนทันที ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่งผล (Law of Effect) และกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ของ ชอร์นไคค์ (ประสาธ อิศรปริศา 2522 : 110)

นักเรียนกลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มไทยมุสลิมต่างก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 กลุ่มเป็นเพราะการเรียนในวิชาใด ๆ ก็ตามหลังจากนักเรียนได้เรียนไปแล้ว การเรียนรู้อยู่เพิ่มขึ้น และศาสนาไม่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน โดยเฉพาะคนไทยมุสลิมในภาคใต้ซึ่งลักษณะนิสัย และสภาพความเป็นอยู่ไม่แตกต่างไปจากคนไทยพุทธ ทั้ง ๆ ที่นับถือศาสนาต่างกันก็ตาม (อานนท์ อากษกริม 2515 : 53)

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสนับสนุนให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการวิจัยของ มัณฑูร ชื่นพัฒนพงศ์ (มัณฑูร ชื่นพัฒนพงศ์ 2514 : 142) ได้ศึกษาผลการสอนวิธีสร้างความคิดรวบยอดด้วยสื่อหลายชนิด (Multimedia) ในระดับอนุบาล ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองซึ่งสอนด้วยสื่อหลายชนิด สามารถเรียนรู้วิธีสร้างความคิดรวบยอดได้ และสอบได้คะแนนดีขึ้น แสดงว่าการสอนด้วยสื่อหลายชนิดมีผลต่อการสร้างความคิดรวบยอด และจะมีผลต่อการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

เมื่อนำเอาวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมไปเปรียบเทียบกับการสอนวิธีอื่นก็ปรากฏว่านอกจากการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนวิธีอื่นแล้ว ยังพบว่ากลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมสูงขึ้นอีกด้วย ดังปรากฏในงานวิจัย ของ

ประกาศวี วัฒนพันธุ์ (ประกาศวี วัฒนพันธุ์ 2518 : 61) ได้ศึกษาทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผน และใช้สื่อประสมแบบอิสระของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย และสอดคล้องกับ อรุณ สมชัย (อรุณ สมชัย 2522 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมกับการสอนแบบปกติ

→ ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นสิ่งยืนยันว่าการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสื่อประสมเป็นวิธีการเรียนอย่างหนึ่งที่ได้ผล และน่าจะสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่สำคัญที่สุด คือ ฝึกให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น มีคุณธรรม สามารถที่จะนำความรู้ความสามารถไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ดีได้

การเปรียบเทียบความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ และไทยมุสลิม ปรากฏว่าหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมแล้วนักเรียนทั้งหมดมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อนำมาแยกพิจารณาโดยแบ่งออกเป็นนักเรียนกลุ่มไทยพุทธกลุ่มหนึ่ง นักเรียนกลุ่มไทยมุสลิมอีกกลุ่มหนึ่ง ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมนั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเอง และรับผิดชอบร่วมกับทุกคน การเรียนจะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายได้ ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมทางการเรียนทุกขั้นตอนอันเป็นการฝึกฝนความมีวินัยแห่งตนแก่ผู้เรียนให้เกิดสะสมเพิ่มขึ้น เพราะความรับผิดชอบต่อความมีวินัยแห่งตนเป็นลักษณะที่สัมพันธ์กับผลการวิจัยของ ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 52) นอกจากนี้ ประเทิน มหาจันทร์ ได้กล่าวถึงการสร้างความมีวินัยให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนว่าขึ้นอยู่กับ การวางแผนการเรียนการสอนอย่างรัดกุม กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน มีความหมาย และมีคุณค่าแก่เด็ก การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก ให้เด็กมีกิจกรรมกระทำอยู่ตลอดเวลา เด็กที่มัวงานทำย่อมไม่มีโอกาสแก้ปัญหาทางวินัยขึ้น (ประเทิน มหาจันทร์ 2515 : 4) ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้จัดไว้อย่างสมบูรณ์ในบทเรียนสื่อประสม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภพร นิมิตรกุล (ศุภพร นิมิตรกุล 2521 : 59) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสุขศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่องโรคติดต่อ โดยใช้บทเรียนโมเดลกับการเรียนการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโมเดลมีความมีวินัยแห่งตนสูงขึ้นเมื่อจบบทเรียนแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่านอกจากบทเรียนจะทำให้ นักเรียนทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นแล้ว ยังช่วยสร้างลักษณะที่พึงปรารถนา คือ ความมีวินัยแห่งตนให้เกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียนอีกด้วย

จากการทดลองสอนด้วยบทเรียนสื่อประสม ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนพอจะสรุปเป็นผลที่ได้จากการสอนไว้ดังนี้

ทางด้านการเรียน

1. บรรยากาศภายในห้องเรียนมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย เช่น มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยกันแก้ปัญหา ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน สังเกตได้จากขณะเรียนทุกคนเรียนด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ มีความเพลิดเพลินและพอใจการเรียนตลอดเวลา ซึ่งย่อมจะทำให้เกิดการ เรียนรู้ได้ดีขึ้น
2. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
3. ส่งเสริมเสรีภาพของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น คือ นักเรียนสามารถพูดแสดงเหตุผล และชี้แจงในโอกาสต่าง ๆ ได้
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยนักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้
5. ส่งเสริมการสร้างวินัยสำหรับตนเอง และหมู่คณะ เช่น มีการช่วยกันวางระเบียบวินัยสำหรับการปฏิบัติตัวในห้องเรียน ตลอดจนการลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืน

ทางด้านการสอน

1. บทเรียนที่สร้างขึ้นได้จัดลำดับประสบการณ์ และกิจกรรมไว้เป็นขั้นตอนทำให้ สะดวกแก่การสอน ซึ่งเป็นผลทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

2. บทเรียนตลอดจนสื่อที่สร้างขึ้นช่วยครูในด้านการถ่ายทอดความรู้ ช่วยลดเวลาในการสอนให้น้อยลง เด็กนักเรียนได้ทำกิจกรรมมากขึ้น
3. ครูมีเวลาใกล้ชิด และเอาใจใส่นักเรียนได้มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้สังเกตพัฒนาการของนักเรียนในชั้นต่าง ๆ เพื่อหาทางช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้ที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนควรจะแสวงหาเครื่องมือนวัตกรรมอย่างอื่นที่สามารถนำมาส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน แม้จะเป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูง แต่ก็จะทำให้ประสิทธิภาพในการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น
2. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการใช้เวลาทดลองเพียง 16 ชั่วโมงก็สามารถเห็นความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นได้อย่างชัดเจน ผลการทดลองนี้เป็นสิ่งยืนยันว่าการปลูกฝังลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวนักเรียนนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก (สุเชษฐ์ มาห์หมัด 2519 : 3 อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1973) ได้ศึกษาพบว่าพัฒนาการทางค่านิยมจริยธรรมของมนุษย์จะเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยเรียนไปจนถึงวัยรุ่นใหญ่ ดังนั้นครูผู้สอนควรปลูกฝังลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อที่จะให้เด็กนักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนโดยใช้สื่อชนิดอื่นมาสร้างบทเรียนสื่อประสม และควรใช้เวลาให้มากพอสมควร เพื่อให้ผลการทดลองถูกต้องชัดเจนเชื่อถือได้

2. ควรศึกษาความมีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ช่วยให้การเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมได้รับผลดีมากที่สุด เช่น ประเภทของสื่อที่ใช้ ลักษณะเนื้อหาวิชา ระดับอายุ และความสามารถของผู้เรียน

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับช่วงความสนใจของเด็กนักเรียนในการเรียนโดยใช้บทเรียนสื่อประสม

4. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมทางค่านอื่น ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการใช้บทเรียนสื่อประสม เช่น การตั้งใจเรียน ทักษะการตอบบทเรียน ฯลฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุณา กิจชัยัน ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอก และคุณธรรมพลเมืองดี ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 112 หน้า อักสำเนา
- จิตติมา เหมกิตติวัฒน์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องพืชและการขยายพันธุ์พืชในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 44 หน้า อักสำเนา
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ พระราชหัตถเลขารัชกาลที่ 5 ทรงมีไปมากับสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส โรงพิมพ์พิพรรฒนาการ 2472, 249 หน้า
- ชวาล แพรัตกุล เทคนิคการวัดผล โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 434 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "แนวความคิดการจัดระบบพัฒนาหลักสูตรและการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้" วารสารคุรุศาสตร์ 5 : 21 - 31 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2517
- _____. "ศูนย์การเรียนรู้" แนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูประบบห้องเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา เล่ม 1 2518, 247 หน้า อักสำเนา
- ชาญชัย อินทรประวัติ "ระเบียบวินัยกับความคิดสร้างสรรค์" วิทยาสาร 26(33) : 18 - 20, 8 กรกฎาคม 2518
- ชาลี ลัทธิ การศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2507, 111 หน้า อักสำเนา
- ชูชีพ อ่อนโกลสง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินูญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 104 หน้า อักสำเนา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ และเริงลักษณ์ โรจนพันธ์ หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา เอกสารประกอบคำบรรยาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2518, 133 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 344 หน้า อักสำเนา

ทรงกลด รัตนกุลสมภ์ การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์สำหรับโรงเรียนครูคนเดียวในจังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 373 หน้า อักสำเนา

ทิตนา แชมมณี คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เล่ม 1 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 101 หน้า

บันฑูร ชื่นพัฒนพงศ์ การศึกษานวัตกรรมการสอนวิธีสร้างความคิดรวบยอดด้วยสื่อการสอนหลายชนิดในระดับอนุบาล วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 54 หน้า อักสำเนา

บุญยิ่ง เจริญยิ่ง "คำกล่าวรายงาน" ใน คู่มือครูสอนจริยศึกษาภาคปฏิบัติเรื่องแนวการสอนจริยศึกษา ไม่มีเลขหน้า คำร่างการพิมพ์ 2520

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ "บทเรียนสำเร็จรูปนวนกรรมที่น่าสนใจ" วิทยาสาร 27(37) : 20 - 22, 15 ตุลาคม 2519

พงษ์ศักดิ์ สอนสังข์ การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาการศึกษา 4 : การสอน 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 177 หน้า อักสำเนา

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับร่างครั้งที่ 1 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 151 หน้า อักสำเนา

ไฟโรจน์ เบาใจ คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม (A handbook for programmed text writing) ม.ป.ท. 2520, 34 หน้า

พรเพ็ญ ตูลารัตนพงษ์ การเปรียบเทียบการสอนเรื่องสมมูลย์เคมีโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนแบบปกติ ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 68 หน้า อักสำเนา

ประเทิน มหาจันทร์ "วินัยในโรงเรียน" รวมบทความทางการศึกษา โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน 2515, 107 หน้า

ประกาศรี วัฒนพันธุ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผน และการใช้สื่อประสมอย่างอิสระในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 61 หน้า อักสำเนา

ประสาธ อิศรปริศา จิตวิทยาการศึกษา สำนักพิมพ์กราฟิกอาร์ต 2522, 153 หน้า

ปรีชา บุญธรรมรัตน์ "การลงทุนเพื่อการศึกษา" มิตรครู 16(3) : 52, 15 กุมภาพันธ์ 2517

เป็รื่อง กุฑม การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป 2516, 131 หน้า อักสำเนา

_____ "สู่ทางในการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในระดับประถมศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 250 หน้า

ภัทรา นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 68 หน้า อักสำเนา

มนัส รัตนดิลก ณ ภูเก็ต "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ" ประชาศึกษา 29(8) : 36 - 41 มีนาคม 2521

เมืองชัย ทาเจริญศักดิ์ การสำรวจความรู้และทัศนคติด้านศีลธรรม และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนในโครงการกรุงเทพ-ธนบุรี ปีการศึกษา 2505 ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2506, 97 หน้า อักสำเนา

เย็นใจ เลขาพนิต "ข้อพิจารณาในการประเมินผลการสอนจริยศึกษา" ใน คู่มือ
กรจริยศึกษาภาคบรรยายเชิงปฏิบัติเรื่องการสอนจริยศึกษาระดับประถมศึกษาและ
โรงเรียนวันอาทิตย์ หน้า 145 คำร่างการพิมพ์ 2521

ลวน สายยศ และอังคณา คันทิรัตนานนท์ สถิติทางการศึกษา วัฒนาพานิช
2515, 276 หน้า

วนิกา นิ่มเสมอ การสอนชีววิทยาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนรู้ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 74 หน้า
อัดสำเนา

✓ วรรณ เจียมทะวงษ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาเลขคณิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการใช้แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text
book) กับการสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2514, 71 หน้า อัดสำเนา

วรรณวิภา ทองงอก ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาการศึกษาพิษณุโลก
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 71 หน้า

✓ วิชัย วังใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2521,
162 หน้า

ศึกษาศึกษา, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 2
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2521, 426 หน้า

กุลพัชร นิมิตรกุล เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสุขศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องโรคติดต่อ
โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการเรียนการสอนแบบปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 329 หน้า อัดสำเนา

สาอากค์ สังข์เงิน การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทฤษฎีไฟฟ้าเบื้องต้น ชั้น
ป.กศ.สูง อุตสาหกรรมศิลป์ปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปกับการสอน
แบบปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
62 หน้า อัดสำเนา

สุชา จันทน์เฒ "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย" วารสารแนะแนว 2(6) : 49

- 53 กรกฎาคม - กันยายน 2511

สุเชษฐ มาเต็ม อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 91 หน้า
อัคราเนา

สุภา สีนสกุล การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 243 หน้า
อัคราเนา

สุดาใจ เห่งสีไพร การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชา
หัตถศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2519, 171 หน้า อัคราเนา

สุเทพ อ่อนไสว การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
และแบบครูเป็นศูนย์กลางในวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 152 หน้า อัคราเนา

สุภา อุนสกุล การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทัศนคติวิทยาศาสตร์ในการสอน
วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องสิ่งแวดล้อมชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับ
การสอนปกติ ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 32 หน้า อัคราเนา

สุภาพรรณ พวงจันเพชร การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรมหน่วย "คุณธรรม
เสริมสร้างลักษณะนิสัย" โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมชาติ
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520,
145 หน้า อัคราเนา

เสริมแสง พันธุ์สุด การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนราชาศัพท์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 340 หน้า อัคราเนา

- แสงอรุณ โป่งสุระ ประสิทธิภาพทางการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนและห้องเรียนแบบธรรมชาติในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 86 หน้า อักสำเนา
- โสภณ วงศ์เพ็ญ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนของการเรียนรู้ใน
วิชาเทคโนโลยีทางการสอนของนิสิตระดับปริญญาตรีทางการศึกษา โดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2520, 80 หน้า อักสำเนา
- อชิพร ศรียมก การสำรวจชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาสุขศึกษาเรื่องยาเสพติด
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519,
 170 หน้า อักสำเนา
- อนันต์ ศรีโสภณ หลักการวิจัยเบื้องต้น เล่ม 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 215 หน้า อักสำเนา
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง การสำรวจชุดการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนโรงเรียนที่พระเป็นผู้สอนในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 237 หน้า อักสำเนา
- อรุณ สมชัย การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ที่สอนด้วยบทเรียนที่ใช้สื่อประสม กับการสอนแบบปกติและการศึกษาทัศนคติต่อบทเรียน
ที่ใช้สื่อประสม วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2522, 254 หน้า อักสำเนา
- อัยยา ภาดานพวงศ์ เรื่องยังไม่จบ โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2521, 35 หน้า
- อานนท์ อาภาภิรม มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย บารุงมูลนิธิ
 2515, 249 หน้า
- อารี เจริญพจน์ การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้การสอนแบบศูนย์การเรียนกับการสอนแบบปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 67 หน้า อักสำเนา

อุไร วันดี การศึกษเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในท้องถิ่นแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบศูนย์
การเรียนรู้ วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 143 หน้า
 จัดสำเนา

เจกรินทร์ นิมรัตนสิงห์ การสร้างบทเรียนโปรแกรมสื่อประสมเรื่องเครื่องบินสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2520, 129 หน้า จัดสำเนา

Bard, Eugene Dwight. "Development of a Variable - step Programmed System of Instruction for College Physical Science," Dissertation Abstracts International. 35 : 5947-A, March, 1975.

Bankhart, Frank W., and others. "An Experimental Study of Programmed Versus Traditional Elementary School Mathematics," The Arithmetic Teacher, 10, 199 - 204, April, 1963.

Boudreaux, Patsy L.A. "A Comparison of Effectiveness of Teaching Ninth-Grade Earth Science by a Traditional Approach, a Multi-Media Approach, and a Multi-Media Activity Package Approach," Dissertation Abstracts International. 36 : 2119-A, October, 1975.

Donald, Arthur Lan. "Value Patterns of Elementary Teachers in Relation to Attitudes Expressed Toward Religious Issues in the Classroom," Dissertation Abstracts International. 31 : 5866-A, May, 1971.

Dorr, D. and Foy, S. "Relative Power of Symbolic Adult and Pur Models in the Modification of Children's Moral Choice Behavior," Journal of Personality and Social Psychology. 29 . 335 - 341, March, 1974.

Duttun, Shërman S. "An Experiment Study in the Programming of Science Instruction for the Fourth Grade," Dissertation Abstracts International. 24 : 2882-A, December, 1963.

Edwards, Allin Louis. Techniques of Attitude Scale Construction, New York, Appliton-Century-Crofts, 1957. 256 p.

Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. Educational Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952. 32 p.

Fred, N. Kerlinger. Foundations of Behavioral Research. Second Edition, New York, Holt, Rienhart and Winston, Inc., 1973. 741 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. McGraw-Hill Book Company, New York, 1966. 446 p.

- Giles, Margaret Hannab. "Learning Centres: Designs for Learning and Living," Dissertation Abstracts International. 36 : 3383-A, December, 1975.
- Jones, V. and Morris. "Relations of Temperament to the Choice of Values," Journal of Abnormal Social Psychology. 53 : 781 - 783, 1954.
- Jacobs, Paul I. Maier, Milton H. and Stolurow, Larence M. A Guide to Evaluating Self-Instruction Programs. Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York, 1966. 84 p.
- Kohlberg, L. "Development of Moral Character and Moral Ideology." in M.L. Hoffman & L.W. Hoffman (eds.), "Review of Child Development Research. Vol.1, Hartford Connecticut : Connecticut Printers, Inc. 1964. : 383 - 432 (a).
- Lenzak, Koren Romnes O. "Learning - Center - The Teaching Approach that Makes old School like New," Teacher. 6 : 54 - 57 February, 1973.
- Maccoleman, James Wesley. "Relationship between the use of Learning Activity Package, Group Activities and the Preferences of Student toward the Social Study Course," Dissertation Abstracts International. 36 : 109-A, July, 1975.
- Midlarsky, E. Bryan, J.H. and Brickman, P. "Anversive Approval : Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321 - 328, June, 1973.
- ✓ Spears, Cart Dewey. "A Comparative Analysis of an Adult Learning Center and a Formal Adult Education Program with Reference to Selected Variables," Dissertation Abstracts International. 33 : 4680-A, March, 1973.
- Strickland, Winfred Rendolph. "A Comparison of a Programmed Course and a Traditional Lecture Course in General Biology," Dissertation Abstracts International. 32 : 2510-A, November, 1971.
- Tamminen, Mildred. "The Effects of a Programmed Supplement of General Chemistry Problems on the Problem Solving Skill of College Students," Dissertation Abstracts International. 36 : 7320-A, May, 1976.
- Tracy, J.J. and Cross, H.J. "Antecedents of Shift in Moral Judgement," Journal of Personality and Social Psychology. 26 : 238 - 244, May, 1973.
- Turiel, E. "An Experimental Test of the Sequentiality of Developmental Stages in the Children's Moral Judgments," Journal of Personality and Social Psychology. 3 : 611 - 618, 1966.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
การวิเคราะห์ข้อมูล

ภาคผนวก ก.
การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาจำนวน 70 ข้อ

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.63	.50	21	.42	.21	41	.43	.24
2	.27	.26	22	.74	.48	42	.51	.55
3	.54	.44	23	.48	.26	43	.32	.43
4	.67	.36	24	.81	.32	44	.69	.40
5	.51	.20	25	.77	.32	45	.39	.49
6	.53	.47	26	.51	.55	46	.43	.30
7	.62	.37	27	.59	.68	47	.28	.29
8	.74	.48	28	.24	.47	48	.64	.20
9	.80	.47	29	.76	.54	49	.85	.36
10	.78	.21	30	.36	.23	50	.62	.43
11	.35	.20	31	.69	.40	51	.57	.59
12	.77	.32	32	.21	.42	52	.77	.52
13	.69	.56	33	.63	.56	53	.27	.51
14	.46	.35	34	.77	.32	54	.48	.26
15	.67	.36	35	.68	.65	* 55	.81	.32
16	.73	.22	36	.61	.40	56	.75	.46
17	.48	.20	37	.77	.52	57	.71	.43
18	.53	.23	38	.65	.38	58	.57	.39
19	.55	.50	39	.35	.41	59	.77	.32
20	.40	.36	40	.71	.35	60	.74	.38

ข้อ	p	r
61	.41	.57
62	.67	.67
63	.49	.29
64	.76	.43
*65	.31	.32
66	.73	.40
67	.56	.30
68	.71	.35
69	.62	.37
70	.76	.35

* หมายถึง ข้อสอบที่ผู้วิจัยปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้จริง

ค่าความยากง่าย (p) .21 ถึง .81 ค่า p เฉลี่ย .61

ค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ถึง .66 ค่า r เฉลี่ย .40

การคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา
ใช้สูตร คุนเคอร์ - ริชาร์ดสัน 20 คือ

$$r_{tt} = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right\}$$

r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

N = จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

p = สัดส่วนของคนที่ยกตอบถูกต้องจำนวนคนทั้งหมด

$$q = \text{สัดส่วนของคนที่ไม่ตอบผิด (1 - p)}$$

$$pq = \text{ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ}$$

ข้อมูลจากการทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา

$$N = 70 \quad \sum pq = 9.5982 \quad s_x^2 = 52.73$$

$$\begin{aligned} \therefore \text{ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ} &= \frac{70}{70-1} \left\{ 1 - \frac{9.5982}{52.73} \right\} \\ &= 1.0144 \left\{ \frac{52.73 - 9.5982}{52.73} \right\} \\ &= 1.0144 \times .8179 \\ &= .8297 \end{aligned}$$

$$\therefore \text{ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา} = .82$$

ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน จำนวน 50 ข้อ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.88	26	4.23
2	3.25	27	4.88
3	3.11	28	3.8
4	4.54	29	3.85
5	4.17	30	2.08
6	2.61	31	3.46
7	2.18	32	2.36
8	4.57	33	3.45
9	2.92	34	4.5
10	4.27	35	4.00
11	5.37	36	4.84
12	2.47	37	3.83
13	2.71	38	4.34
14	2.72	39	5.68
15	4.21	40	2.66
16	3.71	41	4.00
17	4.57	42	5.2
18	2.61	43	3.84
19	3.36	44	2.5
20	5.73	45	2.36
21	2.2	46	3.81
22	3.33	47	3.13
23	4.22	48	2.90
24	3.23	49	2.28
25	4.42	50	2.10

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามทั้งหมด

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

ข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

$$n = 50 \quad \sum s_i^2 = 32.4668 \quad s_t^2 = 251.6244$$

$$\therefore \text{ค่าความเชื่อมั่น} = \frac{50}{50-1} \left[1 - \frac{32.4668}{251.6244} \right]$$

$$= \frac{50}{49} \left[1 - 0.129 \right]$$

$$= 0.8887$$

$$= 0.89$$

$$\therefore \text{ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน} = .89$$

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา ระหว่างการทดสอบก่อนการเรียน
และหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ ไทยมุสลิม

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E	เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E
1	56	54	-2	22	42	61	19
2	29	00	31	23	21	62	41
3	14	50	36	24	33	51	18
4	21	62	41	25	38	53	15
5	17	66	49	26	23	46	23
6	21	55	34	27	33	62	29
7	22	49	27	28	22	65	43
8	23	61	38	29	34	41	7
9	30	63	33	30	32	65	33
10	17	60	43	31	28	65	37
11	19	61	42	32	14	55	41
12	32	61	29	33	18	40	22
13	42	61	19	34	11	63	52
14	26	62	36	35	44	67	23
15	23	66	43	36	19	50	31
16	23	53	30	37	32	58	26
17	39	39	0	38	47	60	13
18	27	61	34	39	24	66	42
19	22	63	41	40	33	61	28
20	20	50	30	41	14	61	47
21	15	45	30	42	23	60	37

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E
43	15	57	42
44	24	40	16
45	43	50	7
46	19	60	41

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E
47	50	44	-6
48	37	64	27
49	22	60	38

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ระหว่างการทดสอบก่อนการเรียน และหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

เลขที่	ก่อนการเรียน	หลังการเรียน	D _E
1	56	54	-2
2	17	66	49
3	17	60	43
4	19	61	42
5	42	61	19
6	23	66	43
7	39	39	0
8	15	45	30
9	23	46	23
10	22	65	43
11	34	41	7
12	32	65	33

เลขที่	ก่อนการเรียน	หลังการเรียน	D _E
13	18	40	22
14	11	63	52
15	44	67	23
16	19	50	31
17	32	58	26
18	47	60	13
19	23	60	37
20	15	57	42
21	43	50	7
22	19	60	41
23	50	44	-6
24	37	64	27

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา
ระหว่างการทดสอบก่อนการ เรียนและหลังการ เรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

เลขที่	ก่อนการ เรียน	หลังการ เรียน	D _E
1	29	60	31
2	14	50	36
3	21	62	41
4	21	55	34
5	22	49	27
6	23	61	38
7	30	63	33
8	32	61	29
9	26	62	36
10	23	53	30
11	27	61	34
12	22	63	41
13	20	50	30
14	42	61	19
15	21	62	41
16	33	51	18
17	38	53	15
18	33	62	29
19	28	65	37
20	14	55	41

เลขที่	ก่อนการ เรียน	หลังการ เรียน	D _E
21	24	66	42
22	33	61	28
23	14	61	47
24	24	40	16
25	22	60	38

คะแนนความมีวินัยแห่งตน

ก่อนการ เรียนและหลังการ เรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ ไทยมุสลิม

เลขที่	ก่อน การ เรียน	หลัง การ เรียน	D _E	เลขที่	ก่อน การ เรียน	หลัง การ เรียน	D _E
1	128	196	68	13	164	166	2
2	146	184	38	14	151	168	17
3	163	169	6	15	150	184	34
4	121	128	7	16	126	179	53
5	158	166	8	17	193	194	1
6	148	166	18	18	155	167	12
7	151	181	30	19	164	164	0
8	145	170	25	20	114	116	2
9	167	170	3	21	165	170	5
10	133	144	11	22	173	173	0
11	137	155	18	23	123	126	3
12	164	172	8	24	191	185	-6

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E
25	183	197	14
26	179	167	-12
27	195	197	2
28	125	124	-1
29	175	179	4
30	172	175	3
31	166	172	6
32	152	163	11
33	163	166	3
34	171	180	9
35	174	175	1
36	163	172	9
37	161	179	18
38	117	189	72
39	147	130	-17
40	162	177	15
41	139	153	14

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D _E
42	174	170	-4
43	152	166	14
44	166	169	3
45	194	200	6
46	152	163	11
47	121	140	19
48	173	177	4
49	137	162	25

คะแนนความมีวินัยแห่งตน

ก่อนการ เรียนและหลังการ เรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

เลขที่	ก่อน การ เรียน	หลัง การ เรียน	D E	เลขที่	ก่อน การ เรียน	หลัง การ เรียน	D E
1	128	196	68	18	117	189	72
2	158	166	8	19	174	170	- 4
3	133	144	11	20	152	166	14
4	137	155	18	21	194	200	6
5	164	166	2	22	152	163	11
6	150	184	34	23	121	140	19
7	193	194	1	24	173	177	4
8	165	170	5				
9	179	167	-12				
10	125	124	- 1				
11	175	179	4				
12	172	175	3				
13	163	166	3				
14	171	180	9				
15	174	175	1				
16	163	172	9				
17	161	179	18				

คะแนนความมีวินัยแห่งตน

ก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D E
1	146	184	38
2	163	169	6
3	121	128	7
4	148	166	18
5	151	181	30
6	145	170	25
7	167	170	3
8	164	172	8
9	151	168	17
10	126	179	53
11	155	167	12
12	164	164	0
13	114	116	2
14	173	173	0
15	123	126	3
16	191	185	6
17	183	197	14
18	195	197	2

เลขที่	ก่อน การเรียน	หลัง การเรียน	D E
19	166	172	6
20	152	163	11
21	147	130	-17
22	162	177	15
23	139	153	14
24	166	169	3
25	137	162	25

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	N	ΣD	D^2
ก่อนเรียน	49	1456	51.864
หลังเรียน	49		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{1456}{\sqrt{\frac{49 \times 51864 - (1456)^2}{48}}} \\
 &= \frac{1456}{\sqrt{\frac{2541336 - 219936}{48}}} \\
 &= \frac{1456}{\sqrt{48362.5}} \\
 &= \frac{1456}{219.91} \\
 \therefore t &= 6.620^{**}
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

กลุ่มไทยพุทธ	N	ΣD	ΣD^2
ก่อนเรียน	24	645	23,795
หลังเรียน	24		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{645}{\sqrt{\frac{24 \times 23795 - (645)^2}{23}}} \\
 &= \frac{645}{\sqrt{\frac{571080 - 416025}{23}}} \\
 &= \frac{645}{\sqrt{6741.52}} \\
 &= \frac{645}{82.106}
 \end{aligned}$$

$$\therefore t = 7.8556^{**}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

กลุ่มไทยมุสลิม	N	ΣD	ΣD^2
ก่อนเรียน	25	811	28,069
หลังเรียน	25		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}} \\
 &= \frac{811}{\sqrt{\frac{25 \times 28069 - (811)^2}{24}}} \\
 &= \frac{811}{\sqrt{\frac{701725 - 657721}{24}}} \\
 &= \frac{811}{\sqrt{1833.5}} \\
 &= \frac{811}{42.8193}
 \end{aligned}$$

$$\therefore t = 18.94^{**}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยแห่งตน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม

กลุ่มไทยพุทธไทยมุสลิม	N	ΣD	ΣD^2
ก่อนเรียน	49	604	21,358
หลังเรียน	49		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{604}{\sqrt{\frac{49 \times 21358 - (604)^2}{48}}} \\
 &= \frac{604}{\sqrt{\frac{1046542 - 364816}{48}}} \\
 &= \frac{604}{\sqrt{14202.625}} \\
 &= \frac{604}{119.1747} \\
 \therefore t &= 5.068^{**}
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยแห่งตน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยพุทธ

กลุ่มไทยพุทธ	N	ΣD	ΣD^2
ก่อนเรียน	24	303	12,915
หลังเรียน	24		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{303}{\sqrt{\frac{24 \times 12915 - (303)^2}{23}}} \\
 &= \frac{303}{\sqrt{\frac{309960 - 91809}{23}}} \\
 &= \frac{303}{\sqrt{9484.826}} \\
 &= \frac{303}{97.39} \\
 \therefore t &= 3.1112^{**}
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยแห่งตน
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มไทยมุสลิม

กลุ่มไทยมุสลิม	N	ΣD	ΣD^2
ก่อนเรียน	25	301	8,443
หลังเรียน	25		

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{301}{\sqrt{\frac{25 \times 8443 - (301)^2}{24}}} \\
 &= \frac{301}{\sqrt{\frac{211075 - 90601}{24}}} \\
 &= \frac{301}{\sqrt{5019.75}} \\
 &= \frac{301}{70.85}
 \end{aligned}$$

$$\therefore t = 4.2484^{**}$$

คะแนนประสิทธิภาพของบทเรียน

เรื่อง	ไม่ลองและเสพลิง		ความซื่อสัตย์		ความมีระเบียบวินัย		ความรับผิดชอบ	
	เสพลิงให้โทษ		สุจริต		และการตรงต่อเวลา			
	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ
คะแนน เลขที่	13	21	12	22	10	11	15	16
1	12	17	12	16	10	6	—	15
2	10	12	8	20	10	11	15	14
3	9	15	12	19	10	5	12	14
4	5	21	12	19	10	11	14	12
5	9	19	10	20	9	10	13	16
6	8	14	10	22	8	7	14	12
7	9	14	10	16	9	10	9	9
8	9	17	10	18	10	11	12	15
9	7	19	11	21	10	10	9	12
10	7	19	11	18	9	11	11	12
11	8	20	12	17	8	11	10	13
12	8	19	11	17	10	11	9	14
13	11	19	12	17	8	10	11	15
14	10	20	12	21	9	11	15	10
15	10	18	8	21	8	11	13	15
16	10	16	12	20	10	10	14	7
17	10	10	12	15	10	4	13	10
18	10	21	11	17	10	9	15	13
19	9	19	12	18	10	11	12	15

ชื่อ เลขที่	ไม่ลองและเสพลึง เสพลึงให้โทษ		ความซื่อสัตย์ สุจริต		ความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา		ความรับผิดชอบ	
	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ
คะแนน	13	21	12	22	10	11	15	16
20	6	15	9	16	10	9	8	10
21	9	14	12	18	9	3	13	10
22	12	21	12	17	8	11	14	12
23	6	17	12	22	10	11	7	12
24	9	17	12	10	10	11	12	12
25	11	16	12	16	10	7	15	14
26	9	20	10	11	8	3	14	11
27	10	19	12	21	9	7	14	15
28	7	18	12	20	10	11	12	15
29	9	13	11	10	9	6	12	12
30	10	21	12	20	10	10	14	14
31	11	21	10	22	10	11	15	12
32	8	20	12	14	10	11	12	10
33	9	8	12	17	10	8	14	7
34	9	21	12	19	10	11	13	12
35	12	21	11	22	10	11	15	13
36	8	13	12	19	10	4	14	14
37	11	21	12	18	9	10	15	8
38	9	17	11	18	9	11	15	14
39	11	21	12	21	10	11	15	12

ชื่อ เลขที่	การไม่ลองและเสฟ สิ่งเสพติดให้โทษ		ความซื่อสัตย์ สุจริต		ความมีระเบียบวินัย และ การตรงต่อเวลา		ความรับผิดชอบ	
	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ	แบบ ฝึกหัด	แบบ ทดสอบ
คะแนน	13	21	12	22	10	11	15	16
40	10	21	10	17	9	9	15	14
41	7	20	11	17	10	9	15	15
42	10	18	7	19	10	11	15	12
43	9	13	12	22	10	9	14	14
44	11	13	12	10	10	8	6	9
45	12	16	12	16	10	4	15	14
46	9	12	12	16	9	4	11	12
47	6	21	10	19	10	11	11	9
48	11	18	12	19	9	11	—	16
49	7	21	10	19	3	8	13	12
รวม	449	856	546	877	459	441	599	609
ร้อยละ	70.48	83.18	92.85	81.35	93.67	81.81	81.49	77.67

ภาคผนวก ข.

บทเรียนสื่อประสม

บทเรียนเรื่องการไม่ลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษ

คู่มือครู

หลักการและความคิดรวบยอด

1. สิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ให้โทษ
2. การเสพติดให้โทษนั้นทอนสุขภาพ
3. การเสพติดให้โทษทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ
4. ผู้มีจิตใจเข้มแข็ง เอาชนะใจตนเองย่อมหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดให้โทษได้

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าการ เสพสิ่งเสพติดเป็นการทำลายอนาคตของตนเองและชาติ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงและละเว้นการ เสพสิ่งเสพติด
3. เพื่อให้นักเรียนยอมรับว่าสิ่งเสพติดนำไปสู่ความทุกข์ทรมาน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของโทษในการลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษว่ามีอย่างไรบ้าง และแต่ละอย่างมีโทษมากน้อยเพียงใด
3. นักเรียนสามารถอธิบายถึงโทษของสิ่งเสพติดให้โทษว่าก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไร เหตุใดจึงไม่ควรทดลอง
4. สามารถงดสิ่งเสพติดให้โทษได้หรือสามารถอธิบายให้คนอื่นเห็นโทษได้

เนื้อหา

สิ่งเสพติดทุกชนิดนับว่าเป็นภัยต่อสุขภาพอนามัย ทำให้เสียทรัพย์สินโดยไม่จำเป็น เพราะสิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นแก่ชีวิตแต่อย่างใด นอกจากนั้นยังเป็นภัยต่อสังคมโดยรวม สิ่งเสพติดที่นับว่าเป็นภัยร้ายแรงมากเช่น เฮโรอีน ผีนกัฏฐา สุราเมรัย เป็นต้น แม้บุหรี่ หนาก และยานักดู ก็นับว่าเป็นสิ่งเสพติดให้โทษควย เป็นเหตุให้เกิดโรคร้ายได้หลายอย่าง เช่น คนสูบบุหรี่อื่น ได้ชื่อว่าตายทั้งเป็น เพราะพิษร้ายของมันจะค่อย ๆ ทำลายประสาทและเซลล์บางส่วนให้เสียไป คนที่เสพติดแล้ว เมื่อไม่มีจะเสพอาจตายได้ จึงไม่ควรร่อยอย่างยิ่งที่จะทดลองเสพ ควยมีใช้สิ่งที่จะพึงทดลอง เพราะมันเป็นสิ่งที่คิดง่ายมาก เมื่อคิดแล้วก็ยากที่จะเลิกได้ คนที่เป็นทาสของสิ่งเสพติด นับว่าน่าสงสารมาก เพราะเขาจะไม่สามารถควบคุมสติของเขาได้เลย สิ่งเสพติดมันเป็นเครื่องฉ้อฉลอารมณ์ให้เคลิบเคลิ้มไปด้วยฤทธิ์ของความมึนเมาคล้ายกับว่ามีความสุขอย่างล้นเหลือ แต่พอมันฤทธิ์ของความมึนเมาแล้วก็กลับมีทุกข์เช่นเดิม ยิ่งเมื่อไม่ได้เสพจะต้องได้รับความทุกข์อย่างแสนสาหัส

ปัจจุบันปัญหาเรื่องเยาวชนเสพสิ่งเสพติดให้โทษกำลังระบาคไปทั่วโลก นับเป็นภัยร้ายแรงแก่มนุษยชาติมาก แม้ว่ารัฐบาลทุกประเทศจะพยายามปราบปรามอย่างเข้มงวด การระบาคของสิ่งเสพติดให้โทษก็ยังไม่ลดน้อยลง เยาวชนทุกคนจึงควรระวังอย่าได้เห็นผิดเป็นชอบ โดยคิดว่าเป็นเรื่องโก้เก๋แล้วเอาอย่างเพื่อน เพราะเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดความสุขสบาย คลายฝัน แต่มันเป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกายร้ายแรงที่สุด ทั้งยังทำให้สุขภาพจิตเสื่อมโทรมลงไปอีกด้วย คนที่ไม่มึนสียักขโมยพอสพสิ่งเสพติดแล้วไม่มีจะเสพ ก็คิดลักขโมย หรือแม้แต่ปล้น เขาก็ยังทำได้

โทษที่จะพึงเห็นได้โดยง่ายก็คือ

1. เสียทรัพย์สิน
2. ทำให้เกิดโรค
3. ทำให้จิตใจเสื่อมโทรม

4. เป็นที่คุ้นเคยของคนทั่วไป

การไม่ทดลองเสพ และเสพสิ่งเสพติดให้โทษนั้นนับเป็นความดีของเยาวชน เยาวชนที่หวังความเจริญแก่ชีวิตและความมั่นคงของประเทศชาติไม่ควรที่จะทดลอง หรือเสพสิ่งเสพติดให้โทษไม่ว่าในกรณีใด ๆ เยาวชนที่จิตใจเข้มแข็ง จะไม่ยอมเป็น ทาสสิ่งเสพติดใด ๆ เลยเป็นอันขาด คุ้มกันทำให้เสียอนาคตโดยสิ้นเชิง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูฉายสไลด์เรื่องยาเสพติดให้นักเรียนดู
2. ใหนักเรียนทำบทเรียนโปรแกรม เรื่องสาเหตุของการติดและประเภทของยาเสพติด (ชุดที่ 1)

3. ครูจัดห้องเรียนเป็น 4 ศูนย์ ดังนี้

- 3.1 ศูนย์กัญชา
- 3.2 ศูนย์ฝิ่น
- 3.3 ศูนย์มอร์ฟีน
- 3.4 ศูนย์เฮโรอีน

ในแต่ละศูนย์ประกอบด้วย บัตรคำสิ่ง เนื้อหา ตัวอย่างยาเสพติด แบบฝึกหัด และเฉลย

ศูนย์สำรวจ 2 ศูนย์

ศูนย์สำรวจที่ 1 ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับที่มีข่าวเกี่ยวกับ ยาเสพติด จัดไว้สำหรับให้นักเรียนได้อ่าน

ศูนย์สำรวจที่ 2 แจกเอกสารเกี่ยวกับยาเสพติดของ ป.ป.ส. และให้นักเรียนวาดภาพแสดงการต่อต้านยาเสพติดจากอุปกรณ์ที่เตรียมไว้

ครูชี้แจงลักษณะของศูนย์กิจกรรมแต่ละศูนย์ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่จัดไว้ แล้วเลือกไปยังศูนย์ที่ตนสนใจ นักเรียนทุกคนมีโอกาสผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยเท่าเทียมกัน โดยการหมุนเวียน

4. ให้นักเรียนทำบทเรียนโปรแกรมเรื่องโทษของยาเสพติด (ชุดที่ 2) แล้วทำแบบฝึกหัด

5. ให้นักเรียนทำบทเรียนโปรแกรมเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และบุหรี่ยาสูบ (ชุดที่ 3) แล้วทำแบบฝึกหัด

ขณะที่นักเรียนทำบทเรียนโปรแกรม นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมจากศูนย์การเรียนรู้ได้

สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนโปรแกรม 3 ชุด
 - ชุดที่ 1 สาเหตุของการติดยาและประเภทของยา
 - ชุดที่ 2 โทษของยาเสพติด
 - ชุดที่ 3 เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และบุหรี่ยาสูบ
2. สไลด์เรื่องยาเสพติด
3. เอกสารเกี่ยวกับยาเสพติดจากสำนักงาน ป.ป.ส. และโรงพยาบาลต่างๆ
4. การ์ตูนประกอบบทเรียน "เรื่องทำอะไรจึงจะไม่ติดยาเสพติด"
เอกสารเผยแพร่ 16 - 2521 - 2 สำนักงาน ป.ป.ส. สำนัก
นายกรัฐมนตรี
5. ตัวอย่างยาเสพติดบางชนิด เช่น กัญชา ใบกระท่อม ผื่น เฮโรอีน
6. ภาพชุดประกอบบทเรียน 4 ชุด
 - ชุดที่ 1 กัญชา
 - ชุดที่ 2 ผื่น
 - ชุดที่ 3 มอร์ฟิน
 - ชุดที่ 4 เฮโรอีน

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
4. แต่ละคำถามจะมีคำตอบทุกข้อ ซึ่งคำตอบนั้นจะอยู่ซีกซ้ายมือของกรอบถัดไป การอ่าน
บทเรียนจึงใช้กระดาษสีที่แจกให้เปิดส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน
5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรข้อสำคัญตอบตนเองโดยไม่อ่านคำตอบก่อน การตอบผิด
ไม่เสียหายอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อตอบเสร็จแล้วจึง
ค่อยเปิดกระดาษสีออก ตรวจสอบคำตอบเพื่อทำความเข้าใจต่อไป
ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

บทเรียนโปรแกรมสื่อ

การไม่ลองและเสพลิงเสพติดให้โทษ

กรอบที่ 1 สิ่งเสพติด หมายถึงสิ่งที่เรากิน คิม สูป หรือนิดิเข้าสู่ร่างกายแล้วติดเป็น
นิสัย เกิดความต้องการสิ่งนั้นตลอดเวลา และยังเป็นโทษต่อร่างกาย จิตใจ และ
สติปัญญาอีกด้วย

สิ่งที่เรากิน คิม สูป หรือนิดิ แล้วติดเป็นนิสัย เรียกว่า.....

กรอบที่ 2 สิ่งเสพติดแบ่งตามความรุนแรงดังนี้

1. ยาเสพติดให้โทษรุนแรงที่สุด
2. เครื่องดื่มมีนเมา
3. บุหรี่ ยาสูบ

จงเรียงลำดับอันตรายของสิ่งเสพติดต่อไปนี้จากมากไปหาน้อย

กัญชา เฮโรอีน บุหรี่ สุรา

1..... 2..... 3..... 4.....

กรอบที่ 3 ยาเสพติดให้โทษ คือยาซึ่งเมื่อเสพเข้าไปแล้วทำให้ผู้เสพเกิดความต้องการจะ
เสพยาอีกโดยไม่สามารถจะหยุดเสพยาได้ ทั้งต้องเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ จนเป็นอันตรายแก่
ร่างกายและจิตใจ อาจถึงแก่ชีวิตได้

1. ยาที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเสพยาและต้องเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ
เรียกว่า

2. ยาประเภทนี้จะเป็นอันตรายแก่..... และ.....

1. ยาเสพติด
ร่างกาย
และจิตใจ

กรอบที่ 4 ตามปกติแล้วยาเสพติดนี้บางอย่างแพทย์ก็ได้นำมาใช้เพื่อการรักษาโรคโดย
ใช้เพียงขนาดรักษา และใช้เพียงชั่วคราวเท่านั้น แต่บุคคลทั่วไปที่นำมาเสพยาเองก็ยัง
ใช้ต่อไปก็จะติดยานั้นและยากที่จะเลิก

การนำยาบางชนิดมาใช้เองและใช้ต่อไปตามความพอใจของตน จนติดยานั้น
แสดงว่ายานั้นเป็นยา

ยาเสพติด

กรอบที่ 5 การที่จะเรียกได้ว่าผู้ใดติดยาเสพติดแล้วนั้น ผู้นั้นจะต้องมีความรู้สึกต่อยา
เสพติดนั้น 3 ประการ คือ

1. มีความต้องการที่จะได้ยานั้นอย่างยิ่ง ต้องการเสพยาอยู่เรื่อยไป เกิดความ
รู้สึกว่าตนจะขาดยานั้นไม่ได้ ถ้าขาดยานั้นเมื่อไรก็เหมือนกับว่าตนเองจะต้องตาย
2. มีความต้องการที่จะเสพยานั้นเป็นจำนวนมากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้นตามลำดับ
3. มีความเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ

เธอเคยเห็นคนที่มีอาการ เช่นนี้บ้างไหม

(ให้ไปศึกษาจากเอกสาร เกี่ยวกับยาเสพติดในศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติมได้)

กรอบที่ 6 เรามาสังเกตกันต่อไปทีละไหม? ซึ่งเราจะสังเกตได้จากลักษณะดังนี้คือ
ด้านร่างกาย ผู้ติดยาเสพติดจะมีสุขภาพทรุดโทรมลง เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ชีต
 โลหิตจาง ริมฝีปากเขียวคล้ำ แขนงแตก ตาโศย ขาดความกระปรี้กระเปร่า ผิวหนังแห้ง
 พุดจาละล้าละลัก

ด้านจิตใจ จะขาดความสนใจในตนเอง ละเลยกิจวัตรประจำวัน ขาดความสะอาด
 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เนื้อตัวสกปรกมีอาภักปฏิกิริยาและความประพฤติแปลก ๆ
 เปลี่ยนแปลงไป ขาดเรียน ไม่สนใจการเรียน ใช้จ่ายเงินเปลือง มีท่าทางลึบหลมคมใน
 หงุดหงิด

(ในศูนย์การเรียนมีการค้น แสดงลักษณะเหล่านี้ไว้)

กรอบที่ 7 การสังเกต เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ซุกซ่อนแอบแฝงอยู่ เช่น เข็มฉีดยา
 หลอดใส่ผงยา ขอนตะกั่ว ไม้ขีดไฟ หลอดกาแฟ ซึ่งโดยปรกติเขาวชนหรือคนทั่ว ๆ ไป
 ไม่ควรมีไว้ประจำตัว

กรอบที่ 8 โดยเหตุที่ยาเสพติดมีคุณสมบัติอยู่ประการหนึ่ง คือถ้าผู้ติดยาเสพติดไม่ได้เสพ
 ตามกำหนดเวลาจะปรากฏอาการที่เราเรียกว่า "อาการงคเสพยา" คือน้ำมูกน้ำตาไหล
 หาว จาม กระสับกระส่าย หงุดหงิด อยู่นิ่งเฉยไม่ได้

กรอบที่ 9 อาการงคเสพยาจะสังเกตเห็นได้ในเวลาที่ประชุมนักเรียนในห้องประชุม
 พร้อมกันโดยไม่อนุญาตให้เข้าออกจากห้องประชุม ถ้านักเรียนคนใดติดยาเสพติดร่างกาย
 จะแสดงอาการ.....อาการที่แสดงออกข้างต้นเรียกว่า.....
 หากผู้ใดในห้องประชุมมีอาการดังกล่าวก็ให้สงสัยว่าอาจเป็นผู้.....

• น้ำมูกน้ำตาไหล หาว จาม กระสับกระส่าย หงุดหงิด

กรอบที่ 10 การสังเกตอาการงดยาเสพติดเป็นวิธีการอันหนึ่งเหมาะในการชี้แนะว่า ผู้ใดเสพยาเสพติดบ้าง เหมาะในการค้นหาตามโรงเรียน นักเรียนเก่งมากที่ตั้งใจเรียน ครูให้พัก 5 นาที

กรอบที่ 11 คนเหตุที่หาให้คนติดยาเสพติด

• อาการงดยาเสพติด

• ติดยาเสพติด

1. คิดเพราะอยากทดลอง
2. เพื่อนแนะนำ
3. เสพเพื่อให้คลายความเจ็บปวดและพ้นจากความทรมานโดยไม่ปรึกษาแพทย์
4. เสพเพื่อให้หลับสบาย อันเนื่องจากนอนไม่หลับ
5. คิดเพราะมีความวิตกกังวล ฤทธิ์ยาจะช่วยระงับจิตใจและอารมณ์ต่าง ๆ
6. คิดเพราะนึกว่าโก้เก๋
7. คิดเพราะคิดว่ายานี้จะช่วยให้สมองแจ่มใส ชยัน มีความคิดดี เนลิยวนลาดขึ้น

ให้บอกสาเหตุที่นอกเหนือจาก 7 ข้อนี้มาอีก 2 ข้อ

1.
2.

- . สกัฒมาจากฉีน กรอบที่ 13 ยาเสพติดประเภทยานอนหลับและยาสงบประสาท ยานอนหลับที่มีผู้นำมาใช้โดยมิได้รับคำแนะนำจากแพทย์ จึงเกิดการเสพติดและทำให้เกิดอันตรายแก่สมองและระบบประสาทของร่างกาย ใ้แก่ยานอนหลับประเภทบาร์บิทูเรต และที่มีชื่อมากในเมืองไทยคือ เชนโคนาล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เหล้าแห่ง" ยาสงบประสาทสำหรับระงับความกระวนกระวาย เคร่งเครียด เป็นยาระงับประสาทอย่างอ่อน เราไม่ควรใช้ยานอนหลับด้วยตนเองเพราะ
-

- จทำให้เกิดการ กรอบที่ 14 ยาเสพติดประเภทกัญชา และพืชกระท่อม กัญชาเป็นยาเสพติดตามกฎหมาย ออกฤทธิ์กดและหลอนประสาท ร่างกายเสื่อมโทรมและเป็นโรครจิตได้ง่าย ส่วนพืชกระท่อมมีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทให้ตื่นตัวอย่างผิดปกติใช้ไปนาน ๆ จะทำลายประสาท เกิดประสาทหลอนและโรครจิตเช่นเดียวกัน

กรอบที่ 15 ยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน เป็นยากระตุ้นระบบประสาทกลางที่เรียกว่า "ยาม้า" "ยาซัน" "ม้าขาว" ผู้ที่ใช้ในทางผิดมักใช้เป็นยาแก้ปวด ยาเพิ่มกำลัง ยาลดความอ่อน ยาพวกนี้จะกระตุ้นสมองให้ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ร่างกายจะอ่อนล้าลงทุกขณะ และทันทีที่หมดฤทธิ์ยาจะรู้สึกอ่อนเพลียและมึนงง การทำงานของอวัยวะในร่างกายจะผันผวนและผิดปกติบังคับตนเองไม่ได้ มักมีอาการคลุ้มคลั่งคล้ายเป็นโรครจิต ประสาทหลอน

ยาม้าขาว มักใช้เป็นยา

ยาพวกนี้จะกระตุ้นให้..... ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา

เงว่ง
มอง

กรอบที่ 16 ยาเสพติดประเภทหลอนประสาทและไอระเหย ใต้แก๊พวัก แอล.เอส.ที ผู้เสพจะเห็นแต่ภาพลวงตา ขาดความควบคุมตัวเอง สามารถทำอันตรายแก่ชีวิตตนเอง และผู้อื่น เพราะขาดการควบคุมตนเอง และจิตประสาทถูกหลอนให้หลงผิดไปหมด

สารจำพวกไอระเหยต่าง ๆ ผู้รู้ทำไม่ถึงการณ์นำมาใช้เพื่อให้เกิดความมึนเมาอมประสาทตนเองให้มีความรู้สึกคล้ายเมาเหล้า หรือฝันหลอนจิตไปต่าง ๆ สารพวกนี้โดยมากเป็นสารเคมี เช่น กาว น้ำมันเบนซิน น้ำมันดินเนอรัลสมลี น้ำยาซักแห้ง ซึ่งเกิดอันตรายต่อประสาททำให้มึนงง คลื่นไส้ เวียนศีรษะ และเมาได้ง่าย ๆ

กรอบที่ 17 โครอย เกเห็นของจริงมีตัวอย่างแสดงให้ดูในศูนย์การเรียนรู้ ให้นักเรียน ตรงไปที่ศูนย์การเรียนรู้เรื่องตัวอย่าง ยาเสพติด

กรอบที่ 18 ร่างกายได้รับยาเสพติดโดยวิธีการต่าง ๆ กันคือ

1. โดยการสูบหรือสูดดมควัน เช่น ผี้น กัญชา เฮโรอีน
2. โดยการรับประทานใต้แก๊ เฮโรอีน
ยานอนหลับ ยาระงับประสาทและยา
กระตุ้นประสาท
3. โดยการฉีดใต้แก๊ มอร์ฟีน ยานอนหลับ
หรือยาระงับประสาท

บัตรคำสั่ง

ศูนย์กัญชา

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาประกอบการเรียน
2. ให้นักเรียนดูภาพชุดแสดงลักษณะโทษและตัวอย่างกัญชา
3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำศูนย์
5. ให้นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดจากบัตรเฉลย
6. ให้นักเรียนเก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้ที่เดิมให้เรียบร้อย
7. ให้นักเรียนเปลี่ยนไปเรียนศูนย์กิจกรรมอื่นที่ว่าง ถ้าไม่มีศูนย์กิจกรรมว่างให้ไปทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง

เนื้อหาประกอบการเรียน

เรื่องกัญชา

กัญชาเป็นพืชล้มลุกใบและดอกใช้เป็นยาเสพติด กัญชาเป็นยาเสพติดอ่อน ๆ แต่เป็นรากฐานของยาเสพติดอื่น ๆ ทั่วไป จะออกฤทธิ์หลายอย่างต่อประสาทสมอง และออกฤทธิ์ไ้รวดเร็ว

- วิธีเสพ
1. หั่นสับด้วยกลอง
 2. มวนบุหรืสูบ
 3. ใส่อาหาร

- โทษ
1. ทำให้จิตเสื่อมทราม เป็นโรคจิตได้ง่าย
 2. เมื่อสูบบ่อยมากเกินไป กล้ามเนื้อทั่วร่างกายจะหมดกำลังหมดสติถึงตาย
 3. เจ็บอารมณ์ หงุดหงิด
 4. สิ้นเปลืองทรัพย์
 5. เกิดโรคได้ง่าย

แบบฝึกหัดเรื่องกัญชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมายถูก ✓ ลงบนตัวอักษร ก ข ค หรือ ง โปรดตอบในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้เท่านั้น อย่าตอบหรือเขียนเครื่องหมายใด ๆ ในกระดาษคำถาม

1. ส่วนของกัญชาที่ใช้กันมากที่สุดคืออะไร? ก. ผล และเมล็ด ข. ใบ และดอก ค. ใบ และก้าน ง. ผล และใบ 2. เพราะเหตุใด บางคนจึงนิยมใส่กัญชาลงไปในอาหาร? ก. ทำให้รสชาติอร่อย ข. ทำให้ได้ปริมาณมากขึ้น ค. ทำให้ได้คุณภาพเพิ่มขึ้น ง. ถูกทุกข้อ 3. นักเสพกัญชานิยมใช้วิธีใดมากที่สุด? ก. สูบ ข. เคี้ยว ค. คั้น ง. ฉีด	4. เสพกัญชาใหม่ ๆ จะเป็นอย่างไร? ก. กระวนกระวาย ข. เป็นลมหมดสติ ค. ตามัว มือเท้าสั่น ง. เกิดความรู้สึกสบาย 5. โทษที่ร้ายแรงที่สุดของการเสพกัญชา คือข้อใด? ก. ปวดท้อง ข. เกิดประสาทหลอน ค. หมดสติ ถึงตายได้ ง. หงุดหงิด กระวนกระวาย 6. ข้อความใดกล่าวผิด? ก. วัยรุ่นที่ชอบสนุก จะเริ่มต้นด้วยการสูบกัญชาก่อน ข. คนสูบกัญชาจะหิวน้ำ และต้องการขนมหวาน ค. กัญชาไม่ใช่ยาเสพติดร้ายแรง เสพบ่อยก็ไม่ติด ง. เสพกัญชาแล้ว ประสาทรับความรู้สึกจะไวต่อความเจ็บปวดและสัมผัส

7. วัชรุณสูบกัญชาโดยวิธีใดมากที่สุด

ก. ใส่อาหาร

ข. มวนบุหรี่

ค. ใส่บองคูด

ง. เคี้ยว

เฉลยแบบฝึกหัดเรื่องกัญชา

1. ข 2. ก 3. ก 4. ง 5. ค 6. ค 7. ข

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ฝัน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาประกอบบทเรียน
2. ให้นักเรียนดูภาพคนสู้ฝัน การกรีดฝัน และตัวอย่างฝัน
3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำศูนย์
5. ให้นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดจากบัตรเฉลย
6. ให้นักเรียนเก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้ที่เดิมให้เรียบร้อย
7. ให้นักเรียนเปลี่ยนไปเรียนศูนย์กิจกรรมอื่นที่ว่าง ถ้าไม่มีศูนย์กิจกรรมว่างให้ไปทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง

เนื้อหาประกอบการเรียน

เรื่องผื่น

ผื่นมีลักษณะเป็นยางเหนียว มีสีน้ำตาลไหม้หรือสีค่า มีกลิ่นโดยเฉพาะเปรียบไม่ได้กับกลิ่นอะไร มีลักษณะเหี้ยนเขียวจืด สกิดได้จากผลของผื่นคืบในผื่นมีสารเสพติดที่สำคัญที่สุดคือมอร์ฟีน

วิธีเสพ

1. สูบ
2. รับประทาน
3. ชงกับน้ำดื่ม

อาการ

1. ในระยะแรก ๆ จะรู้สึกสบาย
2. ถ้ามีโรคภัยไข้เจ็บทำให้เกิดความเจ็บปวด ความเจ็บปวดจะลดลง
3. เมื่อเสพมาก ๆ ร่างกายจะทรุดโทรม จิตใจอ่อนแอ
4. ถ้าไม่ได้เสพร่างกายจะทนไม่ไหวเกิดอาการอาเจียนและถ่ายอุจจาระเป็นโลหิต หรือที่เรียกว่า ลงแดง

โทษ

1. ทำลายชื่อเสียงตนเอง และครอบครัว
2. ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เสพ
3. ร่างกายทรุดโทรม จิตใจอ่อนแอ
4. สุขุมมาก ๆ จะเกิดประสาทหลอน

แบบฝึกหัดเรื่องผืน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงบนตัวอักษร ก หรือ ข หรือ ค หรือ ง ไปรศตอบ ในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้เท่านั้น อย่าตอบหรือเขียนเครื่องหมาย ใด ๆ ในกระดาษคำถาม

<p>1. ผืนเข้าสู่ร่างกายได้ด้วยวิธีใด</p> <p>ก. สูด</p> <p>ข. รับประทาน</p> <p>ค. ชงกับน้ำชา</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>2. ผืนมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. เป็นผง</p> <p>ข. เป็นยาง</p> <p>ค. เป็นไอระเหย</p> <p>ง. เป็นของเหลว</p> <p>3. ปัจจุบันในประเทศไทยยังมีการ
ลักลอบปลูกผืนอยู่ที่ไหนอีก</p> <p>ก. ภาคกลาง</p> <p>ข. ภาคอีสาน</p> <p>ค. ภาคเหนือ</p> <p>ง. ภาคใต้</p> | <p>4. บริเวณใดที่เรียกว่าสามเหลี่ยมทองคำ</p> <p>ก. ไทย พม่า ลาว</p> <p>ข. ไทย เขมร ลาว</p> <p>ค. ลาว เขมร พม่า</p> <p>ง. พม่า เวียดนาม ไทย</p> <p>5. คนที่คิดผืนมากจะมีอาการลงแดง คือ
อาการอย่างไร</p> <p>ก. ปวดท้อง ท้องเสีย</p> <p>ข. อ่อนเพลีย หงุดหงิด</p> <p>ค. อาเจียน ถ่ายเป็นโลหิต</p> <p>ง. หมกสติ หายใจไม่ออก</p> <p>6. ประโยชน์ของผืนในทางการแพทย์
คือข้อใด</p> <p>ก. ระงับปวด</p> <p>ข. แก้ท้องเดิน</p> <p>ค. แก้ไอ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> |
|---|---|

เฉลยแบบฝึกหัดเรื่องผืน

1. ง 2. ข 3. ข 4. ก 5. ค 6. ก

บัตรคำสั่ง

ศูนย์มอร์ฟีน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาประกอบการเรียน
2. ให้นักเรียนดูภาพชุดแสดงตัวอย่างมอร์ฟีน
3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำศูนย์
5. ให้นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดจากบัตรเฉลย
6. ให้นักเรียนเก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้ที่เดิมให้เรียบร้อย
7. ให้นักเรียนเปลี่ยนไปเรียนศูนย์กิจกรรมอื่นที่ว่าง ถ้าไม่มีศูนย์
กิจกรรมว่างให้ไปทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง

เนื้อหาประกอบการเรียน

เรื่องมอร์ฟิน

มอร์ฟิน เป็นตัวยาที่สกัดจากฝิ่นโดยทั่วไปเป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขม อาจเป็นก้อนหรือเม็ดก็ได้ ใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ใช้เป็นยาแก้ปวด บรรเทาความรู้สึกเจ็บปวด และช่วยให้นอนหลับสนิท

วิธีเสพ 1. รับประทาน

2. ฉีด

อาการของผู้เสพ

1. ร่างกายจะทรุดโทรม ผ่ายผอม เกิดโรคแทรกได้ง่าย
2. จิตใจอ่อนแอ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง
3. ท้องผูก เบื่ออาหาร

โทษ 1. ผู้เสพจะเป็นผู้ที่ก่ออาชญากรรม เล็กเล็ขโมยน้อย

2. ก่อการทะเลาะวิวาทจนถึงขั้นทำลายชีวิตตนเอง

3. ถ้าไม่ได้เสพร่างกายจะเกิดปฏิกิริยารุนแรง คืออาเจียน และ
 ภายหลังจากระเป็นโลหิต

แบบฝึกหัดเรื่องมอร์ฟิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง. ไปรศตอบในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้เท่านั้น อย่าตอบหรือเขียนเครื่องหมายใด ๆ ในกระดาษคำถาม

1. มอร์ฟินสกัดได้จากอะไร?

- ก. ผื่น
- ข. กัญชา
- ค. เฮโรอีน
- ง. ใบกระท่อม

2. มอร์ฟินจะนำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีใด?

- ก. สูบ
- ข. ฉีด
- ค. เคี้ยว
- ง. ทุกวิธี

3. แพทย์จะใช้มอร์ฟินเพื่ออะไร?

- ก. ช่วยระบายท้อง
- ข. ใช้แทนยาเสพติด
- ค. ระวังความเจ็บปวด
- ง. ทำให้คนไข้แข็งแรง

4. ข้อใดเป็นลักษณะของมอร์ฟิน

- ก. ไม่มีรส ไม่มีกลิ่น ผงสีเทา
- ข. รสขม ไม่มีกลิ่น ผงสีขาว
- ค. รสขม มีกลิ่น เป็นยางเหนียว
- ง. รสขม ไม่มีกลิ่น สีน้ำตาลไหม้

5. ถ้าผู้เสพ เสพมอร์ฟินจนติดแล้วไม่ได้เสพ จะเกิดอาการอย่างไร?

- ก. กระวนกระวาย หงุดหงิด
- ข. สะลึมสะลือ เคลิบเคลิ้ม
- ค. อาเจียน ถ่ายเป็นโลหิต
- ง. อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ

เฉลยแบบฝึกหัดเรื่องมอร์ฟิน

1. ก 2. ข 3. ค 4. ข 5. ค

บัตรคำสั่ง

ศูนย์เฮโรอื่น

1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะการจับกุมการขาย และการเสฟเฮโรอื่น จากหนังสือพิมพ์ที่เตรียมไว้ประจำศูนย์ แล้วช่วยกันสรุป
2. ให้นักเรียนดูภาพชุดเฮโรอื่น
3. ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาประกอบการเรียน
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากบัตรเฉลย
5. ให้นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดจากบัตรเฉลย
6. ให้นักเรียนเก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้ที่เดิมให้เรียบร้อย
7. ให้นักเรียนเปลี่ยนไปเรียนศูนย์กิจกรรมอื่นที่ว่าง ถ้าไม่มีศูนย์กิจกรรมว่าง ให้ไปทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง

เนื้อหาประกอบการเรียน

เรื่องเฮโรอีน

เฮโรอีนเป็นยาเสพติดให้โทษที่ร้ายแรงที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ราคาแพงมาก ทำขึ้นจากการสังเคราะห์จากมอร์ฟีน คีตง่าย และเลืกยากกว่าฝิ่น เฮโรอีนมีทั้งชนิดเกล็ด และชนิดผงสีขาว รสขม ไม่มีกลิ่น บรรจุในหลอดยาพลาสติกเรียกว่า "ผงขาว" มีชื่อเรียกกันทั่ว ๆ ไปหลายชื่อ เช่น เฮโรอีน ไอร์ระเหย แค็ป เฮไก ฯลฯ

วิธีเสพ 1. ชนิดเกล็ด มักใส่กะทะกระดาษตะกั่ว หรือซ้อนโลหะ แล้วเอาไฟลนใต้ให้ร้อนจนเฮโรอีนระเหยเป็นควันออกมาก็ใช้หลอดดูดควันเข้าปาก เรียกว่าสูบไอร์ระเหย หรือสูบแค็ป

2. วิธีสูบกับบุหรี่ โดยใช้วิธีจี้ผงขาว หรือเอาผงขาวไปยัดใ้บุหรี่ หรือผสมกับยาเส้นแล้วจุดสูบเหมือนบุหรี่ธรรมดา

3. ใช้สูดดมเข้าจมูก

4. ใช้ผสมอาหารหรือเครื่องดื่ม

5. วิธีละลายน้ำดื่มเข้ากลั้มเนื้อ เข้าเส้นเลือด

อาการ 1. ร่างกายผอมซึก รีดผอมเหลือง นัยน์ตาเหลือง บางคนหน้าตาคล้ายแมว ดวงตาเหมอลอย น้ำหนักลดอย่างรวดเร็ว

2. สมองเลื่อม ความคิดอ่านและความจำเสื่อมช้า ปัญญาอ่อน พังชาน อารมณ์เปลี่ยนแปลงไ้ง่าย มักมีความวิตกกังวลเสมอ

โทษ เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์มากกว่ามอร์ฟีน 2 - 3 เท่า คีตง่ายแต่เลืกยากกว่ามอร์ฟีนหรือฝิ่นมาก ทดลองใช้ไม่กี่ครั้งก็ติดไ้ทันที ฤทธิ์ของเฮโรอีนทำให้วังงุนงง และหลับไ้สนิทมาก อาจมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร ร่างกายผายผอมอย่างรวดเร็ว อ่อนเพลีย หมดความคิดอ่าน และความกระตือรือร้น ไม่อยากทำกรงาน หงุดหงิด ไกรง่าย มักก่ออาชญากรรมไ้เสมอ อายุสั้น สาเหตุการตายเพราะมีโรคแทรก หรือการเผลอตัวไ้ยาเกินขนาด

แบบฝึกหัดเรื่องเฮโรอีน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงบนตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง. ไปรศตอบในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้เท่านั้น อย่าตอบหรือเขียนเครื่องหมายใด ๆ ในกระดาษคำถาม

1. เฮโรอีนมีลักษณะอย่างไร

- ก. ผง
- ข. ก้อน
- ค. ของเหลว
- ง. เป็นไอระเหย

2. เฮโรอีนสังเคราะห์จากอะไร

- ก. ผื่น
- ข. กัญชา
- ค. มอร์ฟีน
- ง. เหล้าแห้ง

3. ยาเสพติดที่ร้ายแรงที่สุดคือข้อใด

- ก. ผื่น
- ข. กัญชา
- ค. มอร์ฟีน
- ง. เฮโรอีน

4. วิธีเสพติดใดที่จะทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้ร้ายแรงที่สุด

- ก. สูบ
- ข. นึก
- ค. ฉีด

ง. ผสมอาหาร

5. ข้อใดคือชื่อเรียกเฮโรอีน

- ก. แคป
- ข. ผงขาว
- ค. ไอระเหย
- ง. ทั้ง 3 ชื่อ

เฉลยแบบฝึกหัดเรื่องเฮโรอีน

1. ก. 2. ค 3. ง 4. ค 5. ง

บัตรคำสั่ง

ศูนย์สำรวจ

ศูนย์สำรวจที่ 1 ให้นักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดจากหนังสือพิมพ์ แล้วช่วยกันสรุปย่อข่าวที่อ่าน

ศูนย์สำรวจที่ 2 ให้นักเรียนไปรับแจกเอกสารเกี่ยวกับยาเสพติด และ วาดภาพแสดงการต่อต้านยาเสพติดจากอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ประจำศูนย์

เรื่องโทษของการเสพติดให้โทษ

ข้อแนะนำในการเรียนบทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 2

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
 2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
 3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
 4. แต่ละคำถามจะมีคำเฉลยทุกข้อ ซึ่งคำเฉลยนั้นจะอยู่ในกรอบช่วยมือถัดไป การอ่าน
บทเรียนจึงใช้กระดาษสีที่แจกให้ปิด ส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน
 5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรข้อสัถยต่อตนเอง โดยไม่อ่านคำตอบก่อน การตอบผิดไม่เสียอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อตอบเสร็จแล้วจึงค่อยเปิดกระดาษสีออก ตรวจสอบคำเฉลยเพื่อทำความเข้าใจต่อไป
- ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

กรอบที่ 1 การติดยาเสพติดทุกประเภทมีแต่โทษ เห็นได้ง่ายคือร่างกายผ่ายผอม
ซูบผอม น้ำหนักลด กาลิกลั่นแก้มตอบ ริมฝีปากไหม้เกรียม ร่างกายสกปรก
แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อยทั้งนี้เกิดจากไม่สนใจในตนเอง

ลักษณะของคนที่ไม่สนใจในตนเองอันเนื่องมาจากยาเสพติดคือ.....

งกายสกปรก
งกายไม่สุภาพ

กรอบที่ 2 ลักษณะของการติดยาเสพติดที่สังเกตได้จากร่างกายคือ.....

กรอบที่ 3 หากงานจิตใจจะเลวร้ายลง ไม่สนใจต่อการทำงาน ไม่สนใจการเรียน
หนังสือเรียนเสมอ ๆ ความประพฤติเสื่อมทราม

กรอบที่ 4 เมื่อบุคคลใดติดยาเสพติดแล้วก็จะต้องหาเงินมาซื้อยาเสพติด ถ้าหาเงิน
จากบุคคลในครอบครัวไม่ได้ ก็จะ.....
ถ้าเราไม่ยากใจเชื่อว่าทำลายชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล เราต้องไม่.....

1. ประกอบอาชญากรรมครบ 5 นอกจากนั้นแล้วผู้เสียหายจะเสียบุคลิกลักษณะที่ดี ขาดความไวเนื้อเชื่อใจในสังคม หรือลักษณะใด ๆ หนึ่งที่เรามาไม่ควรเชื่อถืออีก.....

2. เสพยาเสพติด

เวกติดยาเสพติด

กรอบที่ 6 ปัญหาที่เกิดจากการเสพยาเสพติดมีมากมาย เช่น ปัญหาค่านการเมือง ผู้เสียหายไม่สามารถควบคุมจิตใจ ง่ายต่อการปลุกปั่นยุยง ปลุกระดมทางการเมือง จึง ง่ายที่จะถูกชักจูงไปในทางที่..... เพียงแต่ การกระทำดังกล่าวเพื่อแลกกับยาเสพติด

จากการเรียน เรื่องยาเสพติดมาแล้ว นักเรียนคงจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้
 เพิ่มขึ้น ลองมาตอบคำถามกันสักนิดดีไหม?
 จากข้อความต่อไปนี้ เธอคิดว่าข้อไหนที่ไม่เป็นความจริง ขอให้บอกเหตุผล
 มาด้วย

1. การสูบบุหรี่เป็นของโก้เก๋ที่นักเรียนควรทำ
2. คนที่ติดยาเสพติดก็มีโรคแทรกได้ง่าย
3. คนที่ติดยาเสพติดมีฟันเล็กโพรงกว่าติดยา
4. ยาเสพติดเป็นภัยต่อสังคม และเศรษฐกิจ
5. เหล้าเป็นยาบำรุงกำลังที่ดี เพราะกลั่นมาจากข้าว
6. สุกัญชามาก ๆ จะทำให้จิตใจสบาย ร่างกายแข็งแรง

หลังจากนักเรียนพิจารณาข้อทั้ง 6 ข้อ และตอบคำถามแล้ว ลองไปเปิดดู
 เฉลยที่เตรียมไว้ให้แล้วในศูนย์การเรียน

ถ้าเธอตอบถูกหมดทุกข้อ แสดงว่า เธอเก่งมาก
 ถ้าเธอตอบผิด 2 ข้อ แสดงว่า เธอก็ยังเก่งอยู่
 ถ้าเธอตอบผิด 3 ข้อ แสดงว่า เธอใช้ได้
 ถ้าเธอตอบผิดมากกว่า 3 ข้อ แสดงว่า แย่น้อยนะ

เฉลยแบบฝึกหัด เรื่องโทษของการเสพยาเสพติดให้โทษ

ข้อ 1 3 5 และ 6 เหตุผลให้นักเรียนไปอ่านดูจากเนื้อหาปราขอบ
 บทเรียน

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3

เรื่อง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และบุหรี่ ยาสูบ

ข้อแนะนำในการเรียนบทเรียนโปรแกรม

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
4. แต่ละคำถามจะมีคำตอบทุกข้อ ซึ่งคำตอบนั้นจะอยู่ในกรอบซ้ายมือถัดไป การอ่านบทเรียน
จึงใช้กระดาษสีที่แจกให้ปิดส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน
5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรข้อสัถยตอบตนเองโดยไม่อ่านคำตอบก่อน การตอบผิดไม่
เสียหายอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น เมื่อตอบเสร็จแล้วจึงค่อยเปิด
กระดาษสีออก ตรวจสอบคำตอบเพื่อทำความเข้าใจต่อไป
ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

กรอบที่ 1 เครื่องดื่มมีนเมาเป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เจือปนอยู่ ของมีนเมา
มีหลายชนิดได้แก่ สุรา หรือเหล้า เบียร์ กระแช่
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นเครื่องดื่มที่จะทำให้เกิด.....

วามมีนเมา

กรอบที่ 2 เครื่องดื่มมีนเมาที่มีหลายชนิดเช่น
พวกแป้งหรือผลไม้ที่หมักทำให้เกิดแอลกอฮอล์ขึ้นก็นับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิด.....

กรอบที่ 3 เครื่องดื่มพวกนี้ เมื่อดื่มนานก็ติด และต้องดื่มจำนวนมากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น
จนในที่สุดก็ยากที่จะเลิกได้ จนเกิดเป็นพิษขึ้นได้

กรอบที่ 4ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ช่วยกระตุ้นทำให้เกิดความอยากอาหาร ช่วยให้สนุก
สนานครึกครื้น ลืมความเหน็ดเหนื่อยซึ่งเป็นผลจากแอลกอฮอล์ที่เขาสูดกระแสเลือด
ไปกระตุ้นสมองในระยะแรก

	<u>กรอบที่ 5</u> เครื่องดื่มพวกมีแอลกอฮอล์เมื่อได้รับเข้าไปมาก ๆ จะมีฤทธิ์กดสมองและประสาท ทำให้เกิดความมึนเมา ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี และอาจก่ออาชญากรรมขึ้น การดื่มสุราเข้าไปมาก ๆ จะไปกด และ.....
สมองและประสาท	<u>กรอบที่ 6</u> การดื่มสุราเข้าไปมาก ๆ จะทำให้ขาด.....
ขาดสติสัมปชัญญะ (ความรับผิดชอบ)	<u>กรอบที่ 7</u> คนที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์มีต้นเหตุหลายอย่างด้วยกัน แต่การคิดนั้นก็เนื่องมาจากการดื่มบ่อย ๆ และนานเข้าทุกทีจนเป็นนิสัย คนที่ติดสุราเนื่องมาจาก
ดื่มบ่อย ๆ	<u>กรอบที่ 8</u> นอกจากนั้นพวกที่ติดสุราก็จะเป็นพวกที่มีสติปัญญาไม่ดี มีจิตใจอ่อนแอ เมื่อมีปัญหาของตนเองและครอบครัวอยู่ก็ไม่อาจแก้ไขได้ จึงหันมาดื่มเครื่องดื่มพวกนี้แล้วทำให้ลืมทุกสิ่งทุกอย่างไปได้ เมื่อมีปัญหาแล้วไม่แก้ไข ปัญหานั้นย่อม.....
อยู่	<u>กรอบที่ 9</u> เหตุผลที่ทำให้คนติดสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เนื่องมาจาก - ต้องการเหมือนคนอื่น ๆ ในสังคม - คิดว่าสุราเป็นเครื่องบำรุงร่างกาย ช่วยให้รับประทานอาหารได้มาก หรือทำให้ความกึกพลอดไปรง - ดื่มสุราเพื่อผลทางจิตใจ ก็เพื่อระงับความวิตกกังวลหรือเพื่อให้กล้าทำในสิ่งที่ไม่เกยท่า
	<u>กรอบที่ 10</u> คนที่ดื่มสุราเป็นนิสัยร่างกายจะทรุดโทรมอ่อนแอ เพราะคนติดสุราก็จะละเลยต่อการรับประทานอาหาร จนเป็นโรค.....

	<u>กรอบที่ 11</u> เมื่อไม่ได้ดื่มจะกระวนกระวายบังคับจิตใจของตนเองไม่ได้ จึงเป็นเหตุให้กระทำผิดต่าง ๆ เป็นอันตรายต่อสังคมได้
	<u>กรอบที่ 12</u> เครื่องดื่มประเภทนี้ถ้าดื่มเพียงเล็กน้อยก็ไม่อันตรายต่อร่างกาย แต่ถ้าดื่มเป็นประจำและมาก ๆ จะ
โทษหรือเป็นอันตราย	<u>กรอบที่ 13</u> การดื่มจนติดแล้วผลเสียหายและอันตรายต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้น ถ้าหากจะไม่แตะต้องหรือทดลองได้เลยก็จะเป็นการดี เพราะการดื่มเครื่องดื่มประเภทนี้ผลเสียย่อมมีมากกว่าผลได้มากมาย เด็ก ๆ ซึ่งร่างกายกำลังเจริญเติบโตจึงควรหลีกเลี่ยง.....
เครื่องดื่มมีนเมาทุกชนิด	<u>กรอบที่ 14</u> โทษของสุราและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ 1. ทำให้สมองเสื่อม ความบกพร่องและสติปัญญาเลวลง 2. ทำให้ขาดการตัดสินใจที่ถูกต้องขาดความยับยั้งคิด 3. ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท 4. ก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ง่าย 5. ทำให้เสียการงานและอาชีพ 6. เสียทรัพย์สินโดยไร้ประโยชน์ 7. ร่างกายอ่อนแอเกิดโรคได้ง่าย <u>หมายเหตุ</u> ถ้านักเรียนจะศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ไปอยู่ที่ศูนย์การเรียนรู้เรื่อง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
	<u>กรอบที่ 15</u> บุหรี่และยาสูบมีพิษแก่ร่างกายมากสำหรับผู้ที่ อยู่ในวัยที่กำลังเจริญเติบโตคือทำให้ร่างกายแคระแกร็น เด็กที่สูบบุหรี่มาก ๆ ร่างกายจะ

ระ แกร็น
มเคิบโต)

กรอบที่ 16 บุหรี่และยาสูบทำให้น้ำลายออกมากเป็นเหตุให้หินน้ำลายจับพันมาก
ซึ่งเป็นเหตุให้ฟันโยก คลอน หรือเหงือกอักเสบ
สาเหตุที่หินน้ำลายจับพันมาก คือ

รสูบบุหรืหรือ
สูบ

กรอบที่ 17 ยาสูบเป็นของเสพติดให้โทษ โทษของบุหรืมิได้ปรากฏให้เห็นในระยะสั้น
จึงทำให้คนส่วนมากไม่เห็นโทษ แต่ถ้าสังเกตอาจจะเห็น เช่นการสลับคอ ไอ มีนเมา

กรอบที่ 18 ในบุหรืมีสารชนิดหนึ่งเรียกว่า นิโคติน ซึ่งทำอันตรายหัวใจเป็นอย่างมาก
คนสูบบุหรืหรือยาสูบเป็นเวลานาน ๆ หัวใจจะผิดปกติ เช่น เต้นเร็วไปบ้าง ช้า
ไปบ้าง อาการเหล่านี้จะแก้ไขได้เมื่อหยุดสูบ
คนสูบบุหรืนาน ๆ หัวใจจะเดิน.....
สารที่เขาไปทำอันตรายหัวใจ คือ

นเร็วบ้าง ช้าบ้าง
คติน

กรอบที่ 19 "เพื่อสุขภาพขอ ท่านและผู้อื่นโปรดงดสูบบุหรื"
ข้อความนี้แสดงว่าบุหรืเป็นสิ่งที่ทำลาย

กรอบที่ 20 ควันบุหรืและยาสูบรบกวนเยื่อภายในจมูกและคอ สูดมาก ๆ จะ
สลับคอ และไอ ตลอดไปรบกวนการหายใจดังนี้จึงไม่ควรสูบบุหรืและยาสูบ

กรอบที่ 21 นอกจากนั้นควันบุหรืและยาสูบจะทำให้ระบบการย่อยอาหารย่อยไม่ได้คือ
เนื่องจากมันไปทำอันตรายต่อมน้ำลายและต่อมขับน้ำย่อยในกระเพาะอาหาร
คนที่สูบบุหรืมาก ๆ จะมีอาการ.....
ระบบการย่อย ย่อยไม่ได้เพราะ.....

อและสแนบคอ

นบุหรีจะไปทำอันตราย

อนนำลายและตอม

ายอย

กรอบที่ 22 บุหรีและยาสูบทำให้วิยะประสาทถูกรบกวนมาก เช่นทำให้นอนไม่หลับ ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนกำลัง และทำให้ประสาทไม่สามารถบังคับบัญชากล้ามเนื้อ เช่น ทำให้มือสั่น ประสาทแห่งกลิ่น รส ก็เสื่อม

กรอบที่ 23 บุหรีและยาสูบทำความรำคาญให้แก่ผู้อื่น เช่น ควันเช้าคา รำคาญกลิ่นเหม็น ทำให้สถานที่สกปรก ริมฝีปากและฟันจะมีคราบสกปรก เปลืองเงิน และหงุดหงิดเมื่อไม่ได้สูบ

กรอบที่ 24 ผู้ที่สูบบุหรี่มาก ๆ ในระยะนาน ๆ อาจจะเป็นโรคมางชนิด เช่น มะเร็งที่ปอด ไตมากกว่าผู้ที่ไม่สูบ มะเร็งที่ปอด มักจะเป็นกับคนที่.....

บุหรีมาก ๆ

กรอบที่ 25 นักเรียนทราบไหมว่าบุหรีของละเท่าไร ถ้าต้องสูบวันละ 1 ของ ลองคิดไว้ใน 1 ปี เราต้องเสียเงินในการซื้อบุหรีคิดเป็นเงินเท่าไร เราได้ประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่

แบบฝึกหัดเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

บุหรี่ยาสูบ

ก. ให้ขีด ✓ หน้าข้อที่ถูก และขีด ✗ หน้าข้อที่ผิด

- 1. การดื่มสุรามากจะทำให้สมองเสื่อม
- 2. การสูบบุหรี่จะทำให้เข้ากับเพื่อน ๆ ได้
- 3. คนที่ติดยาสูบจะเลิกได้ง่ายกว่าคนที่ติดบุหรี่
- 4. เหล้าเป็นยาบำรุงกำลังที่ดี เพราะผลิตมาจากข้าว
- 5. ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากอาหาร
- 6. คนที่ดื่มสุรา ร่างกายจะทรุดโทรม และมักเป็นโรคขาดอาหาร
- 7. โพิษของยาสูบหรือบุหรี่จะปรากฏให้เห็นในระยะสั้น ๆ
- 8. การสูบบุหรี่มาก ๆ จะทำให้นอนไม่หลับ

ข. จงตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ

- 1. เพราะเหตุใดคนจึงดื่มสุรา บอกมา 3 ข้อ
 - 1.
 - 2.
 - 3.
- 2. ที่วัด 5 ห้ามดื่มสุรา นักเรียนเห็นว่าเป็นหรือไม่ว่า ยกเหตุผลมาอธิบายให้เข้าใจ
 -
 -
 -

เฉลยแบบฝึกหัดเรื่องเครื่องที่มีแอลกอฮอล์

บทที่และยาสูบ

ก. ✓ 1	✓ 5
✗ 2	✓ 6
✗ 3	✗ 7
✗ 4	✓ 8

- ข. ให้ไปอ่านจากเนื้อหาประกอบบทเรียน และเอกสารในศูนย์การเรียนรู้

บทเรียนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

คู่มือครู

หลักการและความคิดรวบยอด

1. คนซื่อสัตย์เป็นคนที่มีเกียรติ
2. อาชีพที่สุจริตทุกชนิดมีเกียรติ
3. คนโกงเป็นบุคคลที่ไม่น่าคบค้า
4. ความซื่อสัตย์สุจริตที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ เป็นสิ่งที่ประเสริฐ
5. ความซื่อสัตย์สุจริตย่อมให้ประโยชน์ทั้งต่อหมู่คณะ และตนเอง

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักสังเกตลักษณะท่าทางของผู้ที่ซื่อสัตย์สุจริต และคนไม่มี

ความจริงใจ

3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเหตุผลของความไม่ซื่อสัตย์และแก้ไข
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งทางกาย

วาจา ใจ

5. เพื่อให้รู้จักนำเอาความซื่อสัตย์สุจริตมาเป็นคุณธรรมประจำใจ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถให้ความหมายได้ทันทีเมื่อครูถาม และสามารถอธิบายประโยชน์ของความซื่อสัตย์ได้
2. นักเรียนสามารถแยกลักษณะท่าทางของผู้ที่ซื่อสัตย์สุจริตและไม่ซื่อสัตย์ได้ โดยครูยกตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนเลือก พร้อมทั้งให้นักเรียนยกตัวอย่างจากชีวิตจริง

รอบ ๆ ตัวนักเรียน

3. ให้ออกเหตุและผลของความไม่ซื่อสัตย์และวิธีแก้ไข

4. นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนเป็นคนซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้า และลับหลัง

ประพฤติดนตามกฎของศีลธรรมเป็นที่เชื่อถือได้ในการทำงานกับหมู่คณะ

เนื้อหา ความซื่อสัตย์สุจริต

ความสัตย์ กับความสุจริต เป็นลักษณะของความดีงาม 2 ประการ ที่จะทำให้คนเป็นคนดี

ความสัตย์ มีความหมายว่า ความจริง ความตรง ความแท้ ความแน่นอน ไม่เป็นความเท็จ และความสัตย์ที่เราเรียกว่าความซื่อสัตย์ หมายถึงความจริงในตัวบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นอักษาศัพท์ และความประพฤติจำแนกได้ดังนี้

1. ความจริงต่อการงาน คือตรงต่อหน้าที่และเวลา

การตรงต่อหน้าที่ หน้าที่คือกิจที่ต้องทำ มีดังนี้

ก. หน้าที่ต่อตนเอง หมายถึง การที่จะทำให้คนได้รับผลสำเร็จ
รุ่งเรืองในชีวิต เช่น ในวัยเด็กมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน โตเป็นผู้ใหญ่ก็มีหน้าที่ทำงาน

ข. หน้าที่ต่อผู้อื่น

หน้าที่ต่อบิดามารดา เช่นช่วยเลี้ยงน้อง หุงข้าว

เลี้ยงดูท่านเมื่อท่านแก่ชรา

หน้าที่ต่อครูอาจารย์ คือให้ความเคารพ และช่วยเหลือ
งานของท่านตามกำลังเท่าที่จะช่วยได้

หน้าที่ต่อเพื่อน คือเป็นกัลยาณมิตร หรือเพื่อนที่ดี ช่วย
ชักจูงและแนะนำชักชวนมิให้เพื่อนประพฤติดำ

หน้าที่ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เราต้องช่วยกัน
ระวังรักษา ยกย่องให้ 3 สถาบันนี้ดำรงอยู่ตลอดไป

การตรงต่อเวลา เวลาเป็นสิ่งที่ค่า เราต้องปฏิบัติตนและทำงานต่าง ๆ ให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ คนที่รู้จักแบ่งเวลาทำกิจการงานของตนอย่างเหมาะสมและปฏิบัติความนั้นอย่างสม่ำเสมอ ใครถือว่าเป็นผู้ตรงต่อเวลา

2. ความจริงต่อความดี คือการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นจนเป็นนิสัย ไม่เป็นคนโลเล สับปลับ มายาสาโดย เราทุกคนควรฝึกตนเป็นคนซื่อสัตย์ ดังสุภาษิตกล่าวไว้ว่า

เสียสินสงวนศักดิ์ไว้	วงศ์หงส์
เสียศักดิ์เร่งประสงค	สิ่งรู้
เสียรู้เร่งดำรง	ความสัตย์ไว้นา
เสียสัตย์อย่าเสียผู้	วิพวามรณา

ความสุจริต ความสุจริต หมายถึง ความประพฤติดี เป็นความดีสูงจาก ความซื่อสัตย์ขึ้นไป และความซื่อสัตย์กับสุจริตนี้ต่างเป็นกำลังส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ความประพฤติ ที่เรียกว่าสุจริตนี้ หมายถึง เว้นจากทุจริตในการที่จะทำ จะพูด จะคิดอะไรก็ตามต้องไม่มีลักษณะเป็นทุจริต แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. กายสุจริต คือประพฤติดีทางกาย ได้แก่

1. ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
2. ไม่ถือเอาทรัพย์สินของที่เขาของมิได้ให้
3. ไม่กระทำความผิดในกาม

ข. วาจาสุจริต คือประพฤติดีทางวาจา ได้แก่

1. ไม่กล่าววาจาเท็จ ปด หลอกลวง
2. ไม่พูดยุยง ส่อเสียดให้คนแตกร้าง
3. ไม่พูดหยาบคายว่าร้ายคน ซึ่งเป็นการประทุษร้ายด้วยวาจา

ทั้งนี้พูดคำคำ คำถากถาง เสียดสี

4. ไม่พูดคำหยาบโลน สำนวณ เหลวไหล อันเป็นเหตุให้ใจของคนกระด้าง หยาบ และทำความไม่พอใจแก่ผู้อื่น

ค. มโนสุจริต คือประพฤติทางใจ ได้แก่

1. ไม่คิดอยากได้ของผู้อื่น
2. ไม่คิดร้ายจงลางจงมลาย
3. มีความเห็นชอบตามคลองธรรม การเชื่อว่าทำดีได้ดี

ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

ความซื่อสัตย์กับความสุจริตนั้นต้องประพฤติปฏิบัติไปพร้อมกัน ลำพังเป็นคนซื่อสัตย์อาจไม่มีความสุจริตได้ เช่นบางคนซึ่งตรงต่อการทำงาน แต่อาจเผลอไปคิดทำการทุจริตทางกาย วาจา ใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นความดีทั้ง 2 ประการนี้จึงต้องอบรมให้พร้อมกัน และเป็นคุณธรรมที่ต้องปฏิบัติระหว่างบุคคลผู้เกี่ยวข้องใกล้ชิดกันด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเล่านิทานเรื่อง "ความซื่อสัตย์" ซึ่งยังไม่จบเรื่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งให้จบ ให้นักเรียนออกมารายงานโดยการแสดงบทบาทสมมติ

(Role Play)

2. ครูแจกบทเรียนโปรแกรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียนในขณะทำบทเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษาหารือและช่วยเหลือกันได้ กิจกรรมบางตอนในบทเรียนโปรแกรมที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม นักเรียนก็สามารถค้นคว้าได้จากศูนย์การเรียนรู้ ภายในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย

2.1 บัตรอธิบายคำยากในบทเรียนโปรแกรม เช่น คำว่าอหยาสัย
ความประพฤติ

2.2 หนังสืออ่านประกอบบทเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้

2.3 หนังสือการ์ตูนและนิทานที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

2.4 เครื่องบันทึกเสียง คลิปเทปเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาดังต่อไปนี้
 - 3.1 ความซื่อสัตย์สุจริต คืออะไร
 - 3.2 ความซื่อสัตย์สุจริตควรมีในก้นใดบ้าง
 - 3.3 ความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานความซื่อสัตย์สุจริตจาก
ประสบการณ์
5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง "ความซื่อสัตย์" ซึ่งยังไม่จบ
2. บทเรียนโปรแกรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต
3. บัตรอธิบายคำยากในบทเรียนโปรแกรม เช่นคำว่า อธิบาย
ความไม่ประพฤติ
4. หนังสืออ่านประกอบบทเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้
5. หนังสือการ์ตูนและนิทานที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต
6. เครื่องบันทึกเสียงและตลับเทปนิทานเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต
7. แบบฝึกหัดประจำบทเรียน เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

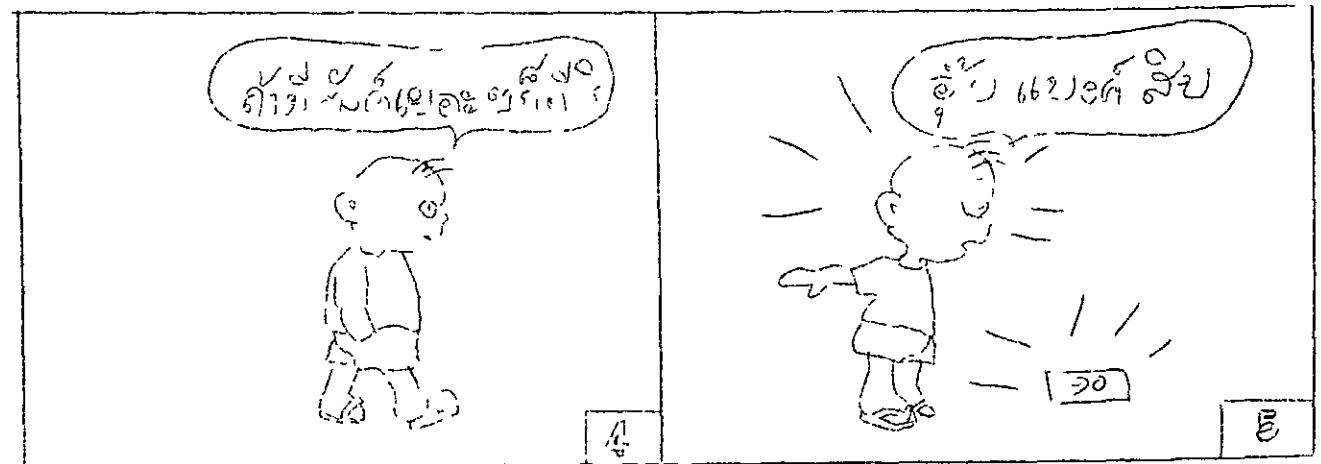
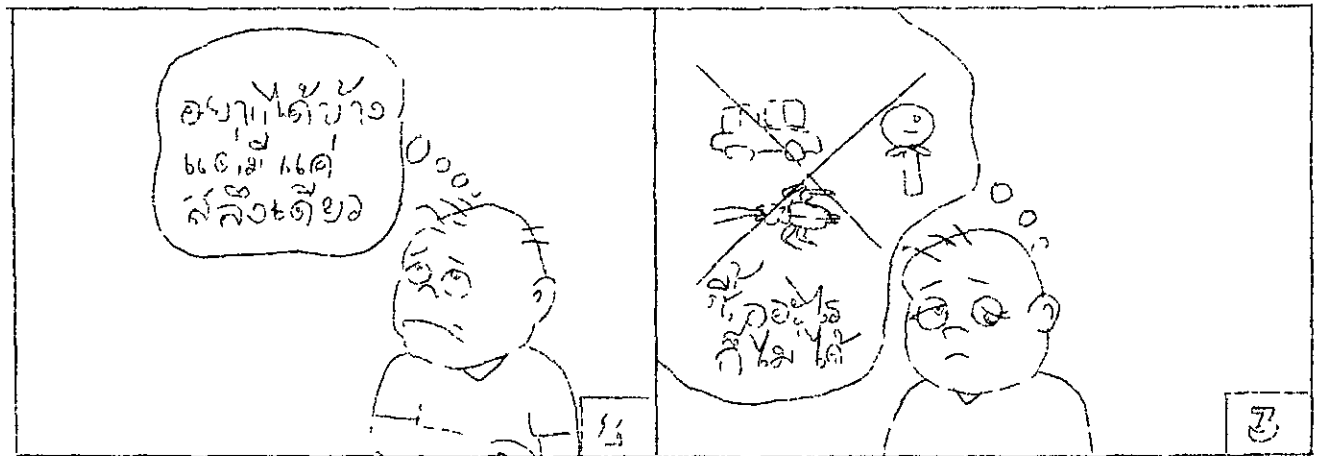
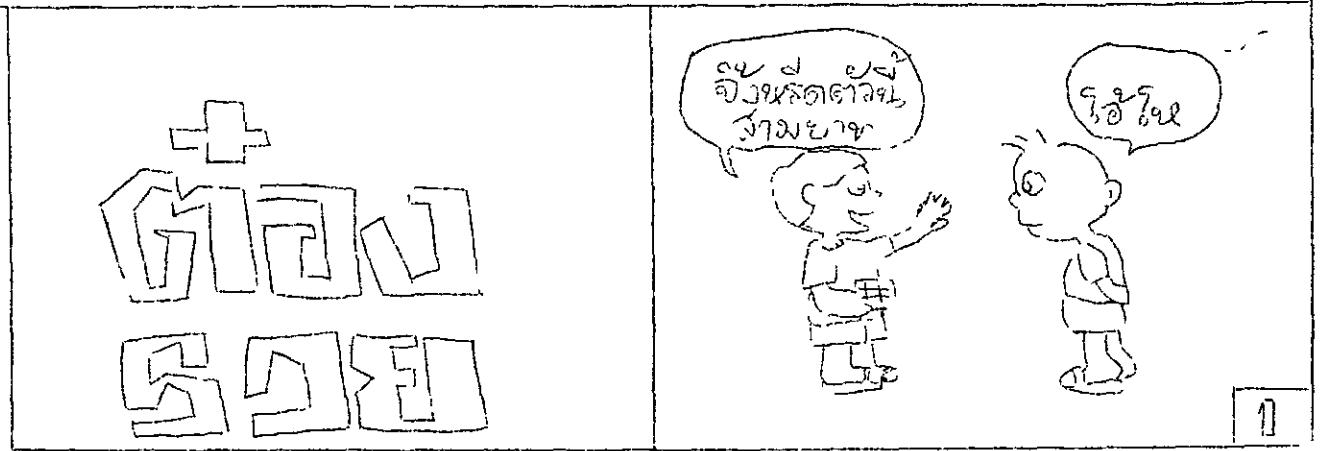
นิทาน เรื่องความซื่อสัตย์ (ซึ่งยังไม่จบเรื่อง)

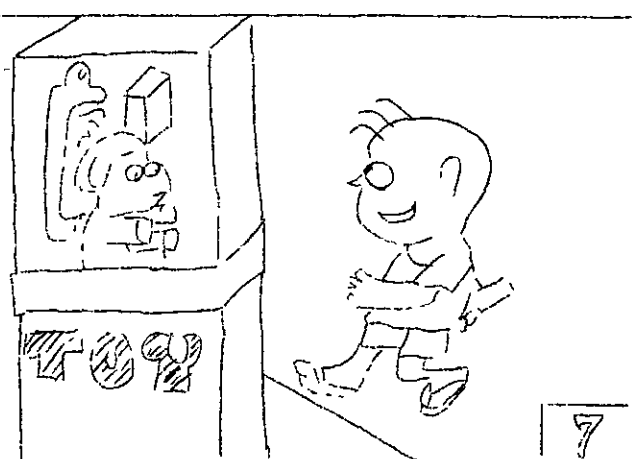
แม่โกกัวหนึ่งมีลูกอ่อน วันหนึ่งแม่โคซ่อนลูกไว้แล้วไปเที่ยวแสวงหาอาหาร
 เผอิญไปพบเสือโคร่งตัวหนึ่ง เสือนั้นกระโดดจะจับแม่โกกินเป็นอาหาร แม่โค
 ไต่ถอยหนีแล้วเสื่อโคร่งก็วิ่งตามมาหาจนเหนื่อย แม่โคจึงวิ่งหนีไป
 แม่โคให้ได้ แม่โคจึงว่า "ถ้าท่านจะกินข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าขอฝาก ขอให้
 กลับไปให้บุตรกินนมเสียก่อนแล้วข้าพเจ้าจะกลับมาให้ท่านกิน เสื่อโคร่งจึงปล่อย
 แม่โคไป เมื่อแม่โคกลับไปพบลูก จึงเรียกลูกมากินนม แล้วเล่าเรื่องที่พบกับเสือ
 และให้ทำสัญญากับเสือไว้ให้ลูกฟัง ...

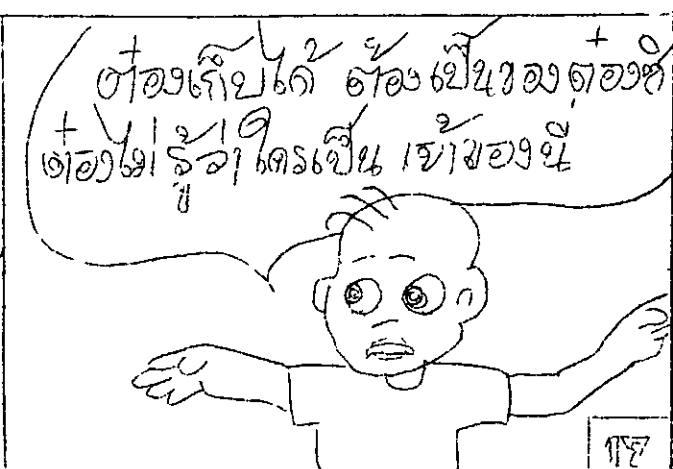
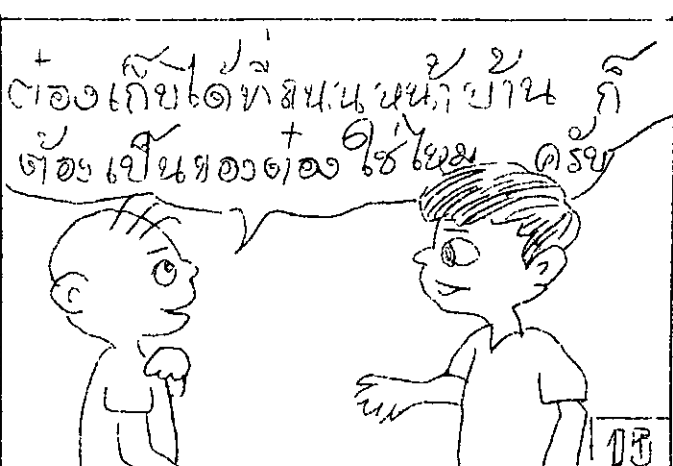
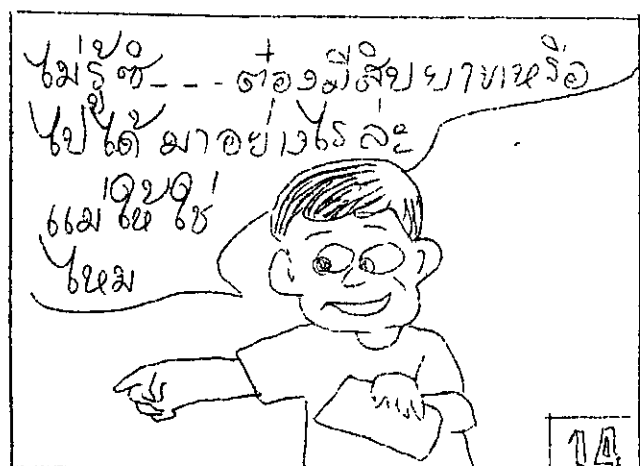
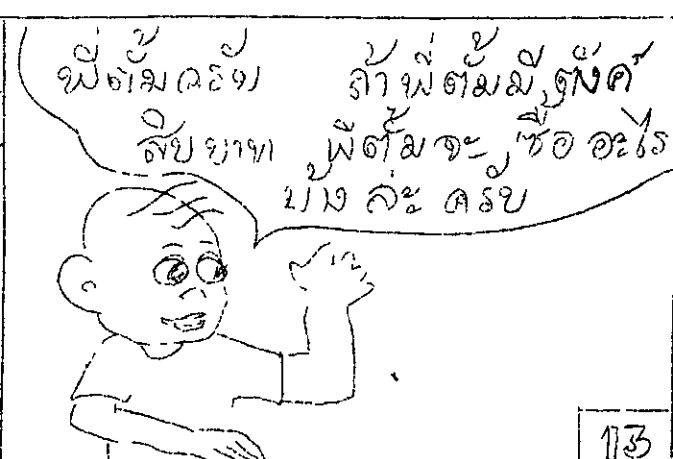
กล่าวถึง

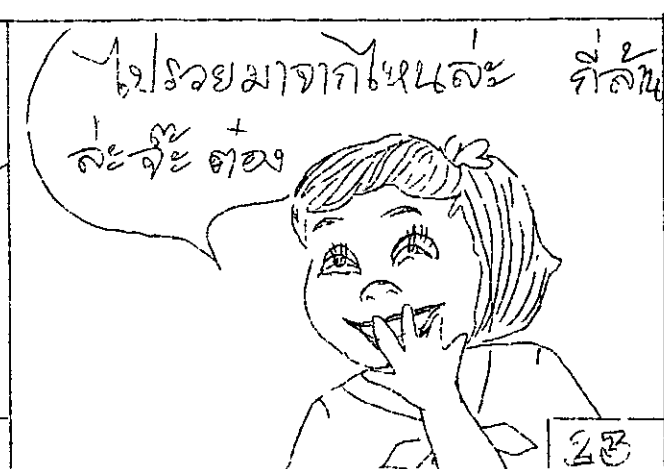
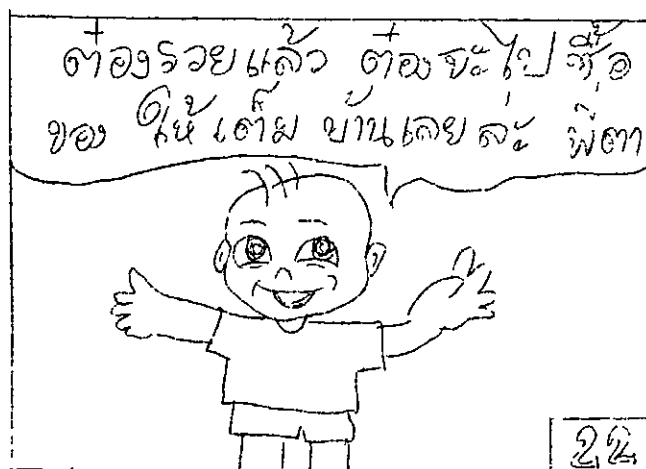
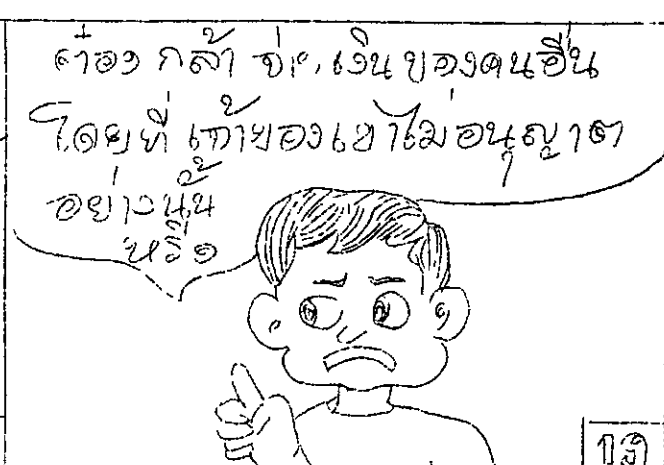
ให้นักเรียนแต่ละหมู่ช่วยกันแต่งเรื่องให้จบจากคำถามต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นแม่โก นักเรียนจะทำอย่างไร
2. ถ้านักเรียนเป็นลูกโค นักเรียนจะทำอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นเสือโคร่ง นักเรียนจะทำอย่างไร

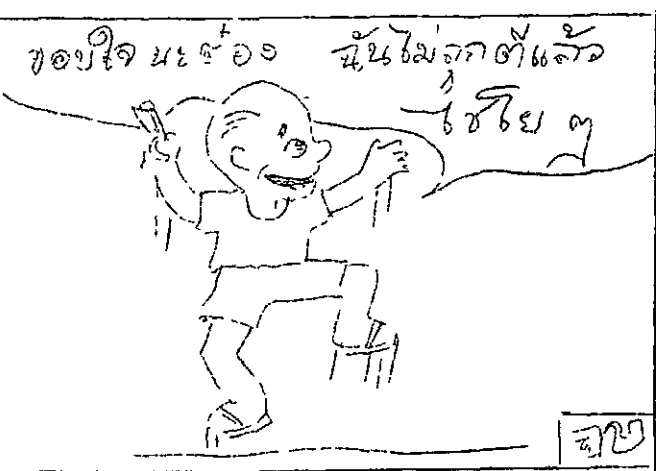
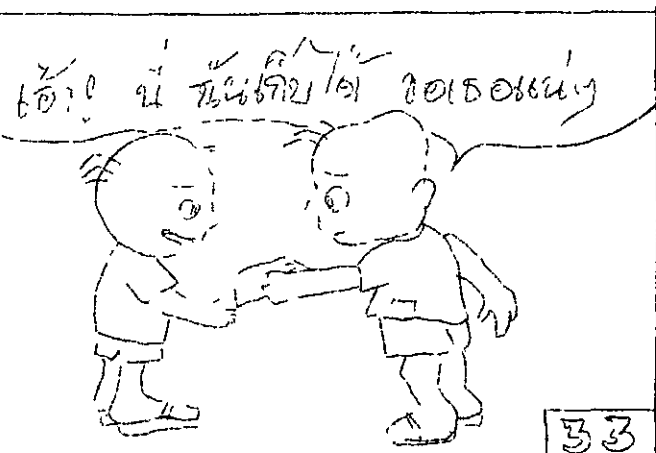
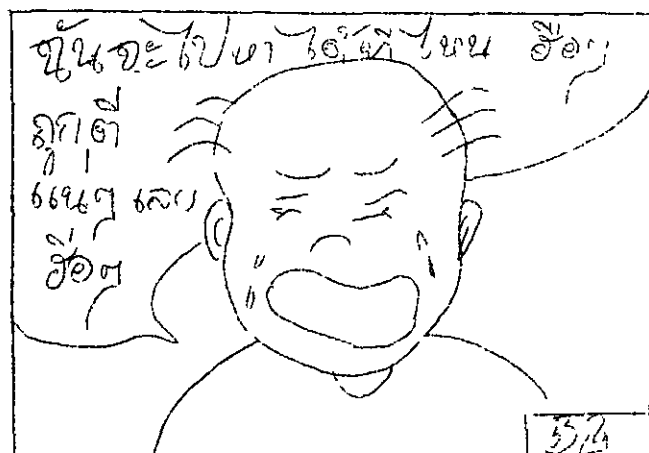
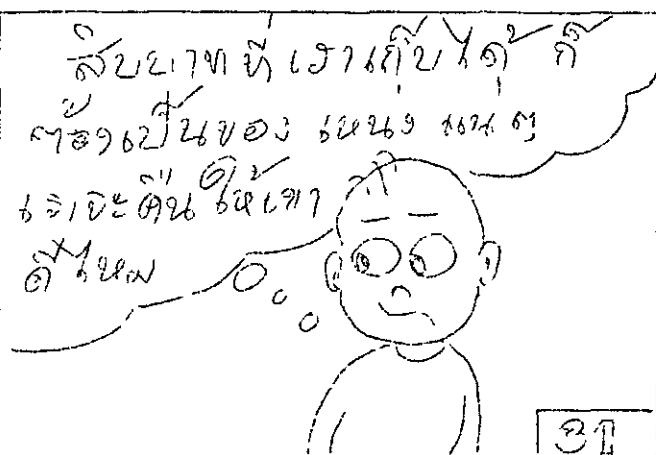
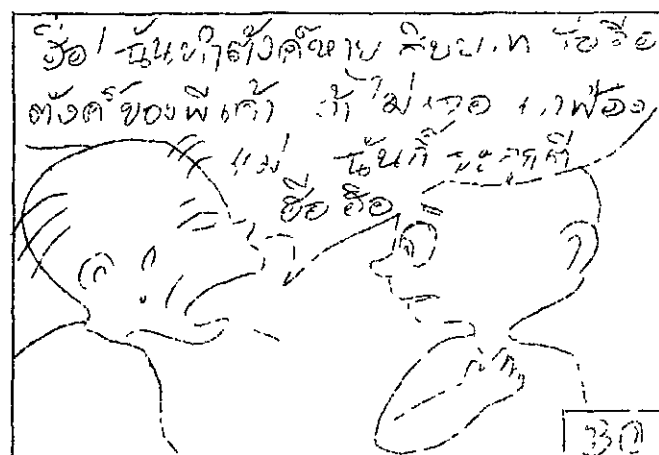

บัตรคำสั่ง
เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

1. ให้นักเรียนทั้งนิทานเรื่อง "ความซื่อสัตย์" ซึ่งยังไม่จบเรื่อง แล้ว
ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งให้จบ ให้ออกมารายงานโดยการแสดงบทบาทสมมุติ
(Role Play)
2. ให้นักเรียนทบทวนโปรแกรมเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต โดย
นักเรียนภายในกลุ่มปรึกษาหารือกันได้ กิจกรรมบางตอนในบทเรียนที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม
นักเรียนก็สามารถมาศึกษาจนกว่าได้จากศูนย์การเรียนรู้ที่ครูจัดไว้
3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายกับครูเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาดังต่อไปนี้
 - 3.1 ความซื่อสัตย์สุจริตคืออะไร
 - 3.2 ความซื่อสัตย์สุจริตควรมีในท่านใดบ้าง
 - 3.3 ความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันยกตัวอย่างเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตจาก
ประสบการณ์ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อเสนอแนะในการเรียนบทเรียนโปรแกรม

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
 2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
 3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
 4. แต่ละคำถามจะมีคำตอบทุกข้อ ซึ่งคำตอบนั้นจะอยู่ในกรอบข้างล่าง
- ถัดลงมา

การอ่านบทเรียนให้ใจกระจ่างที่แจกให้ปิดส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน

5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรซื้อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่ดูคำตอบก่อน
การตอบผิดไม่เสียหายอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อตอบเสร็จแล้วจึงค่อย ๆ เปิดกระดาษสีออก ตรวจดูคำตอบเพื่อทำความเข้าใจต่อไป
- ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

บทเรียนโปรแกรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

กรอบที่ 1 ความสัตย์กับสุจริตเป็นลักษณะของความ
ดีงาม 2 ประการที่จะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกันให้คนเป็นคนที่
ความสัตย์ มีความหมายว่าความจริง ความตรง
ความแท้ ความแน่นอน ไม่เป็นความเท็จ และความสัตย์ที่
เรากล่าวว่า "ความซื่อสัตย์" หมายถึงความจริงในตัวของ
บุคคลซึ่งแสดงออกเป็นอัธยาศัยและความประพฤติ (ให้นักเรียน
ไปดูความหมายของคำที่ไม่เข้าใจที่ศูนย์การเรียนเรื่องคำยาก)

	<u>กรอบที่ 2</u> ความจริง ความตรง ความแท้ ความแน่นอน เป็นความหมายของคำว่า
ความสัตย์	<u>กรอบที่ 3</u> ความจริงซึ่งแสดงออกในตัวบุคคล เราเรียกว่า
ความซื่อสัตย์	<u>กรอบที่ 4</u> แดงซึ่งเคยทำการบ้านแต่กลัวถูกครู ทำโทษ จึงบอกครูว่าแม่ป่วยเลยต้องช่วยแม่เลี้ยงน้อง และทำงานแทนแม่ แสดงว่าแดงเป็นคน.....
ไม่ซื่อสัตย์	<u>กรอบที่ 5</u> คนทั้งหลายชอบความจริง เกือบความ เท็จ ใครพูดเท็จกับเรา ๆ ไม่ชอบและไม่ไว้วางใจเขา ต่อไป ดังนั้นเราทุกคนจึงควรมีความ.....
ซื่อสัตย์	<u>กรอบที่ 6</u> ความซื่อสัตย์จำแนกออกได้ดังนี้ 1. ความจริงต่อการทำงาน คือการตรงต่อหน้าที่ และตรงต่อเวลา 2. ความจริงต่อความดี
	<u>กรอบที่ 7</u> ความจริงต่อการทำงาน คือการตรงต่อ หน้าที่และเวลา การตรงต่อหน้าที่ คนทุกคนต่างก็มีหน้าที่ หน้าที่ก็คือกิจที่ต้องทำ กิจที่เราต้องทำเรียกว่า.....

หน้าที่	<u>กรอบที่ 8</u> หน้าที่มีหลายอย่าง เช่น หน้าที่คือ คนเอง หมายถึงหน้าที่ที่จะทำให้คนได้รับผลสำเร็จรุ่งโรจน์ ในชีวิต เช่นในวัยเด็ก มีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน ผู้ใหญ่ มีหน้าที่ทำงาน การที่นักเรียนมาเรียนหนังสือทุกวันนี้ แสดงว่า นักเรียนทำหน้าที่..... การทำตัวเป็นนักเลงหัวไม้ ได้ชื่อว่าเป็นคน
- คนเอง - ไม่ตรงต่อหน้าที่	<u>กรอบที่ 9</u> หน้าที่คือบิณฑามารดาในฐานะที่เราเป็น ลูกก็มีหน้าที่ที่จะช่วยเหลือบิณฑามารดาในการทำงานบ้าน เช่น เลี้ยงน้อง หุงข้าว ภูบ้าน ฯลฯ เพื่อเป็นการ ตอบแทนพระคุณท่านที่เหนื่อยยากเลี้ยงดูเรามา การช่วยเลี้ยงน้อง หุงข้าว เป็นหน้าที่ที่เราพึง กระทำเพื่อตอบแทนคุณ เพราะ
- บิณฑามารดา - ท่านเลี้ยงเรามา ท่านมีพระคุณ	<u>กรอบที่ 10</u> การเลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา เป็น หน้าที่.....
บิณฑามารดา	<u>กรอบที่ 11</u> หน้าที่คือครูอาจารย์คือให้ความเคารพ และช่วยเหลือการงานของท่านตามกำลังเท่าที่จะช่วยได้ เราต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของครูเพราะ

กรุณาบอกให้เราเป็นคนดี หรือเป็นหน้าที่ใคร	<u>กรอบที่ 12</u> หน้าที่ต่อเพื่อนคือช่วยชักจูงแนะนำให้ทำ แต่ความดี และชักชวนมิให้ทำความชั่ว เพื่อน ที่เป็นเช่นนี้เราเรียกว่าเพื่อนที่ดี หรือกัลยาณมิตร กัลยาณมิตร หมายถึง
เพื่อนที่ดี	<u>กรอบที่ 13</u> เด็กชายคำเตือนเด็กชายแดงให้ทำการบ้าน สิ่งต่าง ๆ ที่แดงหาทางหลีกเลี่ยงอยู่เสมอ แสดงว่า เป็น ของเพื่อน ส่วนแดงเป็น คน
- กัลยาณมิตร - ไม่ทรงกอดหน้า	<u>กรอบที่ 14</u> กัลยาณมิตร หมายถึง
เพื่อนที่ดี	<u>กรอบที่ 15</u> หน้าที่ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ <u>ประเทศชาติ</u> เป็นสิ่งที่เราได้อยู่อาศัยร่มเย็นเป็นสุข <u>ศาสนา</u> เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้เราประพฤติ ปฏิบัติชอบ <u>องค์พระมหากษัตริย์</u> เป็นประจักษ์พยานโพธิ์ร่มไทรให้ ความร่มเงาแก่คนทั้งปวง
	<u>กรอบที่ 16</u> เราได้มีที่อยู่อาศัยร่มเย็นเป็นสุขอยู่ใน ปัจจุบันนี้ แสดงว่าเรามี..... ของเราเอง
ชาติหรือประเทศ	<u>กรอบที่ 17</u> ศาสนาทุกศาสนามีจุดหมายเดียวกันคือ สอนให้.....

ท่าแต่ความดี ละเว้น ความชั่ว	<u>กรอบที่ 18</u> เป็น ประมุขของประเทศ และเป็นประมุขโรมโพธิ์มไทรให้ความ รรมเกลาแก่ประชาชนชาวไทยทุกคน
องค์พระมหากษัตริย์	<u>กรอบที่ 19</u> การที่เรามีชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ แสดงว่าประเทศของเราเป็นเอกราช ชาติที่เป็นเอกราชมี.....
ชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ เป็นของ ตนเอง	<u>กรอบที่ 20</u> การที่เรายืนตรงเพื่อเคารพธงชาติ เพราะธงชาติเป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็น..... ของชาติเรา
เอกราช	<u>กรอบที่ 21</u> ผู้ที่ปกป้องแผ่นดินและป้อมเกล้าของ ชาวไทยให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน คือ
พระมหากษัตริย์	<u>กรอบที่ 22</u> เราจึงมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันระวังรักษา ยกย่องเทิดทูนให้ทั้ง 3 สถาบันนี้ดำรงอยู่ตลอดไป
	<u>กรอบที่ 23</u> นักเรียนควรมองตนเอง สำนวณตนเอง เสมอว่า นักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นถูกต้อง บริบูรณ์หรือไม่ ถ้าพบสิ่งใดบกพร่องก็จงปรับปรุงแก้ไขตนเอง ให้ดีขึ้นเพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณธรรม

	<u>กรอบที่ 24</u> ความจริงต่อความดี คือการประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นจนคิดเป็นนิสัย ไม่เป็นกมลโลเลชนิดที่ทำต่อหน้าคนอย่างหนึ่ง ลับหลังคนอื่นอย่างหนึ่ง คนเช่นนี้เราเรียกว่าคนสับปลับ และถ้าทำเพียงเพื่ออวดคนอื่นกันว่า เป็นพวกมாயาสาโดย หรือเอาหน้า อาการของคนที่ทำอย่างหนึ่ง และลับหลังทำอย่างอื่น หรือที่เรียกว่า "สิงหลอกเจ้า" เราเรียกคนเช่นนี้ว่า
คนสับปลับ	<u>กรอบที่ 25</u> นางคำเป็นคนที่กระหน่ำเห็นแก่ตัวกับทุกคนในบ้าน แต่กับคนอื่นแล้วจะทำใหญ่ใจโต เช่นบริจาการเงินเพื่อการกุศลที่ละมาก ๆ นางคำเป็นคน
ชอบเอาหน้า (บางครั้งเราเรียกคนเช่นนี้ว่า หัวมูญเอาหน้า)	<u>ความสุจริต</u> <u>กรอบที่ 26</u> ความสุจริต แปลว่า ความดี สูงจาก ความซื่อสัตย์ขึ้นไป และความซื่อสัตย์กับความสุจริตต่างเป็นกำลังส่งเสริมการกระทำของกันและกัน
	<u>กรอบที่ 27</u> ความประพฤติที่เราเรียกว่าสุจริตนั้น หมายถึง เว้นจากการ..... ในการจะทำ จะพูด จะคิด อะไรก็ตามต้องไม่มีลักษณะทุจริต

ทุจจริต	<u>กรอบที่ 28</u> ความสุจริตแบ่งออกเป็นดังนี้ 1. กายสุจริต คือประพฤติดีทางกาย 2. วาจาสุจริต คือประพฤติดีทางวาจา 3. มโนสุจริต คือประพฤติดีทางใจ
	<u>กรอบที่ 29</u> กายสุจริต คือ..... ได้แก่ 1. ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต รวมทั้งไม่ฆ่านานาวิธ 2. ไม่ถือเอาทรัพย์สินของที่เจ้าของบ้านไม่ได้ให้ 3. ไม่กระทำความผิดในกาม หรือละเมิดในสิ่งที่เป็นอย่างรักของผู้อื่น
การประพฤติดีทางกาย	<u>กรอบที่ 30</u> การกระทำต่อไปนี้ตรงกับกายสุจริตในข้อใด เด็กชายสมหมายแอบหยิบกินสอของคำไปใช้โดยไม่ขออนุญาต เมื่อวันอาทิตย์สมเดชเอาไก่ของตัวไปคั่วกับไก่ของเพื่อนที่บ่อนไก่ นายสมชายแอบไปขอบรรดาของของนายสมคิด
ข้อ 2 ข้อ 1 ข้อ 3	<u>กรอบที่ 31</u> วาจาสุจริต คือ..... ได้แก่ 1. ไม่กล่าววาจาเท็จ ปด หลอกลวง โกหก 2. ไม่พูดยุยงส่อเสียดให้คนแตกร้างกัน 3. ไม่พูดหยาบคายว่าร้ายคน และไม่พูดคำคำคำไม่ถากถางเสียชื่อเสียง 4. ไม่พูดหยาบโลน สำนวณ เหลวไหล

การประพาศิตีทางวาจา	<u>กรอบที่ 32</u> การกระทำต่อไปนี้ตรงกันข้ามกับวจีสัจจวิตข้อใด 1. นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ 2. แม่ค้าในตลาดทะเลาะกันอย่าง หยาบคาย 3. สมศรีชอบพูดนินทาคนอื่นเสมอ 4. การยู่ให้เพื่อนโกรธกัน
✓ ขอ 1 ✓ ขอ 3 ✓ ขอ 3 ✓ ขอ 2	<u>กรอบที่ 33</u> มโนสัจจวิต คือ ไฉน 1. ไม่คิดอยากได้ของผู้อื่น 2. ไม่คิดร้ายจงลางจงฉลาญเขา 3. มีความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม
ประพาศิตีทางใจ	<u>กรอบที่ 34</u> การกระทำต่อไปนี้อยู่ในมโนสัจจวิตข้อใด ค. ช. สัจจจิตพบกระเป๋าสตางค์ในห้องเรียน เขาจึงเอาไปให้ครู เพื่อประกาศหาเจ้าของ แม่แดงจะทราบว่าเพื่อนคนนี้ชอบนินทาว่าร้าย เขากับคนอื่นบ่อย ๆ แต่เมื่อเพื่อนเคืองครอนมา ขอความช่วยเหลือ แดงก็ส่งสารเพื่อนจึงช่วย ไปอีก ใคร ๆ ก็ติเตียนนางแดงว่าเนรคุณต่อมารดา โดยปล่อยให้หอด ๆ อดอยาก ๆ คนพูดจาเหลวไหลเช่นเด็กเลี้ยงแกะ ใคร ๆ ก็ไม่อยากคบหาสมาคมด้วย
ขอ 1, 2, 3, 3	

แบบฝึกหัดเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. มิตรชนิกโกจักษ์เป็นมิตรแท้
 - ก. ทำชั่วก็กล้อยตาม
 - ข. ถอดหน้าสรรเสริญ
 - ก. ทำดีก็กล้อยตาม
 - ง. รับเป็นธุระให้เมื่อภัยมาถึง
2. การที่นักเรียนไม่ลอกคำตอบของผู้อื่นในขณะที่สอบ แสดงให้เห็นถึงอะไร
 - ก. การซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น
 - ข. การซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 - ก. มีความเคารพครูอาจารย์
 - ง. การรักษาชื่อเสียงของตนเอง
3. การที่นักเรียนหยิบยางลบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้อุญาตแสดงว่าขาดคุณธรรม ข้อใด
 - ก. ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ข. ความรับผิดชอบ
 - ค. ความมีระเบียบวินัย
 - ง. ความเมตตาการุณา
4. เหตุใดมนุษย์ทุกคนจึงควรมีความซื่อสัตย์
 - ก. เพื่อได้ลาภยศ
 - ข. เพื่อให้สังคมยกย่อง
 - ก. เพื่อความเจริญส่วนตัว
 - ง. เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
5. คนดีคือคนชนิดใด
 - ก. รำรวย
 - ข. สังคมยกย่อง
 - ก. ชอบบวรีจากทรัพย์สิน
 - ง. ชอบพูดความจริง
6. ข้อใดคือการกระทำที่แสดงถึงกายทุจริต
 - ก. นินทาว่าร้ายคนอื่น
 - ข. ใช้กตเวทีหาสุนัข
 - ก. ข่มขู่ให้เพื่อนทะเลาะกัน
 - ง. กิจจะขโมยหนังสือของเพื่อน
7. ข้อใดเป็น วิสัจ
 - ก. ว่ากล่าวให้ร้ายทางวาจา
 - ข. ไม่กล่าววาจาเท็จ หลอกลวง
 - ก. ว่ากล่าวตักเตือนเพื่อนมิให้กระทำชั่ว
 - ง. ไม่ยุยงส่อเสียดให้เกิดความแตกร้าง
8. การกระทำต่อไปนี้ ข้อใดถือว่าเป็นมโนทุจริต
 - ก. กิจช่วยเหลือเพื่อน
 - ข. กิจว่าเพื่อนโกงกว่าตัว
 - ก. กิจอยากให้เพื่อนได้ดี
 - ง. กิจอยากได้ปากกาของเพื่อน

9. ทงฤก็แอมเปิกหนังสือเวลาสอบ แสดง
ว่าเขาเป็นกนเช่นไร

- ก. ซากความซื่อสัตย์
- ข. ซากความกล้าหาญ
- ก. ซากความรับผิดชอบ
- ง. ซากความละเอียดใจ

10. เพื่อนกนไหนนากบที่สุด

- ก. คำทำทุกอยางที่เพื่อนซอรอง
- ข. แพงให้เพื่อนยืมเงินไปคูนั่ง
- ค. เขียวช่วยปกปิกความผิดของเพื่อน
- ง. ซาวแม่งบั้นเกรืองใช้ให้เพื่อน

11. ซ้อโคเป็นวจุฑจริต

- ก. แ่งที่นั้งบนรถเมด
- ข. ซโมยของ ๆ กนอื่น
- ก. นั้งหลับในเวลาเรียน
- ง. ให้ร้ายเพื่อนทุกโอกาส

12. ปฏิกิตตามซ้อโคจึงจะได้รับก่ายก่องมกที่สุด

- ก. ไม่เคยซัดใจเพื่อน
- ข. ไม่ให้เพื่อนลอกการบ้าน
- ค. ซาคโรงเรียนช่วยแม่ขายของบอย ๆ
- ง. คังใจทำงานอยางซยันตันแข็ง

บทเรียนเรื่องระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

คู่มือครู

หลักการและความคิดรวบยอด

1. ระเบียบวินัยช่วยให้ประหยัดเวลาและทำให้งานสำเร็จด้วยความเรียบร้อย
2. การตรงต่อเวลาและหน้าที่เป็นลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง
3. การมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะนิสัยที่ฝึกได้
4. ระเบียบวินัยก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
5. การไม่ตรงต่อเวลา หน้าที่ และการขาดความมีระเบียบวินัย ทำให้เกิดผลเสียหายแก่งานและตนเอง

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักลักษณะและคุณค่าของระเบียบวินัย
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นนิสัยและมีวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงแก้ไขนิสัยที่บกพร่องของตน
4. เพื่อให้นักเรียนรู้จักประโยชน์ของความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา
5. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาของตนให้เหมาะสมกับหน้าที่ไม่ทำการงานของตนให้เสียหาย

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลาได้
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเรื่องความมีระเบียบวินัยจากประสบการณ์ได้
3. นักเรียนสามารถบอกได้ถึงข้อบกพร่องเรื่องระเบียบวินัยของตนและแนวทางในการแก้ไขได้

4. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองได้
5. นักเรียนสามารถบอกคุณค่าของการตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

ระเบียบ หมายถึง ข้อบังคับ คำสั่ง กฎ กติกา ที่สังคมวางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อฝึกฝนอบรมคนให้เป็นไปตามกติกา ข้อบังคับ คำสั่ง เพราะคนต้องอยู่เป็นหมู่เหล่า เป็นสังคม ถ้าหมู่คณะหรือสังคมขาดระเบียบวินัย ย่อมจะมีความวุ่นวายระส่ำระสาย เกิดวุ่นวาย สังคมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเล็กหรือใหญ่ ต่างมีจุดประสงค์เหมือนกัน คือต้องการความ สุขความเจริญ และความมั่นคง ปลอดภัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีขึ้นได้ หรือดำรงอยู่ได้ จะต้องอาศัยการมีระเบียบแบบแผน กฎ ข้อบังคับ สำหรับกำหนดให้คนในหมู่คณะปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับที่ดีก็คือ วินัยนั่นเอง

เนื่องจากสังคมมี 2 ประเภท คือสังคมทางชีวิต กับสังคมทางจิตใจ ดังนั้นวินัย จึงมี 2 ประเภท เช่นเดียวกันคือ

ก. วินัยของสังคมทางชีวิตเราเรียกว่า วินัยทางโลก เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ขรรษาบรรณ เป็นต้น

ข. ระเบียบของสังคมทางจิตใจ เรียกว่า วินัยทางศาสนา เช่น พระพุทธรูปวินัย วินัย ศีล ลีลาขบถ ระเบียบ จารัตระเพณี เป็นต้น

คนมีระเบียบวินัยจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ประการ คือ

ก. รู้จักวินัยของตนเป็นอย่างดี หมายความว่า เมื่อเราสังกัดอยู่ในสังคม จะต้องมีความรู้เรื่องวินัย ระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้ปฏิบัติไม่ผิด เช่นเราเป็นนักเรียนก็ต้องรู้จักระเบียบวินัยของโรงเรียน

ข. เคารพรักรักในวินัยเป็นอย่างดี หมายความว่า เป็นผู้ที่ยพยายาม ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยไม่พยายามละเมิดทั้งต่อหน้าและลับหลังคนอื่น

คุณค่าของการมีระเบียบวินัยเท่าที่พอจะประมาณได้มี 3 ประการ คือ

1. วินัยทำให้ผู้รักษากลายเป็นคนดีขึ้น เป็นเครื่องกันความเสื่อมเสียเป็นเครื่อง ยกระดับของผู้นั้นให้สูงขึ้น

2. วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของตน ผู้ใดเคร่งครัดในวินัยของตน ผู้นั้นเป็นคนดี

3. วินัยเป็นเครื่องหมายแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ วินัยจะทำให้เรารู้ว่าผู้นั้นเป็นใคร เช่นในระหว่างคนที่สะสมอายุไว้มาก หมู่ที่มีวินัยของบ้านเมืองก็เรียกว่ากองทหาร ส่วนหมู่ที่ไม่มีวินัยก็เรียกว่ากองโจร

การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำงาน หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวโดยย่อก็คือ การทำหน้าที่นั้นเอง เพราะเราต้องอาศัยเวลาเป็นเครื่องกำหนด เช่น การเข้าห้องเรียน เวลาศึกษาเล่าเรียน หรือเวลาประชุม เป็นต้น ผู้ที่จะเข้าในกิจกรรมนั้น ๆ จำเป็นอย่างยิ่งในการเป็นผู้ตรงเวลา ไม่ทำให้คลาดเคลื่อนอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ผู้ที่ตรงต่อเวลาสามารถทำการงานให้สำเร็จ การงานของเขาย่อมมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามที่ตนได้วางไว้ และดำเนินไปโดยความราบรื่น

การไม่ตรงต่อเวลา ย่อมทำให้หน้าที่การงานล่าช้าติดขัดไม่อาจบรรลุผลตามที่วางไว้

กิจกรรมการเรียน

1. ครูแจกบทเรียนโปรแกรมเรื่องควมมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ให้แก่นักเรียนในขณะเข้าบทเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษารื้อและช่วยเหลือกันได้ กิจกรรมจบตอนในบทเรียนโปรแกรมที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม นักเรียนก็สามารถค้นคว้าได้จากศูนย์การเรียน ภายในศูนย์การเรียนประกอบด้วย

1.1 บัตรอธิบายคำยากในบทเรียนโปรแกรมเช่น คำว่า กติกา
พระราชบัญญัติ

1.2 เครื่องบันทึกเสียงและคลิบเพลงตรงต่อเวลา

1.3 แผ่นปลิวนิทาน เรื่องการทำงานอย่างมีระเบียบ

1.4 หนังสืออ่านประกอบบทเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนระเบียบของห้องเรียนและบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

3. ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมสถิตินักเรียนที่มาสาย จากความมีระเบียบ ไม่รับผิดชอบหน้าที่ และร่วมกันหาทางแก้ไข
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 4.1 ความหมายของระเบียบวินัยและประโยชน์
 - 4.2 การตรงเวลามีประโยชน์อย่างไร
5. จัดป้ายนิเทศแสดงประโยชน์ของความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน

สื่อการเรียน

1. บัตรอธิบายคำยาก เช่น คำว่า กติกา พระราชบัญญัติ
2. เครื่องบันทึกเสียงและคลิบเพลงตรงต่อเวลา
3. แผนปลิวนิทาน เรื่องการทำงานอย่างมีระเบียบ
4. หนังสืออ่านประกอบบทเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้
5. บทเรียนโปรแกรม เรื่องความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

เรื่องการทำงานอย่างมีระเบียบ

มีเศรษฐีคนหนึ่งในเมืองพาราณสี เป็นคนสำคัญมากเพราะแก่เห็นอะไรเป็นเงิน เป็นทองไปหมด วันหนึ่งขณะที่แก่เดินเข้าวังจะไปเฝ้าพระเจ้าพาราณสี ก็เห็นหนุตายตัวหนึ่ง ข้างทาง แกจึงว่าผู้ใดเอาหนุตายตัวนี้ไปก็จะกลายเป็นเศรษฐี คนใช้เศรษฐีได้ยินก็หยิบหนุ นั้นใส่ถุงเอาไปขายให้หญิงชราคนหนึ่งซึ่งกำลังอยากได้หนุให้แมวกิน คนใช้ได้เงินมาเอาไป ซื้ออ้อย เอาอ้อยไปแลกกับดอกไม้ เอาดอกไม้ไปขายทำอยู่หลายครั้ง จนได้เงินเพิ่มเป็น ๑ คำลึง เอาเงินไปซื้อมะพร้าว เอาพร้าวไปขายให้ช่างทำหม้อ ได้เงินมาแล้วเอาไปซื้ออ้อย เลี้ยงพวกเกี้ยวพว้า ซึ่งจะเอาไปขายให้กับพ่อค้าขายม้า พวกเกี้ยวพว้าก็ให้พว้าแก่คนใช้ คนนั้นคนละพ่อน พ่อค้ามีพ่อค้าบรรทุกม้ามาขาย พ่อค้าไม่อาจซื้อพว้าที่อื่นให้ม้ากินก็จำเป็นต้อง ซื้อพว้าจากคนใช้นั้นด้วยราคาสูง เมื่อคนใช้ได้เงินมาแล้วก็เอาเงินไปมัดจำสินค้าที่พ่อค้า บรรทุกเรือมาขายหมดทั้งลำ คนใช้ได้เป็นเจ้าของสินค้าแต่ผู้เดียว ปรากฏว่าขายได้กำไร มาก จึงกลับไปหาเศรษฐีนายเก่าเล่าเรื่องให้ฟัง นายเก่าเห็นปัญญาและความเฉลียวของ คนใช้เลยยกลูกสาวให้ คนใช้ก็กลายเป็นเศรษฐีใหญ่แห่งเมืองพาราณสี เขาเริ่มจากไม่มี เงินเลย ไคลงทุนจากการขายหนุตาย ตั้งหน้าทำงานอย่างมีระเบียบก็กลายเป็นเศรษฐี

บัตรคำสั่ง

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา

1. ให้นักเรียนทำบทเรียนโปรแกรมเรื่องความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา และศึกษาเพิ่มเติมจากศูนย์การเรียนรู้
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางกฎระเบียบของห้องเรียนและบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน
3. ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมสถิตินักเรียนที่มาสาย ขาดความมีระเบียบ ไม่รับผิดชอบหน้าที่ และร่วมกันหาทางแก้ไข
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 4.1 ความหมายของระเบียบวินัยและประโยชน์
 - 4.2 การตรงต่อเวลามีประโยชน์อย่างไร
5. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงประโยชน์ของความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน

ข้อแนะนำในการเรียนบทเรียนโปรแกรม

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
4. แต่ละคำถามจะมีคำเฉลยทุกข้อ ซึ่งทำเฉลยนั้นจะอยู่ข้างท้ายมือของกรอบัดไป
การอ่านบทเรียนจึงใช้กระดาษสีที่แจกให้ปิดส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน
5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรข้อสคัญต่อตนเอง โดยไม่อ่านคำตอบก่อน การตอบผิด
 ไม่เสียหายอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อตอบเสร็จ
 แล้วจึงค่อยเปิดกระดาษสีออก - ตรวจคำเฉลยเพื่อทำความเข้าใจต่อไป

ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

บทเรียนโปรแกรมเรื่องควมมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา

กรอบที่ 6 สังคมจะสงบสุข มั่นคง ปลอดภัย จำต้องอาศัย.....
วินัย

ระเบียบ

กรอบที่ 7 วินัยมี 2 ประการ คือ

แบบแผน

ก. วินัยทางโลก เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎหมาย ข้อบังคับ
ระเบียบ คำสั่งประกาศ จรรยาบรรณ เป็นต้น

กฎข้อบังคับวินัย
ที่ดี

ข. วินัยทางศาสนา เช่น พระพุทธบัญญัติ วินัย คีล ลีกขาบท ระเบียบ
จารีต ประเพณี เป็นต้น

(ให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมที่ศูนย์การเรียนรู้ เรื่องคำยาก ซึ่งจะมีคำอธิบายและ
ตัวอย่างของคำเหล่านี้ไว้)

ทุกคนจำต้องรักษาวินัยทั้งทางโลก และทางศาสนา

กรอบที่ 8 คนที่มีระเบียบวินัย จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ประการ คือ

ก. รู้จักวินัยของตนเองเป็นอย่างดี หมายความว่า เมื่อเราอยู่ในสังคมใดก็จะต้อง
มีความรู้เรื่องวินัย ระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นเป็นอย่างดี เช่น เป็นนักเรียนก็ต้องรู้
ระเบียบวินัยของโรงเรียน

โรงเรียนของเรามีระเบียบวินัย ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนต้องแต่งกายสะอาดเรียบร้อย
2. ไม่ทิ้งเศษกระดาษลงในบริเวณโรงเรียน
3. ห้ามเล่นการพนันทุกชนิดในโรงเรียน

ข. เคร่งครัดในวินัย หมายความว่า เป็นผู้ที่พยายามประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย
ไม่พยายามละเมิดทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

คนที่ต่อหน้าทำอย่างหนึ่ง ลับหลังทำอีกอย่างหนึ่งท่านองสิงหลอกเจ้า แสดงว่า.....

.....

ไม่เคร่งครัดในวินัย (ไม่มีวินัยแน่นอน)	<u>กรอบที่ 9</u> นอกจากนี้แล้วทุกคนควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน คือสามารถควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง แม้จะมีอุปสรรคก็ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น นักเรียนตั้งใจว่าจะทำการบ้านให้เสร็จ แม้เพื่อนชวนไปดูภาพยนตร์ก็ไม่ไป คนที่ทำได้เช่นนี้แสดงว่ามี
วินัยแห่งตน	<u>กรอบที่ 10</u> คนที่โลเล พุคไว้แล้วแต่ทำตามที่พูดไม่ได้ เป็นคน..... ลักษณะของคนไม่มีวินัยแห่งตนมีมากมาย เช่น - ขอบเคินลัดสนาม - ทิ้งขยะตามถนนหนทาง - หยิบของใช้ของเพื่อนโดยมิขออนุญาตเจ้าของ - เก็บดอกไม้ในสวนสาธารณะ เธอเคยเป็นเช่นนี้ไหม?
ไม่มีวินัยแห่งตนไม่ดี, ไม่น่าคบค้าสมาคม	<u>กรอบที่ 11</u> วินัยมีประโยชน์ คือ - วินัยทำให้ผู้รักษากลายเป็นคนดีขึ้น เป็นเครื่องกันความเสื่อมเสีย เป็นเครื่องยกระดับของผู้มีวินัยให้สูงขึ้น - วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคน ผู้ใดเคร่งครัดในวินัย ผู้นั้นเป็นคนดี และส่งผลดีไปให้ส่วนรวมด้วย - วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้เรารู้ว่าผู้นั้นเป็นใคร เช่น ในระหว่างคนที่สะสมความสุขไว้มาก หมู่ที่มีวินัยของบ้านเมืองเรียกว่ากองทหาร ส่วนผู้ที่ไม่มีวินัยเรียกว่า กองโจร
	<u>กรอบที่ 12</u> ระเบียบวินัยจะทำให้คนทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นถ้าเราอยากอยู่กันอย่างมีความสุข เราต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสังคมที่เราอาศัยอยู่

กรอบที่ 13 การตรงต่อเวลา เวลาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะแต่ละนาทีที่ผ่านไป
เราก็มีอายุมากขึ้นทุกที ฉะนั้นจึงควรปฏิบัติตนและทำการงานต่าง ๆ ให้ตรงตามเวลาที่ได้
กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเคยชิน หรือติดเป็นนิสัย

กรอบที่ 14 การที่เรามาโรงเรียนสาย แสดงว่าเราเป็นคน

ไม่ตรงต่อเวลา

กรอบที่ 15 ให้นักเรียนลองทำตารางเวลาเพื่อแสดงว่าในวันหนึ่ง ๆ นักเรียนทำสิ่งต่อไปนี้
ในเวลาใด

ตื่นนอนเวลา น.

อาบน้ำแต่งตัว น.

รับประทานอาหารเช้า น.

ไปโรงเรียน น.

กลับจากโรงเรียน น.

ช่วยพ่อแม่ทำงาน เช่น เวลา น.

พักผ่อน

ทำการบ้าน

นอน

กรอบที่ 16 คนที่รู้จักแบ่งเวลาทำกิจการงานของตนอย่างเหมาะสมและปฏิบัติตามนั้น
อย่างสม่ำเสมอได้ชื่อว่า

ตรงต่อเวลา

กรอบที่ 17 โรงเรียนของเราจัดทัศนศึกษาเพื่อไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด ครูใหญ่นัดให้
นักเรียนทุกคนมาพร้อมกันเพื่อขึ้นรถที่โรงเรียนเวลา 9.00 น. แต่เด็กชายมนตรี มาถึง
โรงเรียนเมื่อรถทัศนศึกษาออกไปแล้ว มนตรีจึงไม่ได้ไปทัศนศึกษาเพราะ.....
.....

กรอบที่ 18 เมื่อเพื่อน ๆ กลับจากทัศนาก็พากันมาเล่าถึงความสนุกสนานและความรู้ที่ได้รับจากการไปทัศนารครั้งนี้ ทำให้มันครีรู้สึกเสียค่าที่ไม่ได้ไปทั้งนี้เพราะตัวเองเป็นคนไม่รักษาเวลา

กรอบที่ 19 คนตรงต่อเวลาย่อมเป็นที่นับถือของผู้อื่น คนที่ไม่รักษาเวลาชอบนิคตเสมอ ๆ ได้ชื่อว่าเป็นคนเหลวไหล และไม่รักษาคำพูด ต่อไปจะไม่มีใครเชื่อถือและไม่อยากคบค้าสมาคมด้วย

กรอบที่ 20 ที่กล่าวกันว่า "เวลาและวารีไม่เคยคอยท่าใคร" หมายความว่า เวลาเป็นสิ่งที่มิดำ เมื่อล่วงเลยไปแล้วจะเรียกคืนมาไม่ได้

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

คำชี้แจง ให้ขีด ✓ ลงหน้าข้อที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. ระเบียบวินัยคืออะไร

- ก. ข้อบังคับที่ใช้กับพระภิกษุสามเณร
- ข. ลีลาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้
- ค. รัฐธรรมนูญการปกครองของประเทศไทย
- ง. กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง กติกา ที่สังคมวางไว้เพื่อปฏิบัติ

2. การที่เราปล่อยให้ตัวเองได้เรียนสกปรก แสดงว่าเป็นคนอย่างไร

- ก. ขาดวินัย
- ข. ขาดระเบียบ
- ค. ขาดการเชื่อฟัง
- ง. ขาดการเคารพ

3. ถ้าเราเห็นเพื่อนขณะที่เรียนแสดงว่าเป็นคนอย่างไร

- ก. ไม่มีวินัย
- ข. ไม่มีระเบียบ
- ค. ไม่มีความเคารพ
- ง. ถูกทั้งสามข้อ

4. ข้อใดแสดงว่าเป็นคนตรงต่อเวลา

- ก. ทำดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง
- ข. เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย
- ค. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ
- ง. ไปโรงเรียนก่อนแปดโมงทุกวัน

5. เหตุใดคนบางคนจึงชอบทิ้งขยะลงตามที่ต่าง ๆ

- ก. เพราะไม่มีระเบียบวินัย
- ข. เพราะไม่มีถึงใส่ขยะ
- ค. เพราะไม่รู้จักรักษาความสะอาด
- ง. เพราะคนกวาดถนนจะไ้มีงานทำ

6. โรงเรียนต้องมีกฎข้อบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามเพราะจุดมุ่งหมายใดมากที่สุด

- ก. เพื่อความเป็นระเบียบ
- ข. เพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน
- ค. เพื่อความสงบสุขของนักเรียน
- ง. เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

7. ถ้าสังคมใดขาดระเบียบวินัย สังคมนั้น
จะเป็นอย่างไร

- ก. มีคนเห็นแก่ตัวมาก
- ข. มีคนดี คนชั่ว พอ ๆ กัน
- ค. มีความเดือดร้อนวุ่นวาย
ระส่ำระสาย
- ง. มีความเจริญก้าวหน้า ประชาชน
อยู่เป็นสุข

8. ระเบียบวินัย ทำให้คนผู้รักษากลายเป็นคน
อย่างไร

- ก. มีเพื่อนมาก
- ข. มีทรัพย์สินสมบัติมาก
- ค. มีความเจริญก้าวหน้า
- ง. เกียรติยศชื่อเสียงการงาน
ของตน

9. การตรงต่อเวลา เป็นประโยชน์แก่
ใคร

- ก. ผู้บังคับ
- ข. ผู้ไปพบ
- ค. ผู้รอคอย
- ง. ถูกทุกข้อ

10. ผู้รักษาเวลามักเป็นคนอย่างไร

- ก. เจ้าอารมณ์
- ข. เป็นระเบียบ
- ค. ชอบทำงาน
- ง. ซากเพื่อนฝูง

11. ที่กล่าวว่า "เวลาเป็นเงินเป็นทอง"
หมายความว่าอย่างไร

- ก. เวลาเป็นสิ่งมีค่า
- ข. เวลาซื้อขายกันได้
- ค. เวลาทำให้เรามีเงิน
- ง. เวลาเป็นของหายาก

12. มีสุภาษิตบทหนึ่งกล่าวว่า "วันและ
เวลา...."

- ก. ไม่รอคอยใคร
- ข. ไม่ควรปล่อยไป
- ค. ไม่ช่วยเหลือใคร
- ง. ไม่ใช่ของหาง่าย

13. คนที่มีความตรงต่อเวลาและหน้าที่จะ
ได้รับผลประโยชน์ในด้านใด

- ก. ทรัพย์สิน
- ข. ชื่อเสียง
- ค. มนุษยสัมพันธ์
- ง. ความเจริญก้าวหน้า

14. ถ้านักเรียนกลับบ้านผิดเวลาจะเกิดอะไรขึ้นก่อน
- พ่อแม่เป็นห่วง
 - ทำการบ้านไม่ทัน
 - ไม่ได้รับประทานข้าว
 - ตำรวจอาจจับตัวไว้
15. เรายอมรับผู้ที่ตรงต่อเวลาและตรงต่อหน้าที่ว่าเป็นคนอย่างไร
- คนซื่อสัตย์
 - คนที่มีความเจริญ
 - คนที่มีการศึกษาดี
 - คนที่มีความรับผิดชอบ
16. การตรงต่อเวลาและหน้าที่เกิดขึ้นได้อย่างไร
- โดยกำเนิด
 - โดยการฝึกฝน
 - โดยการบอกเล่า
 - โดยทำตามเพื่อน
17. ที่กล่าวกันว่า คนไทยชอบปฏิบัติงานแบบ "มาอย่างไทย กลับอย่างฝรั่ง" หมายความว่าอย่างไร
- คนไทยขยัน
 - คนไทยขี้เกียจ
 - คนไทยแข็งแรง
 - คนไทยทำงานเร็ว

18. ค.ช.แดง มาโรงเรียนสายเสมอ แสดงว่าแดงเป็นคนอย่างไร
- ไม่เชื่อฟังครู
 - ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
 - ไม่สนใจการเล่าเรียน
 - ไม่รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
19. ใครได้ชื่อว่าไม่รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
- แดง ชอบดื่มของลงบนพื้น
 - ขาว ชอบรังแกเพื่อนในห้อง
 - ดำ ชอบเกเรนอกโรงเรียน
 - เขียว ชอบขีดโต๊ะให้เป็นรอย
20. ใครแต่งกายไม่สุภาพมากที่สุด
- แดง ใส่เสื้อไม่รัด
 - ดำ ไม่สวมถุงเท้า
 - ขาว เอาเสื้อไว้นอกกางเกง
 - เขียว นุ่งกางเกงคับรัดรูป

บทเรียนเรื่องความรับผิดชอบ

คู่มือครู

หลักการและความคิรวนยอก

1. คนที่ไม่มีความรับผิดชอบ จะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ
2. คนที่มีความรับผิดชอบ ไม่ทอดทิ้งหน้าที่การงานของตน
3. คนที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยทัน

กำหนด

4. คนที่เคารพในหน้าที่ ย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ
5. คนที่ขาดความรับผิดชอบ ย่อมได้รับการตำหนิ

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
2. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคม
3. เพื่อให้รู้จักรับทั้งความผิดและความชอบจากการกระทำของตน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองได้
2. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมได้
3. นักเรียนสามารถวินิจฉัยงานที่ตนกระทำลงไปได้
4. นักเรียนสามารถบอกความถูกผิดของหน้าที่นั้นได้
5. นักเรียนสามารถร่วมกันกระทำกิจกรรมที่มอบหมายให้ได้
6. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของความรับผิดชอบ และโทษของความไม่

รับผิดชอบ

เนื้อหา

ก. ความหมาย คนเราทุกคนต่างก็มีหน้าที่หรือกิจกรรมที่จะต้องกระทำเมื่อจะกระทำหน้าที่หรือกิจกรรมอันใด ผู้กระทำนั้นจะต้องยอมรับว่าหน้าที่หรือกิจกรรมนั้นมันทั้งถูกและผิด เมื่อกระทำลงไปแล้วจะต้องยอมรับทั้งส่วนที่ถูกและผิดนั้น โดยแสดงออกมาในรูปของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

ข. เนื้อหาอย่างละเอียด มนุษย์ทุกคนต่างก็มีหน้าที่ที่จะต้องกระทำแตกต่างกันออกไปตามฐานะหรือภาวะของตน ซึ่งแบ่งไว้เป็นสี่ส่วนที่ควรกระทำคือ

1. หน้าที่ของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดาคือ

- 1.1 ห้ามมิให้กระทำชั่ว
- 1.2 แนะนำให้บุตรธิดาทำความดี
- 1.3 ให้ศึกษาศิลปวิทยาการต่าง ๆ
- 1.4 มอบหมายทรัพย์สินสมบัติให้ในเวลาอันสมควร

2. หน้าที่ของบุตรธิดาที่มีต่อบิดามารดาคือ

- 2.1 เลี้ยงดูท่านเป็นการตอบแทน
- 2.2 ช่วยเหลือภาระกิจของท่านตามควรแก่โอกาส
- 2.3 รักษาคำรงตระกูลมิให้เสื่อม
- 2.4 เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่านตามควรแก่โอกาส

ในฐานะที่มนุษย์ทุกคนเกิดมาต้องมีพ่อแม่ หรือจะต้องเป็นพ่อแม่ ก็จำเป็นที่จะต้องกระทำหน้าที่ต่อกันอย่างเต็มที่ การกระทำหน้าที่ของคนให้สมบูรณ์นั้นคือ ความรับผิดชอบ

3. หน้าที่ของครูอาจารย์ที่มีต่อศิษย์คือ

- 3.1 แนะนำให้ศิษย์ตั้งอยู่ในคุณธรรมความดี
- 3.2 ห้ามศิษย์มิให้กระทำชั่ว
- 3.3 บอกศิลปวิทยาให้อย่างสิ้นเชิงไม่ปิดบังอำพราง
- 3.4 ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ

ในฐานะที่เป็นครูอาจารย์ ต้องทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ นั่นคือความรับผิดชอบ

4. หน้าที่ของศิษย์ที่มีต่อครูอาจารย์คือ

- 4.1 เข้าไปคอยรับใช้อาจารย์ตามสมควร
- 4.2 เชื่อฟังคำสอนของอาจารย์และปฏิบัติตาม
- 4.3 ตั้งใจศึกษาศิลปวิทยาด้วยความเคารพ
- 4.4 เคารพนบนอบ นับถือว่าเป็นครูอาจารย์
- 4.5 นำคุณความดีของครูอาจารย์ไปสรรเสริญ

ในฐานะที่เป็นศิษย์ เมื่อทำหน้าที่ดังกล่าวนี้สมบูรณ์ นั่นคือความรับผิดชอบ นักเรียนควรคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตน นั่นคือ การดำรงชีวิตในโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ให้ความรู้ ฝึกหัดอบรมความประพฤติ และสร้างความรู้แจ้งให้แก่เรา นักเรียนควรปฏิบัติต่อครูดังนี้คือ

1. เคารพ
2. เชื่อฟัง
3. ตั้งใจเรียน
4. ขยันเรียน
5. ไม่อู้
6. พยายามเป็นเด็กดี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจกแผ่นปลิวานิทานเรื่อง "ใครจะช่วยดูแลเธอ" แล้วให้แบ่งกลุ่มกันอภิปราย
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบจากแผนภูมิแล้วครูแจกบทเรียนโปรแกรมเรื่องความรับผิดชอบต่อให้นักเรียนทำ
3. ครูเปิดเพลง "เด็กดี" ให้นักเรียนฟังแล้วให้ช่วยกันวาดการ์ตูนจากเพลง
4. ครูนำหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สยามรัฐ เกล็นิวส์ เกล็นไทม์ ฯลฯ อย่างละ 4 - 5 ฉบับ มาให้นักเรียนเลือกข่าวเกี่ยวกับความรับผิดชอบและไม่รับผิดชอบ แล้วให้ร่วมกันอภิปราย
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอโครงการที่จะรับผิดชอบต่อส่วนรวมกลุ่มละ 1 โครงการ โดยเสนอวัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติ และการประเมินผล
6. ให้นักเรียนทุกคนเขียนหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวมมาอย่างละ 5 ข้อ (เฉพาะที่ทำได้จริง ๆ)
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน เรื่องความรับผิดชอบ

สื่อการเรียนรู้

1. แผ่นปลิวานิทานเรื่อง "ใครจะช่วยดูแลเธอ" จากแบบฝึกหัดเสริมประสบการณ์ทางจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ของ อธิยา ภากานพวงศ์ หน้า 24 - 25
2. แผนภูมิแสดงลักษณะคนที่มีความรับผิดชอบ
3. บทเรียนโปรแกรมเรื่องความรับผิดชอบต่อ
4. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกล็นิวส์ เกล็นไทม์ สยามรัฐ อย่างละ 4 - 5 ฉบับ
5. เครื่องบันทึกเสียง และคลิบเทปเพลง "เด็กดี"
6. แบบฝึกหัดประจำบทเรียน เรื่องความรับผิดชอบต่อ

นิทานเรื่องใครจะช่วยดูแลเธอ

วันนั้นเสรีอยู่ในชุดเครื่องแบบลูกเสือ กลางวันแดดร้อนจัดเหงื่อออกจนหลังเสื้อเปียก เขามีหน้าที่ดูแลนักเรียนข้ามถนนเพื่อกลับไปรับประทานอาหารที่บ้าน ขณะที่ทำหน้าที่ เสรีเป็นกังวลอยู่กับการบ้านวิชาภาษาไทยซึ่งยังทำไม่เสร็จ เสรีตั้งใจว่าเมื่อคุณครูนักเรียนข้ามถนนเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเมื่อหมดเวลาในหน้าที่ของเขาแล้ว เขาจะรีบขึ้นไปทำการบ้านทันที

เมื่อเสรีดูแลนักเรียนกลุ่มสุดท้ายข้ามถนนเสร็จ เขามองดูนาฬิกาเห็นว่าเหลือเวลาอีกสองสามนาทีก็จะหมดหน้าที่ของเขา บังเอิญเขาเลี้ยวไปเห็นพรดี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง เพิ่งโผล่ออกมาจากอาคารเรียนพอดี ไม่รีบร้อนเลย เผลอโผล่อยู่ในขณะนี้ จนเสรีนึกว่าคาบจิ้งจอกเรียก

"พรดี ไว ๆ หนอยพี่ละเลิกแล้ว"

พรดีเดินเร็วขึ้นอีกนิดหนึ่ง แต่ก็ยังหยุดเก็บก้อนหินโยนเล่น และเมื่อเดินมาถึงประตูโรงเรียน เวอกลับหยุดชะงัก คล้ายกับนี่อะไรขึ้นมาได้ แล้วร้องบอกว่า

"พี่เสรี หนูลืมสตางค์ทิ้งไว้ในห้องเรียน ต้องกลับไปเอา พี่คอยหนูก่อนนะ" แล้วก็กลับเข้าประตูโรงเรียนไปใหม่

เสรีมองดูนาฬิกา เขาหมดเวลาในหน้าที่แล้ว ทำไมจะต้องคอยดูแลพรดีอยู่อีกเล่า เด็กนั้นก็เผลอโผล่มาก และไม่รู้ว่เมื่อไหร่จะกลับออกมาอีก เสรีกระวนกระวายใจเมื่อนึกถึงว่าจะต้องรีบทำการบ้านให้เสร็จทันเวลาเรียนในตอนบ่าย แต่เสรีก็ไม่สบายใจที่จะละทิ้งหน้าที่ เกรงว่าถ้าพรดีกลับมาและเมื่อข้ามถนนไม่มีใครคอยดูแลช่วยเหลือ เธออาจถูกรถชนเอาาก็ได้

เสรีจึงตกลงใจที่จะคอยพรดี แต่สักครู่เขากลับคิดว่าเขาเองก็มีหน้าที่จะต้องทำ และอาจถูกลงโทษได้ ถ้าทำไม่เสร็จ ถ้าหากเขาจะไปก็ไม่ถูกตำหนิเพราะพ้นหน้าที่แล้ว และคงไม่มีใครรู้ว่าพรดีกำลังจะกลับบ้าน คนอื่นน่าจะเข้าใจว่าเขาหมดหน้าที่แล้ว และนักเรียนที่จะออกไปรับประทานอาหารนอกโรงเรียนก็ไปกันหมดแล้วเท่านั้น (เสรีควรตัดสินใจอย่างไร)

จากหนังสือเรื่อง "เรื่องยังไม่จบ" ของ อธิยา
ภาควิชาพหุภาษา หน้า 24 - 25

แผนภูมิแสดงลักษณะความรู้สึกรับผิดชอบ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง
2. มีความอดทนต่อสู้กับอุปสรรคอย่างไม่ท้อถอย
3. มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม
4. มีความสามารถในการควบคุมตนเอง
5. ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ คือศักดิ์ศรี
6. เป็นที่ไว้วางใจได้

บัตรคำสั่ง
เรื่องความรับผิดชอบ

1. ให้นักเรียนอ่านแผนปฐวีนิทานเรื่อง "ใครจะช่วยคุณละเธอ" แล้วแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.1 อะไรเป็นต้นเหตุแห่งความไม่สบายใจของเสรี
 - 1.2 ความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของผู้อื่นโดยเฉพาะผู้น้อยหรือผู้ที่อ่อนแอกว่า เมื่อหมดหน้าที่แล้วก็แล้วกัน ถูกหรือไม่
 - 1.3 ถ้าวันนั้นเสรีไม่มีหน้าที่ดูแลนักเรียนข้ามถนน และไม่มีใครทำหน้าที่อยู่ เขาควรช่วยคุณแลพรคิหรือไม่
(แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะคนที่มีความรับผิดชอบจากแผนภูมิ แล้วทำบทเรียนโปรแกรมเรื่องความรับผิดชอบ
3. ให้นักเรียนฟังเพลงเด็กดี จากเครื่องบันทึกเสียงแล้วให้ช่วยกันวาดการ์ตูนจากเพลง
4. ให้นักเรียนช่วยกันหาข่าวเกี่ยวกับความรับผิดชอบและไม่รับผิดชอบจากหนังสือพิมพ์แล้วมารวบรวมกันอภิปราย
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอโครงการรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากลุ่มละ 1 โครงการ โดยเสนอวัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติ และการประเมินผล
6. ให้ทุกคนเขียนหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวมมาอย่างละ 5 ข้อ (เฉพาะที่ทำได้จริง ๆ)
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน

ข้อแนะนำในการเรียนบทเรียนโปรแกรม

1. อ่านบทเรียนช้า ๆ และทำความเข้าใจไปเรื่อย ๆ ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน
2. บทเรียนมีคำอธิบายสลับคำถามให้นักเรียนตอบ
3. แต่ละคำถามจะเว้นช่องว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบสั้น ๆ
4. แต่ละคำถามจะมีคำเฉลยทุกข้อ ซึ่งคำเฉลยนั้นจะอยู่ในกรอบข้างล่างถัดลงมา

การอ่านบทเรียนจึงใช้กระดาษสีที่แจกให้ปิดส่วนที่เป็นคำตอบไว้ก่อน

5. การตอบคำถามนั้นนักเรียนควรซื้อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่ดูคำตอบก่อน การตอบผิดไม่เสียหายอะไร แต่จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อสอบเสร็จแล้วจึงค่อยเปิดกระดาษสีออก ตรวจสอบคำเฉลยเพื่อทำความเข้าใจต่อไป

ขอให้นักเรียนโชคดีและสนุกกับการเรียนด้วยตนเองครั้งนี้

บทเรียนโปรแกรม เรื่อง ความรับผิดชอบ

กรอบที่ 1 ความรับผิดชอบคือเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำการใด ๆ หรือมีหน้าที่อะไรก็พยายามทำหน้าที่นั้น ๆ อย่างเต็มความสามารถ ไม่คอยแต่โยนความผิดไปให้คนอื่น ตนเองคอยรับแต่ชอบ

คนที่เมื่อทำงานแล้วคอยแต่จะรับความชอบ แต่โยนความผิดให้คนอื่นเป็นคน.....

คนที่รับผิดชอบคือ

ขาดความรับผิดชอบ ยอมรับทั้งความผิดและ ความชอบ	<u>กรอบที่ 2</u> คนที่ขาดความรับผิดชอบ เมื่อทำงานอะไร ลงไปแล้ว ปรากฏผลเสียหายขึ้น พยายามหลีกเลี่ยงบ้างเบี่ยง โดยโอนความผิดไปให้ผู้อื่น ทั้งที่ตนเองทำเช่นนี้ ย่อมแสดงความ เป็นผู้ไร้คุณธรรม การงานต่าง ๆ จะไม่เจริญก้าวหน้าในเมื่อเป็นคนมี นิสัย..... อยู่มาก ๆ
ไม่รู้จักรับผิดชอบ	<u>กรอบที่ 3</u> คนที่ไม่รับผิดชอบ คือคนที่.....
เมื่อทำงานอะไรลงไป แล้วปรากฏผลเสียหาย ก็พยายามหลีกเลี่ยงโดย โอนความผิดไปให้แก่ คนอื่น	<u>กรอบที่ 4</u> การรู้จักหน้าที่ คือรู้จักชอบเขตสิ่งที่ตนได้ รับมอบหมาย หรือมีหน้าที่จะต้องกระทำ <u>ไม่ก้าวล่วง</u> วนวายไป ในหน้าที่การงานของคนอื่น คนที่..... ในหน้าที่ของคนอื่นจะ ทำให้การงานในหน้าที่ของตนบกพร่องไม่เรียบร้อย และเป็น การก่อความวนวายให้แก่การงานของคนอื่นด้วย
ก้าวล่วงวนวาย	<u>กรอบที่ 5</u> ความจำเป็นในคุณธรรมข้อนี้ มีทั้งในทาง ส่วนตัวและส่วนรวม ถ้าผู้ปฏิบัติงานขาดความรับผิดชอบก็จะ ปล่อยให้สิ่งต่าง ๆ เป็นไปตามบุญตามกรรม ไม่สนใจจัดการ ให้ดีขึ้น เพราะเมื่อขาดความรับผิดชอบแล้วก็จะกลายเป็นผู้ เฉื่อยชา พอมีอุปสรรคอะไร เกิดขึ้นก็ต้องให้คนอื่นแก้ไขเพราะ ตนเองกลายเป็นผู้ไม่มีความสามารถ

	<u>กรอบที่ 6</u> คนที่งานหนักไม่เอางานเบาไม่สู้ คอยหลบหลีกงานทุกชนิด แสดงว่าเป็นคน
ไม่รับผิดชอบ	<u>กรอบที่ 7</u> การเกรงกลัวการรับผิด ครั้นถึงคราวรับผิดชอบกลับต้องการ ถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็จะไม่เป็นที่นับถือของผู้น้อย ถ้าเป็นผู้น้อยก็ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้ใหญ่ ความรับผิดชอบ คือ
การยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปไม่ว่าถูกหรือผิด	<u>กรอบที่ 8</u> ความรับผิดชอบแบ่งออกเป็นดังนี้ <u>ความรับผิดชอบต่อตนเอง</u> คือนักเรียนต้องตั้งใจเรียน ไม่หนีโรงเรียน ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่ ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ระมัดรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง <u>ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม</u> คือช่วยกันระมัดรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม เช่น ช่วยกันดูแลทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ให้ความร่วมมือในการพัฒนาสู่เหรา วัด ความรับผิดชอบแบ่งออกเป็น 1. 2.
1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง 2. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	<u>กรอบที่ 9</u> การหนีโรงเรียนแอบไปสูบบุหรี่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความ

ความไม่รับผิดชอบตนเอง	<u>กรอบที่ 10</u> การร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน นับว่า เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อ
ส่วนรวม	<u>กรอบที่ 11</u> ความรับผิดชอบต่อตนเองคือ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมคือ
– ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำ สอนของผู้ใหญ่ – ช่วยกันระมัดระวังรักษา ทรัพย์สินของส่วนรวม ให้ความร่วมมือในการ ทำงานเพื่อส่วนรวม	<u>กรอบที่ 12</u> มนุษย์ต่างก็มีหน้าที่ที่จะต้องกระทำแตกต่างกันไปตามฐานะ หรือภาวะของตน บางคนก็ทำหน้าที่เป็นนักเรียน เป็นพ่อแม่ เป็นครู อาจารย์ เป็นเพื่อน ฯลฯ <u>หน้าที่</u> ที่ทุกคนทำจะทำให้เกิด<u>ความรับผิดชอบต่อ</u> ดังนั้น สรุปได้ว่าความรับผิดชอบต่อ.....
หน้าที่ที่กระทำ	<u>กรอบที่ 13</u> คนที่มีความรับผิดชอบต่อ.....
ไม่ทอดทิ้งหน้าที่การงานของ คน (ยอมทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้เสร็จเรียบร้อย ทันกำหนด)	<u>กรอบที่ 14</u> หน้าที่ของบุคคลมีมากมาย เช่น หน้าที่บิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดา คือ 1. ห้ามมิให้กระทำความชั่ว 2. แนะนำให้บุตรธิดาทำความดี 3. ให้ศึกษาศิลปวิทยาการต่าง ๆ 4. มอบทรัพย์สินให้ในเวลาอันควร

	<u>กรอบที่ 15</u> การที่พ่อแม่ให้เราเรียนหนังสือซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของพ่อแม่ เราเองก็มีหน้าที่ตอบสนองพ่อแม่ในการเรียนหนังสือโดย
ตั้งใจเล่าเรียน	<u>กรอบที่ 16</u> ในนิทานเรื่องสอนลูกให้เป็นโจร ให้ข้อคิดแก่นักเรียนในเรื่อง ให้นักเรียนไปอ่านนิทานเรื่องนี้ได้จากศูนย์การเรียนรู้
พ่อแม่ไม่ทำหน้าที่ที่ดีต่อลูก (พ่อแม่ทำผิดหน้าที่)	<u>กรอบที่ 17</u> ในเรื่องสังข์ทองที่กล่าวว่า "จำจะคิดปลุกผัวเสียยังแล้ว ให้ลูกแก้วมีคู่เสนาหา" หน้าที่เป็นหน้าที่ของ
พ่อแม่	<u>กรอบที่ 18</u> เมื่อพ่อแม่เลี้ยงดูเรามาแล้ว เราก็มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อท่าน คือ 1. เราต้องเลี้ยงดูท่านเป็นการตอบแทน 2. ช่วยเหลือภารกิจของท่านตามควรแก่โอกาส 3. รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสีย 4. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่านตามควรแก่โอกาส
	<u>กรอบที่ 19</u> การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่พ่อแม่เป็นหน้าที่ของ และเราจะทำบุญอุทิศส่วนกุศลในโอกาสที่.....

- หน้าทีของลูก - เมื่อท่านวางลับไปแล้ว	<u>กรอบที่ 20</u> เราต้องเลี้ยงดูพ่อแม่โดยการ.....
- ให้ที่กินอยู่หลับนอน - ให้ความเคารพนับถือ	<u>กรอบที่ 21</u> เราต้องช่วยภาระกิจของท่าน เช่น เมื่อท่านขอร้องให้เราทำอะไรให้ท่าน เราก็ควรทำด้วยความเต็มใจ ไม่ทำอย่างขอไปที
	<u>กรอบที่ 22</u> การที่เราตั้งใจเรียน ไม่เกเร ทำตัวเป็นคนดี ตั้งใจทำงาน ให้ความเคารพนับถือ บิดามารดา เราก็จะได้ชื่อว่า
ทำหน้าที่ต่อบิดามารดา (หน้าที่ของลูกที่ดี)	<u>กรอบที่ 23</u> เธอรู้ไหม? สิ่งที่คุณแม่ต้องการจากตัวเธอมากที่สุด คือต้องการให้เธอเป็นคนดี เราจะเป็นคนดีได้โดย - ตั้งใจเรียน - เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู - ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ - ไม่ทำความผิดก่อนให้แกตัวเอง และครอบครัว เธอลองบอกสิ่งที่ทำในฐานะลูกที่ดีมาสัก 3 ข้อ 1. 2. 3. อยากอ่านการ์ตูนไหม? มีการ์ตูนแจกในศูนย์การเรียนรู้ ไปหยิบได้เลย

หมายเหตุ นักเรียนจะ
ตอบอะไรก็ได้

กรอบที่ 24 ในฐานะมนุษย์ทุกคนเกิดมาต้องมีพ่อแม่ หรือ
จะต้องเป็นพ่อแม่ก็จำเป็นที่จะต้องกระทำหน้าที่ต่อกันอย่าง
เต็มที่

การที่นักเรียนได้ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างสมบูรณ์ นั่นคือ
ความรับผิดชอบ
ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง พญาวานรสองพี่น้องในศูนย์การเรียนรู้

กรอบที่ 25 หน้าที่ของครูอาจารย์ที่มีต่อศิษย์

1. ห้ามศิษย์มิให้กระทำผิดชั่ว
2. แนะนำให้ศิษย์ตั้งอยู่ในคุณธรรมความดี
3. บอกศิลปวิทยาให้อย่างสิ้นเชิง ไม่ปิดบัง
4. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ

กรอบที่ 26 ครูที่สอนอย่างเต็มที่ และเคี่ยวเข็ญให้เรา
สนใจเรียน แสดงว่าครูเป็นคนมีความ
นอกจากนี้แล้ว ครูยังมีหน้าที่อื่น ๆ ต่อศิษย์อีก คือ

1.
2.
3.

- รับผิดชอบหน้าที่ - ให้เลือกตอบตามใจชอบ	<u>กรอบที่ 27</u> หน้าที่ของศิษย์ที่มีต่อครูอาจารย์ คือ 1. เคารพเชื่อฟัง 2. ตั้งใจเรียน 3. ไม่จู้จี้ ครูทุกคนย่อมมีความปรารถนาดีต่อนักเรียน นักเรียนควร จะได้ออกแบบครูที่สอนด้วยการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอย่างครบถ้วน แล้วเธอจะถือว่าเป็นเด็กดี เธอต้องการ เป็นเด็กดีไม่ใช่หรือ?
	<u>กรอบที่ 28</u> ในโรงเรียนย่อมมีเพื่อน ๆ ร่วมเรียน เล่น สนุกสนานกัน เราได้ปฏิบัติต่อเพื่อนดังนี้หรือไม่ 1. รักกัน 2. ช่วยเหลือกัน 3. ให้อภัยกัน 4. ไม่เอา รักเอาเปรียบ 5. พุดจากันเพราะ ๆ ไม่ทะเลาะรังแกกัน
	<u>กรอบที่ 29</u> ถ้าเพื่อนทำการบ้าน เช่น เลขคณิตไม่ได้ แล้วมาขอความช่วยเหลือจากเรา เราจะช่วยเพื่อนโดย
ช่วยอธิบายให้ด้วยความ เต็มใจ	<u>กรอบที่ 30</u> นักเรียนคนใด ที่ชอบชวนเพื่อนทะเลาะ ชกต่อยอยู่ประจำ แสดงว่าเป็นคน

ไม่น่ารัก (ไม่ทำหน้าที่ของเพื่อน ที่ดี)	<u>กรอบที่ 31</u> เพื่อนคนหนึ่งแกล้งขโมยยางลบของเรา ไปซ่อน แล้วถามว่าเขาเอามาคืนแล้วขอโทษเรา เราควร
ยกโทษให้เพื่อน	<u>กรอบที่ 32</u> เราทุกคนในห้องเรียนเป็นเพื่อนกัน เธอ เคยทำหน้าที่ต่อเพื่อนบ้างไหม? ลองบอกมาสัก 3 ข้อ 1. 2. 3. ถ้าเธอได้ทำตามที่ได้บอกครูมานี้ แสดงว่าเธอเป็นคนมี ความรับผิดชอบต่อเพื่อนแล้ว
ให้เลือกตอบตามใจชอบ	<u>กรอบที่ 33</u> โรงเรียนเป็นของเราทุกคน ในฐานะ นักเรียนเราควรปฏิบัติต่อโรงเรียนของเราดังนี้ 1. รักษาความสะอาดของโรงเรียน 2. ถนอมของใช้ภายในโรงเรียน ไม่ทำลาย ทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน 3. ช่วยงานของโรงเรียน 4. รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
	<u>กรอบที่ 34</u> การไม่ไปขีดเขียนตามฝาผนังของ โรงเรียน การช่วยซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ที่หักพัง เป็นการช่วย

ถนนของใช้ของโรงเรียน	<u>กรอบที่ 35</u> การที่นักเรียนยกพวกตีกัน เป็นการไม่ ปฏิบัติตนในฐานะนักเรียนในข้อใด จากกรอบที่ 33.....
ข้อ 4	<u>กรอบที่ 36</u> เราสามารถรักษาความสะอาดของ โรงเรียนได้โดย 1. 2.
- ไม่ทิ้งขยะ - ปักกวาด เช็ดถู (หรืออื่น ๆ ก็ได้)	<u>กรอบที่ 37</u> การที่นักเรียนตั้งใจเรียน มีความ ประพฤติกี่ ขยันขันแข็งในการทำงาน ก็ได้ชื่อว่า
รักษาชื่อเสียงของ โรงเรียน	<u>กรอบที่ 38</u> การจัดเวรทำความสะอาดห้องเรียนเป็น หน้าที่ซึ่งทุกคนพึงรับผิดชอบร่วมกัน
	<u>กรอบที่ 39</u> การที่นักเรียนชั้นโต ๆ ช่วยดูแลนักเรียน ชั้นเล็ก ๆ ข้ามถนน เป็นการ
ช่วยงานของโรงเรียน อย่างหนึ่ง	<u>กรอบที่ 40</u> การปฏิบัติตามกฎ และระเบียบข้อบังคับ ของโรงเรียนได้ชื่อว่าทำหน้าที่ของนักเรียน
	<u>กรอบที่ 41</u> การปฏิบัติตนตามหลักที่กล่าวมาทั้งหมด นั่นคือ ความรับผิดชอบที่นักเรียนควรมี

แบบฝึกหัดเรื่องความรับผิดชอบ

(1) จงชี้เครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. ลักษณะใดที่ขาดความรับผิดชอบ
 - ก. ไม่เคยมาโรงเรียนสาย
 - ข. ไม่ให้เพื่อนลอกการบ้าน
 - ค. ไม่บอกครูเมื่อเห็นเพื่อนหลับ
 - ง. ยืมของ ๆ เพื่อนแล้วไม่ส่งคืน
2. วันใดที่เราต้องทำเวรความสะอาดห้อง เราควรทำอย่างไร
 - ก. ถ้าเพื่อนทำเราจึงทำ
 - ข. มาเช้า ๆ จะได้ช่วยกันทำ
 - ค. มาสาย ๆ อาจจะไม่ต้องทำ
 - ง. ทำเวรวันที่เมื่อมาถึงโรงเรียน
3. ในการทำงานกับเพื่อน ๆ ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้น นักเรียนจะหาอย่างไร
 - ก. เอาตัวรอดไว้ก่อน
 - ข. ต้องอยู่ช่วยเพื่อน
 - ค. หาทางหลบไปก่อน
 - ง. ถอนตัวออกจากงานทันที
4. การลืมทำการบ้านแสดงว่าเป็นคนอย่างไร
 - ก. ไม่รับผิดชอบต่อครู
 - ข. ไม่รับผิดชอบต่อตนเอง
 - ค. ไม่รับผิดชอบต่อโรงเรียน
 - ง. ไม่รับผิดชอบต่อส่วนรวม

5. ผู้ที่ไม่ทำลายป่า ขาดคุณธรรมข้อใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความรับผิดชอบ
- ค. ความมีระเบียบ
- ง. ความรู้รักชอบชาติ

(2) จงชี้เครื่องหมายถูก (✓) หรือผิด (X) หน้าข้อที่เห็นว่าถูกหรือผิด

- 1. พ่อแม่เลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโต เพราะท่านมีความรับผิดชอบ
- 2. ครูสอนให้นักเรียนเป็นคนดี เพราะรัฐบาลบังคับ
- 3. นักเรียนที่รับผิดชอบจะต้องเชื่อฟังครู อาจารย์
- 4. ทีมมีการจัดเวรทำความสะอาดห้องเรียน เพราะเป็นหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน
- 5. นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบ ย่อมทำงานไม่สำเร็จได้ทันตามที่ครูสั่ง

(3) จงเติมคำ หรือข้อความในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

1. การห้ามบุตรธิดามีให้กระทำความชั่ว เป็นหน้าที่ของ.....
2. นักเรียนที่ทำงานร่วมกันจะต้องมี
3. การทำความสะอาดห้องเรียนเป็นหน้าที่รับผิดชอบของ.....
4. คนที่เฝ้ารพในหน้าที่ยอมไ้รับ
5. การ เป็นคนมีความขยัน ตั้งใจเรียนเป็นหน้าที่ของ.....
ที่จะพึงมีต่อ

"การต่อรูปสี่เหลี่ยม" : ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการให้ความร่วมมือกันในการทำงาน
2. เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรคและองค์ประกอบต่าง ๆ ในการทำงานร่วมกัน
3. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารความหมาย
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนตนเองให้มีความไวต่อความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น

แนวคิด ในการทำงานร่วมกันทุกคนมีความสำคัญทั้งสิ้น เพราะทุกคนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ความร่วมมือร่วมใจจากทุกคนจึงเป็นสิ่งจำเป็น การที่เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างดีนั้นเราจำเป็นต้องศึกษาความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การให้และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และถ้าเราได้พยายามฝึกตัวเองให้ไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น รู้จักการให้เขาย่าง ก็จะช่วยให้การทำงานร่วมกันเป็นไปได้อย่างดี

ขนาดของกลุ่ม กลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 - 8 คน

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 5 รูป แบ่งตามลักษณะและขนาดต่าง ๆ กัน
2. โตะตามจำนวนกลุ่มย่อย
3. แบบสังเกตการณ์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ก. ขั้นกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 - 8 คน ให้เป็นผู้เล่น 5 คน และเป็นผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 - 3 คน
2. ให้ผู้เล่นทั้ง 5 คน นั่งล้อมรอบโตะ และให้ผู้สังเกตการณ์นั่งอยู่วงนอก คอยสังเกตการณ์
3. ผู้นำกลุ่มอธิบายวิธีดำเนินการดังนี้
ต่อไปนี้จะให้สมาชิกทั้ง 5 คนของแต่ละกลุ่มทำงานอะไรสักอย่างหนึ่งงานที่จะให้กลุ่มทำนั้นคืองานต่อชิ้นส่วนให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสโดยที่แต่ละกลุ่มจะได้ของซึ่งมีชิ้นส่วนต่าง ๆ อยู่ ชิ้นส่วนต่าง

นี้เมื่อประกอบกันแล้วจะได้รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสจำนวน 5 รูป ซึ่งมีขนาดเท่ากัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้ชิ้นส่วนคนละ 3 ชิ้น งานของกลุ่มก็คือ จะต้องวางกันต่อรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสให้ได้ งานของกลุ่มจะถือว่าเสร็จสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนมีรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสวางอยู่ตรงหน้าตัวเองคนละ 1 รูป การทำงานครั้งนี้มีกติกา ดังนี้

- ก. ไม่พูด
- ข. ห้ามดูจากที่
- ค. ห้ามขยับสัญญาณ

4. แจกแบบสั้ง เกล็ดการณั้ให้ผู้สั้ง เกล็ดการณั้ของ แต่ละกลุ่มและให้ทำอธิบายเพิ่มเติมจนเป็นที่เข้าใจ

5. หลังจากผู้นำกลุ่มทบทวนวิธีการกำเนินกิจกรรมและให้สมาชิกซักถามจนเป็นที่เข้าใจแล้ว จึงเริ่มจับเวลาและแจกซอง ให้แต่ละกลุ่มเริ่มทำงานพร้อมกัน

6. เมื่อทุกกลุ่มทำงานเสร็จแล้วให้กลับเข้าร่วมกลุ่มใหญ่ เพื่ออธิบายท่อกไปในกรณีที่มีหลายกลุ่ม และบางกลุ่มทำเสร็จเร็ว บางกลุ่มทำเสร็จช้า วิทยากรอาจอนุญาตให้กลุ่มที่เสร็จก่อนไปยืนดูกลุ่มที่เสร็จช้าก็ได้หรืออาจให้กลุ่มที่เสร็จเร็วลองทำอีกครึ่งหนึ่ง ในกรณีที่มียางกลุ่มทำไม่ได้ และผู้นำกลุ่มเห็นว่าได้ใช้เวลายาวพอสมควรแล้ว ผู้นำกลุ่มควรเข้าไปช่วยแนะนำเพื่อให้กลุ่มนั้น ๆ ทำงานได้เสร็จลุล่วงไป

ข. ขั้นวิเคราะห์

7. ให้ผู้สั้ง เกล็ดการณั้ของ แต่ละกลุ่มแสดงความกึกเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับการทำงานของกลุ่มที่ตนสั้ง เกล็ด

8. ให้สมาชิกที่เป็นผู้เล่นของ แต่ละกลุ่มแสดงความกึกเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับการทำงานของตน การทำงานของสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มและสรุปผลการทำงานของตน ความรู้สึกของ แต่ละคนที่สั้ง เกล็ดได้ในขณะทำงานร่วมกัน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยที่ผู้นำกลุ่มสามารถใช้คำถามต่าง ๆ เช่น

- ท่านรู้สึกอย่างไรในการทำกิจกรรมนี้
- ท่านไม่ทำตามกติกาเพราะเหตุใด
- ท่านทำตามกติกาเพราะเหตุใด

- ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มของท่านทำงานล่าช้าหรือไม่สำเร็จ
- ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มของท่านทำงานสำเร็จอย่างรวดเร็ว
- มีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เราไม่สามารถช่วยเหลือคนอื่นได้
- มีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้คนอื่นไม่สามารถช่วยเราได้
- การร่วมมือที่มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
- สาเหตุอะไรที่ทำให้การสื่อสารระหว่างเราและบุคคลอื่นขาดประสิทธิภาพ
- การสื่อสารที่มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

ก. ขั้นประยุกต์ใช้และสรุป

9. ผู้นำกลุ่มเสนอคำถามให้สมาชิกได้นำไปคิดและหาคำตอบเกี่ยวกับการปรับปรุงตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานโดยอาจใช้คำถาม เช่น

- ท่านคิดว่าข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงตนเองหรือไม่อย่างไร
- ท่านคิดว่าในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ท่านจะต้องปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้างที่จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
- ท่านมีวิธีใดบ้างที่จะช่วยให้คนไว้วางใจต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น
- ท่านคิดว่าทำให้ความสำคัญต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่นจะเกิดประโยชน์อย่างไรในการทำงาน
- ในชีวิตการทำงานของท่านมีบ้างไหมที่อยู่ในสถานการณ์ถึงกิจกรรมที่ผ่านมา อะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน ท่านใช้วิธีแก้ไขอย่างไร

10. ผู้นำกลุ่มสรุปความนึกเห็นของสมาชิกและสรุปเพิ่มเติมตามแนวคิดที่ทั้งไว้

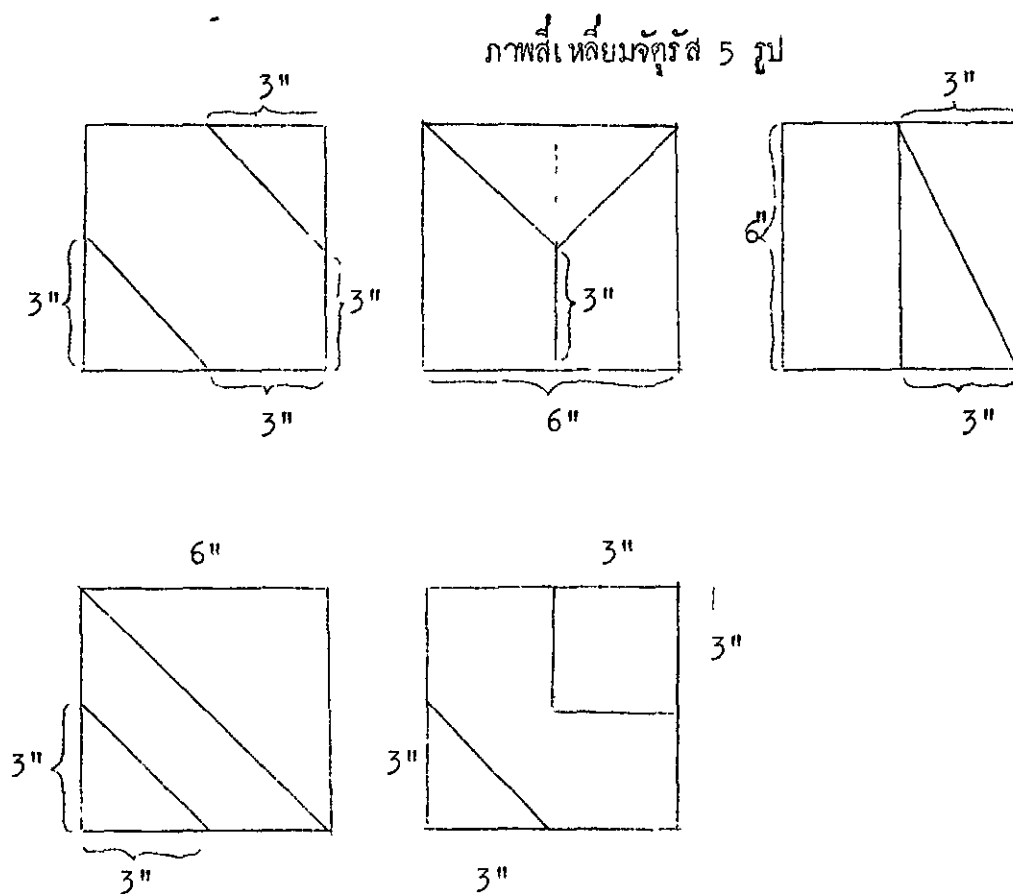
การปรับกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มอาจใช้วิธีการเดิมให้การให้คำอธิบาย และกติกา แต่จะแจกชิ้นส่วนให้สมาชิกแต่ละคนไม่เท่ากัน มากบ้างน้อยบ้าง

2. ผู้นำกลุ่มอาจใช้วิธีการเดิมแต่เพิ่มกติกา "ห้ามขอ"

3. ผู้นำกลุ่มอาจใช้ภาพอื่นที่เหมาะสมแทนภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้

1. ภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัส 5 รูป
2. แบบสังเกตุการณ์

(จากหนังสือคู่มือการจัดกลุ่มสัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 54 - 59 ของผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์.ดร.ทศนา แฉะมณี และคณะ)

ภาคผนวก ค.

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

แบบทดสอบวิชาจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 70 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง

คำอธิบายในการทำแบบทดสอบ

1. คำถามแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก คือ ก. ข. ค. ง. และ จ. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด ที่ถูกที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ของตัวอักษรของคำตอบที่เลือกนั้น ๆ ลงในกระดาษคำตอบห้ามทำเครื่องหมายอย่างอื่น ทั้งตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ถ้านักเรียนจะเลือกตอบข้อ ข.

ก	ข	ค	ง	จ
	✓			

2. ถ้านักเรียนขีดตอบไปแล้ว ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้กากบาททับช่องนั้น แล้วไปขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบใหม่ที่ต้องการ ทั้งตัวอย่าง ถ้านักเรียนจะเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ข. ไปเป็นข้อ ค. ให้ปฏิบัติดังนี้

ก	ข	ค	ง	จ
	×	✓		

3. ห้ามคำเครื่องหมายทุกอย่าง ห้ามเขียนชื่อหรือข้อความอื่น ๆ ลงในตัวข้อสอบทั้งหมด ยกเว้นในกระดาษคำตอบเท่านั้น

4. หากมีข้อสงสัยให้ถามครูเท่านั้น อย่าถามเพื่อน หรือคุยกันในขณะที่ทำข้อสอบ

5. ให้นักเรียนอ่านข้อสอบอย่างระมัดระวังทุกข้อ อย่าเลือกตอบโดยไม่ได้อ่านข้อสอบให้รอบคอบเสียก่อน

1. ข้อใดไม่เป็นความจริง

- ก. ผู้ที่สูบบุหรี่นาน ๆ มักจะเกิดอาการอ่อนเพลีย
- ข. การสูบบุหรี่เป็นการสิ้นเปลืองทรัพย์สินโดยใช่เหตุ
- ค. ก้นกรองของบุหรี่สามารถกรองเอานิโคตินได้หมด
- ง. การสูบบุหรี่มาก ๆ เป็นสาเหตุของโรคมะเร็งในปอด
- จ. ในบุหรี่ที่สูบใหม่ ๆ ผู้สูบจะได้รับนิโคตินเป็นจำนวนน้อย

2. เราไม่ควรทดลองเสพสิ่งเสพติดทุกชนิด

เพราะเหตุใด

- ก. เสียชื่อเสียง
- ข. สิ้นเปลืองเงินทอง
- ค. เสพแล้ว เลิกยาก
- ง. ยาเสพติดหาซื้อยาก
- จ. ผลการเวียนจะตกต่ำ

3. ข้อใดผิดกฎหมาย

- ก. สูบกัญชาในงานเลี้ยง
- ข. สูบบุหรี่ในร้านอาหาร
- ค. ดื่มกาแฟในเวลาดำเนินงาน
- ง. ดื่มสุราในวันธรรมสวนะ
- จ. ดื่มสุราจนมึนเมาช่วยตัวเองไม่ได้

4. ยาเสพติดที่ร้ายแรงมักจะทำอันตรายต่ออวัยวะส่วนใดมากที่สุด

- ก. หัวใจ
- ข. สมอง
- ค. ลำไส้
- ง. กล้ามเนื้อ
- จ. กระเพาะอาหาร

5. ยาเสพติดชนิดใดที่นิยมเอามาใส่อาหารและเชื่อว่าทำให้อาหารอร่อย

- ก. ผีน
- ข. กัญชา
- ค. มอร์ฟีน
- ง. เฮโรอีน
- จ. กระท่อม

6. ปัจจุบัน ยาเสพติดยังแพร่หลายในประเทศไทยเพราะเหตุใด

- ก. ยาเสพติดราคาถูก
- ข. การซื้อขายยังทำได้ง่าย
- ค. ผู้เยาว์ยังอยากลองทำสิ่งผิด ๆ
- ง. ผู้เสพยาเสพติดไม่ให้ความร่วมมือ
- จ. การปราบปรามของรัฐบาลไม่ได้รับความร่วมมือ

7. คำกล่าวข้อใดไม่เป็นความจริง

- ก. ยาเสพติดมีพิษร้ายทำลายชาติ
- ข. เสโรอื่นเป็นยาเสพติดที่ร้ายแรง
- ค. เมื่อหมดฤทธิ์ยาเสพติดแล้ว ร่างกายจะอ่อนเพลียยิ่งกว่า ก่อนเสพ
- ง. ยาเสพติดอาจช่วยให้คนมีความทุกข์ เศร้า เครียดทางใจ รู้สึกสบายขึ้นเพียงชั่วขณะหนึ่ง
- จ. ผู้ที่ติดยาเสพติด แม้จะขอรับการรักษากจากสถานบำบัดของทางราชการด้วยความสมัครใจ เมื่อหายแล้วก็ต้องรับโทษตามกฎหมาย

8. ข้อใดเป็นการกระทำที่ผิดศีลข้อ 5

- ก. การโกหก
- ข. การขโมย
- ค. การดื่มสุรา
- ง. การทะเลาะวิวาท
- จ. การทรมาณสัตว์เลี้ยง

9. ข้อใดไม่เป็นความจริง

- ก. การดื่มสุราทำให้สมองเสื่อม
- ข. ยาระงับประสาทเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง
- ค. ยาเสพติดเป็นภัยต่อสังคมและเศรษฐกิจ
- ง. ยาม้าหรือยาขยันจะทำอันตรายต่อสุขภาพของผู้ใช้
- จ. สุราเป็นยาบำรุงกำลังที่ดี เพราะกลั่นมาจากข้าว

10. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อไปนี้ บุคคลใดจะได้รับโทษหนักที่สุด

- ก. ผู้เสพ
- ข. ผู้ขาย
- ค. ผู้ซื้อ
- ง. ผู้ผลิต
- จ. ผู้ชักชวน

11. ยาเสพติดทำลายชาติบ้านเมืองมากที่สุด

- ก. ชื้อเสียง
- ข. เศรษฐกิจ
- ค. กำลังคน
- ง. ความเชื่อถือ
- จ. ความมั่นคง

12. "คนที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งยาเสพติด" น่าจะเป็นบุคคลในข้อใดมากที่สุด

- ก. ตีดยาเสพติด
- ข. ขายยาเสพติด
- ค. ใช้อายาเสพติด
- ง. ผลิตยาเสพติด
- จ. เอเยนต์ยาเสพติด

13. การปราบปรามยาเสพติดจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับอะไรมากที่สุด

- ก. เยาวชนไม่ควรสนใจยาเสพติด
- ข. ต้องทำลายแหล่งผลิตยาเสพติดให้ราบคาบ
- ค. ความร่วมมือของประชาชนทุกคนกับทางราชการ
- ง. โรงพยาบาลต่าง ๆ ต้องมีประสิทธิภาพในการบำบัด
- จ. ต้องจับคนขายยาและคนผลิตยาเสพติดไปประหารชีวิต

14. การกระทำในข้อใดแสดงว่า ให้ความร่วมมือ ในการปราบปรามยาเสพติด

- ก. ชวนเพื่อนทดลองใช้ชาชยัน
- ข. หาอุปกรณ์การสูบบุหรี่มาให้เพื่อน
- ค. ไม่ใช้ยาทุกชนิดก่อนปรึกษาแพทย์
- ง. แจ้งตำรวจเมื่อพบคนเสพยาเสพติด
- จ. ปิดบังไม่ให้รู้ว่าเพื่อนเสพยาเสพติด

15. อากาศที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชทดแทนมีมากที่สุด น่าจะอยู่ในจังหวัดใด

- ก. สงขลา
- ข. สุพรรณบุรี
- ค. เชียงราย
- ง. นครสวรรค์
- จ. อุบลราชธานี

16. ในประเทศไทยมีก้นตึกสิ่งเสพติดใดมากที่สุด

- ก. บุหรี่
- ข. สุรา
- ค. กาแฟ
- ง. กัญชา
- จ. เฮโรอีน

17. "การปราบปรามยาเสพติดเป็นหน้าที่
ของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการแก้ไข"
เป็นคำกล่าวที่ถูกตอหรือไม่

- ก. ถูก เพราะประชาชนได้เสีย
ภาษีอากรให้แกรัฐบาลแล้ว
- ข. ถูก เพราะเป็นปัญหาใหญ่ รัฐบาล
ต้องรีบดำเนินการแก้ไข
- ค. ถูก เพราะเป็นปัญหาเกี่ยวกับ
ความมั่นคงของประเทศชาติ
- ง. ไม่ถูก เพราะคนที่ติดยาเสพติด
ต้องรับผิดชอบและแก้ปัญหาเอง
- จ. ไม่ถูก เพราะปัญหายาเสพติด
เป็นผลมาจากสังคมซึ่งทุกคนต้อง
ร่วมกันรับผิดชอบ

18. คนเสพติดชนิดใดที่มักจะใส่เสื้อ
แขนยาวเพื่อปกปิดรอยเข็มฉีดยา

- ก. ฉีดยา
- ข. ฉีดยา
- ค. ฉีดยา
- ง. ฉีดยา
- จ. ฉีดยา

19. ข้อใดคือลักษณะของคนดื่มสุราเรื้อรัง

- ก. อยู่ได้นาน ๆ โดยไม่ต้องกิน
หรือนอน
- ข. ใบหน้าจะบวม ๆ ซ้ำ ๆ
- ค. ใส่เสื้อแขนยาวตลอดเวลาเพื่อ
ปกปิดรอยเข็มฉีดยา
- ง. ปากและจมูกแห้งทำให้เสีย
ริมฝีปากและซี่งูบอย ๆ
- จ. สวมแว่นตากันแดดตลอดเวลา
เพื่อซ่อนแว่นตาที่อาจเบิกกว้าง

20. ข้อใดมีลักษณะเป็นยางเหนียว
สีน้ำตาลไหม้ หรือสีดำ

- ก. ฉีดยา
- ข. กัญชา
- ค. มอร์ฟีน
- ง. เฮโรอีน
- จ. แอมเฟตามีน

21. ข้อใดเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่งที่สกัดได้
จากพืช

- ก. ฉีดยา
- ข. กัญชา
- ค. มอร์ฟีน
- ง. เฮโรอีน
- จ. แอมเฟตามีน

22. การที่สมศักดิ์คิดจะหยิบสร้อยคอทองคำ
ที่มีผู้วางลืมไว้บนโต๊ะเพราะแน่ใจว่า
ไม่มีใครเห็น แสดงว่าสมศักดิ์ขาด
คุณธรรมข้อใด

- ก. ความละเอียด
- ข. ความเมตตา
- ค. ความสุจริต
- ง. ความเอื้อเฟื้อ
- จ. ความรับผิดชอบ

23. ลักษณะใดเป็นมโนทุจริต

- ก. โกหกครูให้เพื่อนพนัน
- ข. นั่งหลับในเวลาเรียน
- ค. อยากได้ปากกาของเพื่อน
- ง. แย่งที่นั่งบนรถประจำทาง
- จ. เกินลัทธิสนามหน้าโรงเรียน

24. วันเพ็ญ ทำการบ้านไม่เสร็จแต่ก็ออกไป
คุยหนังกับเพื่อน ๆ วันเพ็ญเป็นบุคคล
เช่นไร

- ก. เอาใจเพื่อน
- ข. เห็นใจเพื่อน
- ค. เก่งใจเพื่อน
- ง. ไม่ตรงต่อเวลา
- จ. ไม่ตรงต่อหน้าที่

25. ในขณะที่สอบไล่ วรรณเห็นครูคุมสอบ
เดินก็แอบเปิดหนังสือดู วรรณ
เป็นคนเช่นไร

- ก. ขาดความละเอียด
- ข. ขาดความซื่อสัตย์
- ค. ขาดความกล้าหาญ
- ง. ขาดความมีระเบียบ
- จ. ขาดความรับผิดชอบ

26. ในเรื่องเทพารักษ์กับคนตัดไม้
คนใดที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์
ของคนตัดไม้

- ก. เทพฯช่วยลงไปงมขวาน
- ข. แบกขวานไปตัดไม้ในป่าใหญ่
- ค. เทพฯให้ขวานทองแล้วไม่รับ
- ง. เทพฯขวานลงน้ำแล้วร้องให้
- จ. อ่อนวอนให้เทพฯมาช่วย

งมขวาน

27. เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้หนึ่งถูกลงโทษเพราะ
รับสินบนจากพ่อค้ายาเสพติด แสดงว่า
ตำรวจผู้นี้เป็นคนเช่นไร

- ก. นอโง่งประชาชน
- ข. ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่
- ค. ไม่ซื่อตรงต่อประชาชน
- ง. หลอกลวงผู้บังคับบัญชา
- จ. ไม่รักษาชื่อเสียงของตนเอง

28. การเสียชีวิตของพันท้ายนรสิงห์ ใ้ชื่อว่า
ว่าเป็นคนเช่นใด

- ก. รักชาติยิ่งชีพ
- ข. ชื่อตรงต่อหน้าที่
- ค. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
- ง. ยอมพลีชีพเพื่อประเทศชาติ
- จ. รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี

29. การยกยอกเงินหรือสิ่งของในวงราชการ
มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ไม่มีวินัย
- ข. ไม่กล้าหาญ
- ค. ไม่ซื่อสัตย์
- ง. ไม่มีระเบียบ
- จ. ไม่รับผิดชอบ

30. การรับสินบนของเจ้าหน้าที่จะเกิดผล
เสียกันไ้มากที่สุด

- ก. เศรษฐกิจตกต่ำ
- ข. เป็นที่ดูถูกของชนต่างชาติ
- ค. ประชาชนจะเดือดร้อน
- ง. เจ้าหน้าที่จะเสียชื่อเสียง
- จ. ทำลายความมั่นคงของชาติ

31. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของคนโลก

- ก. สวาทยืมเงิน สมรแล้วไม่คืน
- ข. อุดมัยยกยอกเงินของทางราชการ
- ค. สมศักดิ์อยากได้ปากกาของ
สมหมาย
- ง. สมศรีรู้สึกดีใจทุกครั้งทีเพื่อนแบ่ง
ขนมให้
- จ. สำลีภูมิใจว่าเสื้อของตนสะอาด
แม้จะเก่า

32. ข้อใดเป็นการปฏิบัติหน้าที่ต่อโรงเรียน

- ก. เคารพครู
- ข. ช่วยจัดโต๊ะ
- ค. รักเพื่อนฝูง
- ง. พุดจาสุภาพ
- จ. ทำการบ้านส่งครู

33. นักเรียนสามารถช่วยชาติได้โดย
วิธีใด

- ก. สมัครเป็นลูกเสือ
- ข. สมัครเป็นยุวกาชาด
- ค. สมัครเรียนวิชาทหาร
- ง. สละทรัพย์ให้แก่คนจน
- จ. หมั่นเพียรในการศึกษา

39. เงินใจเก็บเงินบนถนนได้ 300 บาท
เขาเก็บไว้ใช้เอง การกระทำของเขา
ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ถูกต้อง เพราะของอยู่ในที่
สาธารณะ
- ข. ถูกต้อง เพราะไม่ทราบจะคืน
ให้ใคร
- ค. ไม่ถูกต้อง เพราะผิดศีลและผิด
กฎหมาย
- ง. ไม่ถูกต้อง เพราะผิดศีลแต่ไม่
ผิดกฎหมาย
- จ. ถูกต้อง เพราะไม่ทราบว่าใคร
เป็นเจ้าของ

40. ข้อใดจะเกิดประโยชน์กับส่วนรวมมาก
ที่สุด

- ก. ไม่ดื่มสุราในวันพระ
- ข. ช่วยสร้างสะพานข้ามคลอง
- ค. ไม่ทิ้งขยะลงในที่สาธารณะ
- ง. คายหญ้าที่สนามหน้าโรงเรียน
- จ. บริจาคเงินแก่นักเรียนที่เรียนดี
แต่ยากจน

41. เหตุใดเราจึงไม่ควรคบคนพุดเท็จ
บ่อย ๆ ว่าเป็นเพื่อน

- ก. เขาจะเอาตัวรอดคนเดียว
- ข. เขาไม่ใช่กัลยาณมิตรของเรา
- ค. เขาจะทำให้คนอื่นไม่ไว้วางใจเรา
- ง. เขาจะทำให้เรามัวหมอง
เสียชื่อ
- จ. เขาเป็นที่รังเกียจของสังคม
ทั่วไป

42. การที่นักเรียนต่างโรงเรียนยกพวก
ตีกันเป็นการถูกต้องหรือไม่

- ก. ถูกต้อง มิฉะนั้นฝ่ายตรงข้ามจะ
คุกคาม
- ข. ถูกต้อง เพราะเป็นการรักษา
ชื่อเสียงของโรงเรียน
- ค. ถูกต้อง เพราะเป็นการรักษา
ศักดิ์ศรีของโรงเรียน
- ง. ไม่ถูกต้อง เพราะจะทำให้
เพื่อนมาเจ็บ และเสียชีวิต
- จ. ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการทำลาย
ชื่อเสียงของตัวเองและ
โรงเรียน

43. "ค่อนหาสรเสริญ ลับหลังนินทา"

ผิดศีลข้อใด

ก. ข้อ 1

ข. ข้อ 2

ค. ข้อ 3

ง. ข้อ 4

จ. ข้อ 5

44. สถานที่ใดไม่ควรทิ้งเศษตัวรถมด

ก. ถึงชยะที่บ้าน

ข. ถึงชยะสาธารณะ

ค. ถึงชยะข้างป้ายรถเมล์

ง. กองชยะหลังโรงเรียน

จ. ใต้ต้นไม้ข้างป้ายรถเมล์

45. เหตุใดคำสั่งของทางราชการเป็นวินัยทางโลก

ก. ถ้าไม่ทำจะมีความผิด

ข. ถ้าไม่ทำก็ไม่มีผิด

ค. ถ้าไม่ทำจะอยู่ในสังคมไม่ได้

ง. ถ้าไม่ทำจะเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

จ. ถ้าไม่ทำเป็นที่เสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูล

46. ข้อใดเป็นคำสั่งของทางราชการ

ก. อย่าขึ้นแซนออกนอกจรด

ข. ขับรถมองคนข้ามถนนมองจรด

ค. ห้ามบรรทุกเกินน้ำหนักข้าม

สะพาน

ง. ใช้รถใช้ถนนทุกคนจงอย่า

ประมาท

จ. ขับรถจงเตือนตน ข้ามถนนจงเตือนตัว

47. ข้อใดเป็นวินัยทางศาสนา

ก. ทำบุญบ่อย ๆ

ข. ให้เงินขอทาน

ค. เคารพผู้มีอาวุโส

ง. เล่นสนุกในวันสงกรานต์

จ. บริจาคเงินเพื่อการกุศลที่ละ
มาก ๆ

48. นักเรียนควรข้ามถนนตรงข้อใดมากที่สุด

ก. ข้ามถนนตรงที่มีตำรวจ

ข. ข้ามถนนตรงที่มีคนข้ามมาก ๆ

ค. ข้ามถนนตรงที่ไม่มีรถแล่นผ่าน

ง. ข้ามถนนตรงที่มีทางม้าลาย

ทุกครั้ง

จ. ข้ามถนนตรงทางม้าลายเมื่อมี
ตำรวจ

49. ข้อใดแสดงถึงความไม่มีวินัย
- วิ่งเล่นในสนามเด็กเล่น
 - เดินเล่นในบริเวณบ้าน
 - เดินเล่นในสวนสาธารณะ
 - เก็บดอกไม้ในบริเวณบ้าน
 - เก็บดอกไม้ในสวนสาธารณะ
50. "โปรดอย่าเดินลักสนาม" เป็นระเบียบวินัยประเภทใด
- บังคับ
 - ชี้แนะ
 - ขอร้อง
 - ชักชวน
 - ห้าม
51. ข้อใดมีความหมายมากที่สุดสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
- เสียภาษีอากร
 - เคารพกฎหมาย
 - การศึกษาเล่าเรียน
 - การสมัครเป็นทหาร
 - การประกอบอาชีพสุจริต

52. ถ้าโรงเรียนไม่มีระเบียบวินัยจะเกิดผลอย่างไร
- ผู้ปกครองจะไม่นิยม
 - ในโรงเรียนจะวุ่นวายไม่สงบสุข
 - นักเรียนจะไม่มีสิทธิ์แสดงความคิดเห็น
 - ทำให้ทุกคนในโรงเรียนมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน
 - นักเรียนทุกคนจะมีเสรีภาพอย่างกว้างขวาง
53. โรงเรียนจัดให้นักเรียนไปพักผ่อนที่ค่ายลูกเสือ ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายหลัก
- ความสนุก
 - ความกล้าหาญ
 - ความรับผิดชอบ
 - การตรงต่อเวลา
 - ความมีระเบียบวินัย
54. "สังคมจะสงบได้อย่างไร ถ้าไม่ใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ" แสดงว่าผู้พูดเน้นเรื่องใด
- ความขยัน
 - ความซื่อสัตย์
 - ความสามัคคี
 - ความรับผิดชอบ
 - ความมีระเบียบวินัย

55. บุคคลในข้อใดน่ายกย่องมากที่สุด

ก. ทำงานที่ตนถนัดและทำได้เท่านั้น

ข. รับทำงานทุกอย่างที่ได้รับ

มอบหมาย

ค. เลือกงานที่จะให้ได้ประโยชน์

แก่ตนเองมากที่สุด

ง. เมื่อตั้งใจทำงานใดแล้วแม้มี

อุปสรรคก็จะทำจนสำเร็จ

จ. ถ้าเขาได้รับมอบหมายให้ทำงาน

ยาก ๆ ถ้าทำไม่ได้ก็ปฏิเสธ

ทันที

56. ทำไมทหารจึงต้องมีระเบียบวินัยมากที่สุด

ก. เพราะต้องกล้าหาญ

ข. เพราะต้องป้องกันประเทศ

ค. เพราะต้องทำงานตามคำสั่ง

ง. เพราะต้องอาศัยความร่วมมือ

จ. เพราะต้องเคารพซึ่งกันและกัน

57. ถ้านักเรียนต้องการทิ้งขยะ แต่ในบริเวณนั้นไม่มีถังขยะ นักเรียนควรทำอย่างไรจึงจะดีที่สุด

ก. เก็บเอาไปทิ้งที่บ้าน

ข. ใส่ไว้ในโถะเรียน

ค. ซุกไว้ตามโคนต้นไม้

ง. เอาไปทิ้งหลังโรงเรียน

จ. เอาไปทิ้งในที่ไม่มีใครเห็น

58. ถ้านักเรียนต้องเข้าห้องประชุมก่อนคนอื่น นักเรียนควรจะเลือกนั่งที่อย่างไร

ก. แถวหน้า

ข. แถวหลัง

ค. ใกล้พัดลม

ง. ใกล้ประตู

จ. ใกล้หน้าต่าง

59. นักเรียนควรจะปฏิบัติอย่างไรเมื่อจะซื้อบัตรเข้าชมภาพยนตร์

ก. ฝากคนอื่นซื้อ

ข. ซื้อที่หลังคนอื่น

ค. ซื้อให้เร็วที่สุด

ง. เข้าคิวต่อคนอื่น

จ. ขอซื้อต่อจากคนอื่น

60. ลักษณะใดที่เป็นความรับผิดชอบต่อน้ำที่โดยตรงของนักเรียน

ก. ส่งการบ้านทันเวลา

ข. เป็นนักกีฬาของโรงเรียน

ค. สมทบทุนสร้างอาคารเรียน

ง. สอบให้ได้คะแนนยอดเยี่ยม

จ. ช่วยแนะนำการบ้านให้เพื่อน

61. ข้อใดแสดงว่าไม่รับผิดชอบต่อตนเอง

- ก. กินขนมในขณะที่ครูสอน
- ข. ชักชวนเพื่อนให้สูบบุหรี่
- ค. ไม่สนใจเรียน เกียจคร้าน
- ง. ไม่ตักเตือนเมื่อเห็นเพื่อนคุยกัน
- จ. ไม่ช่วยเก็บขยะในบริเวณ

โรงเรียน

62. ข้อใดแสดงว่าไม่รับผิดชอบต่อสังคม

- ก. โดยสารรถไฟโดยไม่ซื้อตั๋ว
- ข. พอค้าขายของเกินราคาควบคุม
- ค. ตำรวจจับแม่ค้าที่วางของขายบนทางเท้า

ง. ทางราชการประกาศไม่ขึ้นค่า

โดยสารรถไฟประจำทาง

จ. ตำรวจช่วยเหลือนักเรียน 12 คน

จากการถูกไฟลลอก

63. คนที่เก็บงานไว้มาก ๆ จนทำไม่ทันตรงกับ

ลักษณะข้อใด

- ก. กินแกงร้อน
- ข. กินพอกหางหมู
- ค. เขาชามเย็นชาม
- ง. เชื้อครกขึ้นกะเขา
- จ. ช่า ๆ ไคพร่า 2 เลมงาม

64. นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงาน
ชิ้นหนึ่ง แต่ยังไม่เสร็จถึงเวลา

โรงเรียนเลิก นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. พยายามทำต่อไปจนเสร็จ
- ข. ขอร้องให้คนอื่นช่วยเหลือ
- ค. ทำได้แค่นั้นก็เอาแค่นั้น
- ง. เลิกทำทันทีเพราะหมดเวลาแล้ว
- จ. ส่งงานคืนให้ครูเพราะหมด
หน้าที่แล้ว

65. ข้อใดที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง

- ก. ช่วยพ่อแม่เลี้ยงน้อง
- ข. มาโรงเรียนก่อนคนอื่น
- ค. ทำการบ้านจนเสร็จทุกครั้ง
- ง. ห้ามเพื่อนไม่ให้คุยในเวลาเรียน
- จ. รีบบอกครูทันทีเมื่อเห็นเพื่อนหลับ

66. ข้อใดจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

- ก. เป็นนักกีฬาของโรงเรียน
- ข. ช่วยพัฒนาวัดและสุเหร่า
- ค. บริจาคเงินแก่เด็กเรียนดีแต่
ยากจน
- ง. ร่วมขบวนกลองยาวในวันเข้า
พรรษา
- จ. เดินพาเหรดในวันแข่งขันกีฬาของ
โรงเรียน

67. ข้อความใดถูกต้องที่สุด

- ก. เมื่อมีการนัดหมายกับเพื่อนสนิท เราอาจมาช้าก็ได้
- ข. เด็กที่เรียนเก่งแม่จะชกเรียนบ่อย ๆ ก็ไม่เป็นอันตราย
- ค. เด็ก ๆ ไม่ต้องช่วยทำงานบ้าน เพราะมีคนอื่นทำอยู่แล้ว
- ง. เมื่อเข้าห้องประชุม ฉันจะเลือกนั่งที่ลูกโต๊ะแถวที่สุด
- จ. เมื่อฉันทำผิดกฎของโรงเรียน ฉันจะไม่หลบหลีกให้คนอื่นรับโทษแทนเลย

68. ข้อใดเป็นการ ไม่รับผิดชอบ ต่อหน้าที่

- ก. ทหารต่อสู้กับผู้ก่อการร้าย
- ข. คนขายโฆษณาสินค้าของบริษัท
- ค. ตำรวจจราจรจับเด็กข้ามถนน
- ง. พ่อแม่บังคับให้ลูกรับประทานอาหาร
- จ. ผู้ปกครองทำการบ้านให้เด็กนักเรียน

69. พ่อค้าคนหนึ่งขายน้ำมันลิตรละ 10 บาท ในขณะที่คนอื่น ๆ ขายลิตรละ 7 บาท พ่อค้าคนนี้ขาดคุณธรรมในข้อใด

- ก. ความสามัคคีกับความรับผิดชอบ
- ข. ความซื่อสัตย์ กับความมีวินัย
- ค. ความรับผิดชอบ กับความมีวินัย
- ง. ความซื่อสัตย์ กับความรับผิดชอบ
- จ. ความมีวินัย กับความเป็น

ระเบียบ

70. ลักษณะใดที่แสดงว่ารับผิดชอบต่อการทำงาน

- ก. ลงมือทำงานก่อนคนอื่น ๆ
- ข. พยายามทำงานให้มากกว่าคนอื่น
- ค. พยายามทำงานให้เสร็จก่อนคนอื่น
- ง. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ
- จ. รับทำงานทุกชนิดโดยไม่เกี่ยงให้คนอื่น

แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกของนักเรียนเองที่มีต่อเหตุการณ์หรือข้อความในแบบสอบถาม โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองเพียงความเห็นเดียว

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ (๐) ฉันชอบแอมบิกินขนมในห้องเรียนเมื่อครูไม่อยู่

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
			✓

แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ฉันจะเก็บขยะในบริเวณโรงเรียนเมื่อครูเห็นเท่านั้น				
✓ 2. ฉันเคยแกล้งทำเป็นไม่สบายเพื่อจะได้ไม่ต้องไปโรงเรียน				
3. ฉันตั้งใจไว้ว่าเมื่อโตขึ้น ฉันจะเลี้ยงพ่อแม่				
4. ฉันรู้สึกสนุกที่ได้แกล้งคนอื่น				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5. ฉันจะไม่ยอมลอกการบ้านของเพื่อน				
6. ฉันพบเงินจำนวนมาก และพยายามหา ทางคืนเจ้าของ				
7. ฉันรู้สึกไม่ค่อยสบายใจที่เห็นน้อง ชโมยเงินแม่				
8. ฉันรักพ่อกว่าแม่ เพราะพ่อไม่ตีฉัน เมื่อฉันแกล้งน้อง				
9. ต่อหน้าคนอื่นฉันจะทำตัวเรียบร้อย น่ารัก				
10. ฉันรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นเพื่อนไ้รับ ค่าชมเชย				
11. ฉันเกลียดคนหน้าไหว้ หลังหลอก				
12. ถ้าเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน ฉันจะ อธิบายให้				
13. เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ฉันจะยืนตรง ทุกครั้งไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็ตาม				
14. แม่ห้ามมิให้ฉันอมท็อฟฟี่ แต่ฉันชอบอม เสมอ				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15. เมื่อฉันต้องทำการบ้านยาก ๆ ฉันจะ เลิกทำทันที				
16. ถ้าฉันทำผิด ฉันจะยอมรับผิด				
17. ฉันรู้สึกสนุกเมื่อไ้ยั่วให้ครูโกรธ				
18. ถ้าแม่ให้ฉันช่วยเหลือน้อง ฉันจะแกล้ง ทำเป็นไม่สนใจ				
19. ฉันตั้งใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้				
20. ถ้าฉันได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ไม่ ถนัด ฉันจะปฏิเสธทันที				
21. ถ้าใครชักใจไม่ว่าในเรื่องอะไร ฉันจะ โกรธทันที				
22. ฉันรู้สึกสบายใจเมื่อฉันทำผิดแล้ว เห็น คนอื่นทำผิดด้วย				
23. เพื่อนมาชวนไปดูภาพยนตร์ ถ้าทำการบ้าน ไม่เสร็จฉันจะไม่ไปดู				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
24. การบ้านที่ง่าย ๆ ฉันจะไม่ทำ				
25. ฉันให้เพื่อนลอกการบ้านเสมอ				
26. เวลาเรียนในห้องเรียน เมื่อฉันไม่ เข้าใจ ฉันจะถามครูทันที				
27. วันที่ฉันต้องทำความสะอาดห้องเรียน ฉันจะรีบมาโรงเรียน				
28. ฉันยืมเงินเพื่อน ถ้าเพื่อนไม่ทวงฉันจะ ไม่คืน				
29. ฉันทำจานแตก แต่ฉันจะไม่ยอมรับเมื่อ คุณแม่อถาม				
30. ฉันชอบชวนเพื่อนออกนอกบริเวณ โรงเรียนโดยมิได้ขออนุญาตจากครู				
31. ฉันชอบฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียน				
32. ฉันชอบเก็บดอกไม้ในสวนสาธารณะ				
33. ฉันไม่เคยปฏิบัติกับคนอื่นอย่างรุนแรง เลย				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
34. ฉันเคยหลอกเงินพ่อแม่มาใช้เมื่อมี โอกาส				
35. การขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่ใช่ของ เสียหาย				
36. ฉันชอบแย่งคิวคนอื่น เวลาซื้อตัว ภาพยนตร์				
37. ฉันตั้งใจจะเก็บเงินไว้ซื้อหนังสือเรียน แต่พอมีเพื่อนำของเล่นที่ฉันชอบมาขาย ฉันจะซื้อของเล่นนั้นทันที				
38. ฉันสอบตก ฉันจึงไม่เอาสมุดรายงานผล การเรียนไปให้ครูปกครองดู				
39. ในจดหมายลาป่วยที่ฉันเขียนถึงครู ฉัน จะแอบเซ็นชื่อผู้ปกครองเอง				
40. มีคนฝากจดหมายไปให้เพื่อนของฉัน ฉันอยากรู้อยากเห็นว่า เป็นจดหมายเกี่ยวกับ อะไร จึงแอบเปิดดู				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
41. ฉันขออนุญาตแม่ไปค้างบ้านเพื่อน 2 คืน แต่เพื่อนชวนให้ค้างต่ออีก 2 คืน ฉันต้องขอกลับไปขออนุญาตแม่ก่อน				
42. เวลาขึ้นรถประจำทาง แม่พนักงาน เก็บค่าโดยสารจะลืมเก็บเงิน ฉันก็จะให้เขาเอง				
43. ฉันเห็นผู้ร้ายกระชากสร้อย ต่อมา ผู้ร้ายถูกจับได้ ตำรวจขอร้องให้เป็น พยาน ฉันจะช่วยเหลือทางราชการ เต็มที่				
44. ในตอนพักกลางวัน ฉันเห็นเพื่อน ๆ ไป สูบบุหรี่ในห้องน้ำ ฉันจึงไปบอกให้ ครูทราบ				
45. เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและแรงงาน ฉันชอบเดินลัดสนาม				
46. ตอนเที่ยง ฉันกับเพื่อน ๆ จะหนีครูไป เล่นน้ำในคลองข้างโรงเรียน				
47. ฉันชอบให้คนขับรถคันที่ฉันนั่ง ขับรถ แข่งขันกับรถคันอื่น ๆ				

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
48. ฉันช่วยจูงเด็กเล็ก ๆ ข้ามถนนหน้า โรงเรียน				
49. ฉันโกรธทุกครั้งที่ได้เห็นคนสูบบุหรี่ใน โรงภาพยนตร์ ทั้ง ๆ ที่มีการ ห้ามสูบ				
50. ถ้าเพื่อนขอร้องให้ช่วยเหลืองานที่ สำคัญ ๆ ทำให้ฉันภาคภูมิใจ				